

Edita:
Fundació
Catalunya Cristiana
C/. València, 244.
08007 Barcelona
Tels. 215 27 39
215 27 84
FAX 215 28 05

Any XI N.º 526

Setmana del 22 al 28
d'octubre del 1989

Director:
Joan E. Jarque i Jutglar

Preu: 100 Ptes.

Catalunya Cristiana

SETMANARI POPULAR D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSES

"Veniu a mi tots els que esteu cansats i afeixugats". Veniu. Qualsevol que sigui la vostra fatiga i el vostre cansament. Només una passa i trobareu el descans. Veniu. Tanmateix si us trobeu tan perduts que us és impossible venir, n'hi ha prou amb un desig: desitjar-lo a ell, és una manera de venir a ell."

Kierkegaard

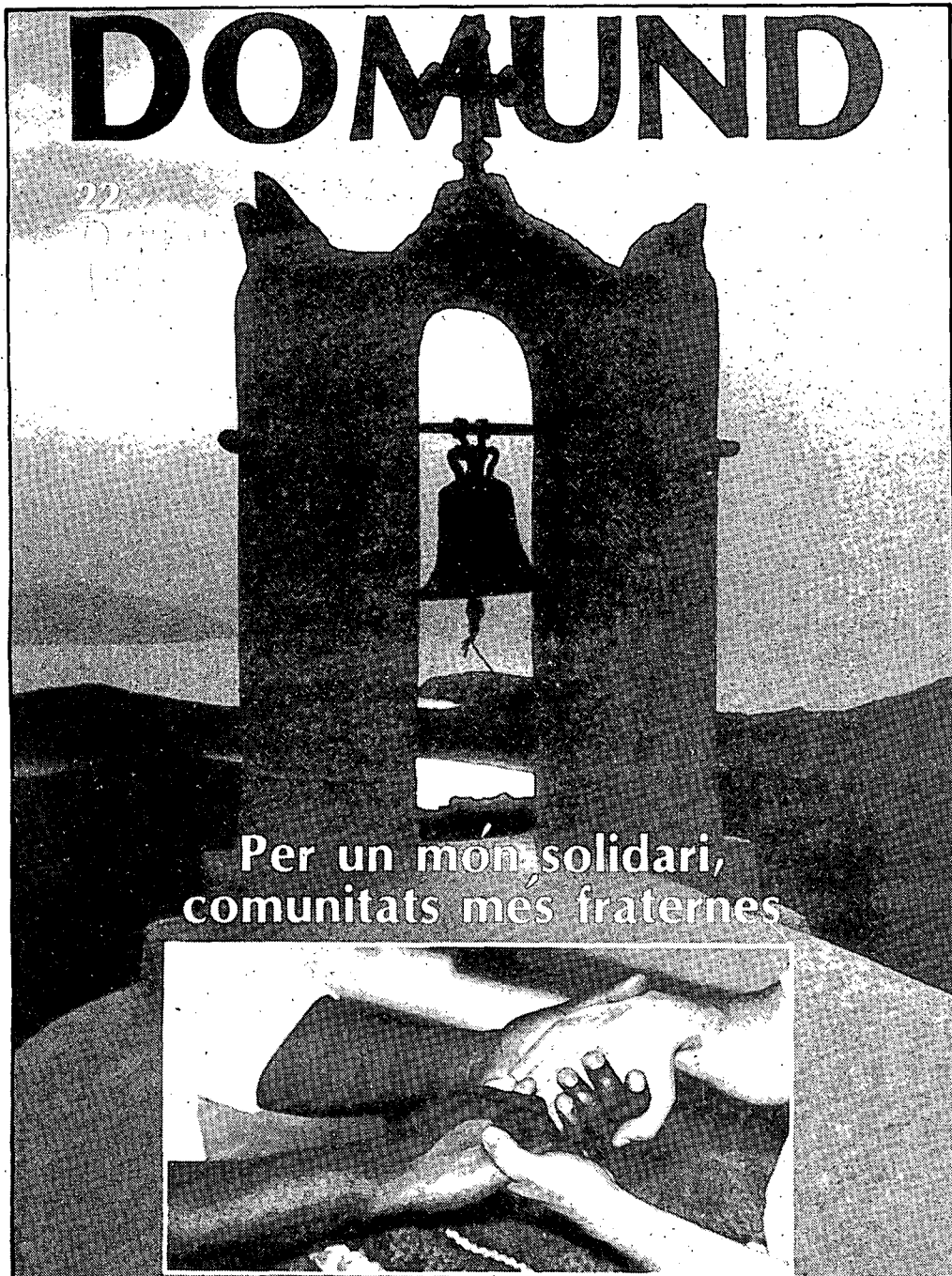
AFINANT

El "DOMUND" d'avui

JOAN E. JARQUE
i JUTGLAR

L'onze aniversari de la inauguració del pontificat del Papa actual s'escau enguany en aquest diumenge, dia 22 d'octubre, i coincideix amb el "Diumenge Mundial" (el DOMUND) per a la propagació de la fe. L'abans tan popular "Dia de les Missions" ha perdut popularitat i "color", és ben cert i, fins a un cert punt, ja està bé així; però "la cosa" hauria de ser ben viva en el cor i ben clara en la ment de cada cristià. L'"aneu arreu del món... anuncieu la Bona Nova a tots els pobles... feu-vos deixebles... qui no cregui es condemnarà, qui cregui se salvarà" són un comandament clar i perdurable. Les "qüestions prèvies", les "condicions indispensables (!)" per a l'evangelització han de ser empreses amb generositat i eficiència, però no la poden suplir ni postergar indefinidament. Joan Pau II refent incansable, des de fa onze anys, la gesta missionera de Pau de Tars eixamplada a les dimensions i als problemes actuals, ens assenyalava amb prou claredat l'abast i la urgència de "les missions" també avui.

Hi haurà col·lectes especials a totes les
esglésies de Catalunya

Avui, el Domund de la comunió entre les Esglésies

El DOMUND/89 es presenta enguany amb l'eslògan "Per un món solidari, comunitats més fraterne". És un bon moment per adonar-nos que el treball evangelitzador dels nous pobles i cultures el realitzen, cada vegada més i millor, les mateixes Esglésies joves dels països de missió.

Les Esglésies Joves del Tercer Món forcen la renovació de tota l'Església. L'objectiu del DOMUND/89 és prendre consciència del fet que l'avui de l'Església està marcat pel doble i complementari moviment de donar i rebre mútuament entre les Esglésies. S'ha de canviar determinada visió de la realitat missionera: la que diu que nosaltres som els qui ajudem les missions.

Les Esglésies antigues hem de continuar donant el nostre ajut i, al mateix temps, hem d'escollar amatents els missatges que ens arriben de les Esglésies joves. L'actitud de donar i rebre rep el nom de "comunió". Significa compartir béns, significa aportar les peculiaritats i les característiques de cada Església, significa respecte i valoració de les diferències.

Amb motiu del relleu del rector, mossèn Joaquim

Una cerimònia a Vilassar de Dalt que va comptar "amb l'alè de l'Esperit"

El propassat dissabte 14 d'octubre, dues comunitats parroquials de Catalunya es trobaren en una celebració de festa i alhora d'emotivitat a l'església de Sant Genís de Vilassar de Dalt.

El motiu fou el relleu del rector: mossèn Joaquim, 12 anys titular de Sant Genís, poeta i gran amant del Maresme, ha marxat a la rectoria d'Esparreguera.

El nou rector de Vilassar de Dalt és ara mossèn Aureli, un jove d'esperit i de fets que fàcilment s'engresca amb tot el que uneixi la comunitat i revifi la joia i l'amor a Crist de joves i grans.

A Sant Ferran, la parròquia de

la Gran Via de Barcelona on mossèn Aureli ha passat 15 anys, vuit de vicari, tothom es dol de la seva marxa.

L'Aureli hi ha treballat de ferm al costat del rector mossèn Albert; enrera queden moltes hores d'escola de pares, de grups de matrimonis, de catequesi de petits, mitjans i grans, d'"Asfalt", el grup de joves que l'Aureli va crear i, sobretot, de pastoral de malalts.

Després de la cerimònia, mossèn Aureli se sentia tan emocionat com quan va rebre la notícia del seu nomenament com a rector a Sant Genís: "encara em sembla que estic somiant", anava dient.

Als de Sant Ferran també els ho semblava, però se sentien alleugerits, perquè la impressió rebuda en compartir la cerimònia amb la nova gent del seu antic vicari va ser d'allò més reconfortant: a l'església de Sant Genís, la tarda d'aquell dissabte de germanor, hi havia l'alè de l'Esperit, bon humor, música, alegria... conceptes que plauen a qualsevol i a l'Aureli encara més. Fem palesos els desitjos d'ambdues comunitats, Sant Genís i Sant Ferran: que mossèn Joaquim i mossèn Aureli continuïn amb la mateixa alegria i dedicació de sempre el seu testimoniatge del Crist vivent a les seves noves llars.

Un moment de la missa de comiat a mossèn Joaquim i de benvinguda a mossèn Aureli a l'església de Sant Genís de Vilassar de Dalt.

ACTIVITATS DE "L'ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA"

PELEGRINATGE AL SENEGAL VISITANT LES MISSIONS I CONÈIXER LA HISTÒRIA I LA CULTURA D'AQUEST PAÍS

**DEL 27 DE NOVEMBRE
AL 12 DE DESEMBRE**

ITINERARI:

*Dakar, Thiés, Sant Louis, Mbour,
Toubacouta, Banjul, Ziguinchor,
Oussouye, Kaolack, Saly Portudal,
Keur-Moussa, Dakar, Illa de Gorée.*

VISITA: Als parcs naturals on cohabiten els grans mamífers africans i també el paradís de les aus marines.

OBERTA LA INSCRIPCIÓ -
Demaneu informació

GC-8

"Amics dels Goigs"

La prestigiosa entitat "Amics dels Goigs", que té per finalitat el manteniment, propagació, estudi, edició i divulgació d'aquests populars cànctics religiosos; va editar com a cloenda de l'Any Marià, un treball molt interessant. Una carpeta titulada: "Goigs d'Aparicions de la Mare de Déu a Catalunya".

En realitat és molt més que una carpeta de goigs; es tracta d'un resum històric de les set aparicions més ben documentades que trobem a la Catalunya estricta; això sí en forma de goigs.

En obrir-la trobem una introducció en què situa les aparicions en el temps, des de la més antiga al segle XII a Tortosa, seguint cronològicament per les Sogues de Bellví, la Mercè de Barcelona, el Miracle de Riner, el Collell, Pinós, per acabar al segle XVI a Reus amb la de Misericòrdia.

"De tots aquests goigs n'hi ha una gran quantitat i varietat d'edicions al llarg dels segles; n'hem escollit els que destaquem en algun aspecte", llegim en aquesta presentació. Després parla dels col·laboradors que han confeccionat els resums històrics, així com els gogistes que han deixat els originals reproduïts. No porta autoria, però hem esbrinat que és del President dels citats Amics dels Goigs, Josep Ma. Jujol i Gibert.

A continuació vénen els set goigs, tots molt ben seleccionats amb exemplars del segle XVIII i XIX que corresponen a les col·leccions dels gogistes: Angel Batlle, Carles Babot, Joan Font, Josep Ma. Jujol, i Francesc Ribas.

I allò que els dóna més valors, els rigorosos resums històrics, que de forma concreta i amena expliquen les circumstàncies històriques de cada aparició.

Cada història l'ha treballada un especialista en llur devoció. Els autors són: Santiago Casanova i Giner Pvre., Carles Babot i Boixeda, Joan Font i Rius i Teresa Jujol i Gibert.

Heus aquí una carpeta interessant, molt ben editada i presentada, editada per els Amics dels Goigs i realitzada a les gràfiques Altés de Barcelona.

En resum, una carpeta que interessa al devot marià, al cristià en general, a l'afecionat a l'història devocional, a la poesia religiosa, al cant popular, als gravats, al gogista, al buscador de santuaris, i a tants altres que sens dubte aquesta encertada carpeta farà feliç.

JOSEP MA. MOSELLA

a tots els amants dels "goigs" posem a la vostra disposició una carpeta de set goigs de la Mare de Déu a Catalunya.

Preu 500 pessetes

BUTLLETA DE COMANDA

Nom i cognoms

Domicili Població DP

Desitja adquirir:

Quantitat ☐ Goigs de la Mare de Déu

ptes.

Abonament per reemborsament ☐, o personalment ☐

+ gastos tramesa

Envieu-les a "AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA" Plaça Urquinaona, 11, 3r.3a.A. 08010-BARCELONA-TELF.: 301 37 18

De pròxima aparició: CALENDARI "CATALUNYA CRISTIANA" 1990 il·lustrat amb goigs de la Mare de Déu

**"L'ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA" CONTRIBUEIX
ECONÒMICAMENT QUE CADA SETMANA SURTI AL CARRER
"CATALUNYA CRISTIANA"**

PER A INFORMACIÓ:

Plaça Urquinaona, 11 - 3a A

08010 BARCELONA - Telf.: 301 37 18

**FES-TE AMIC...
T'esperem!**

COM FER-SE AMIC DE

**Catalunya
Cristiana?**

L'INFORMAREM AL
TELÈFON 301 37 18

EDITORIAL

Quan arriba aquesta "dominica" o "diu-menge" mundial (la Domund, doncs, o el Diumund, caldria dir-ne) de les missions, ens vénen a la memòria i s'hi amunteguen tot d'imatges diverses: capelles enmig de paisatges exòtics, infants mal alimentats, religioses entre leprosos, pous nous on per l'acció del missioner aflora l'aigua, metges i infermeres en hospitals poc equipats... Els més grans recorden, també, desfilades missionals amb nois i noies disfressats de gent d'altres races que paraven la guardiola als vianants, comandes tarifades de bateigs de nens i altres coses per l'estil... La nostra consideració de "les missions" ha anat evolucionant, però no tothom, tal vegada, en té avui una idea prou ajustada. Una aproximació a la realitat missional demana, a hores d'ara, perfilar, entre d'altres, tres conceptes que només apuntem.

1. No és el mateix parlar de missions que parlar del tercer món. És veritat que els indrets als quals són enviats els missioners pertanyen al tercer món, i també és veritat que l'evangelització comprèn l'acció contra el subdesenvolupament d'aquells països. Però hi ha altres veritats que no podem deixar a la penombra: nosaltres volem evangelitzar, no només promoure un progrés econòmic... la superioritat del món desenvolupat és, evangèlicament, enganyosa... hi ha homes i dones del tercer món que ens superen en valors humans i cristians... hi ha una pèrdua de

Diada missional: de la compassió a la comprensió

la fe i, sobretot, una minva en l'estimació de la fe a la banda pretesament evangelitzadora... i hi ha comunitats cristianes noves en països de "missió", plenes de força evangelitzadora... El lema d'aquest any introdueix encertadament el matís de la solidaritat entre comunitats, que obre noves perspectives. El bisbe Josep Capmany, director de les obres missionals pontificies, ha escrit, comentant-lo: "Ens cal canviar la compassió per la comprensió, la curiositat per la consciència de complementarietat".

2. Creure fa feliç. Ho va dir Jesús a una dona que admirava Maria perquè l'havia concebut físicament: "Feliços, més aviat, els qui escolten la paraula de Déu i la guarden". (Lc. 11,28). No hi pot haver impuls missioner sense aquest convenciment profund. Per això la nostra reflexió missional d'avui ha de dur-nos a la interpel·lació sobre el nostre model pràctic de felicitat. Si es el del

progrés material, anunciarem progrés... si és el de la descoberta del Pare, anunciarem l'Evangeli. I això no es fa solament travessant fronteres, sinó des de qualsevol lloc. Pau VI va dir: "no es tracta solament de predicar l'Evangeli en zones geogràfiques cada vegada més vastes... sinó d'assolir i de transformar amb la força de l'Evangeli els criteris de judici i els valors determinants, els centres d'interès, les línies de pensament, les fonts inspiradores i els models de vida de la humanitat..." (Evangeli nuntiandi, 18-19).

3. El Papa, en el seu missatge missional, ha volgut destacar sobretot "la necessitat i el valor de la presència del clergat autòcton en les joves comunitats cristianes". Avui és viu a moltes esglésies, especialment les africanes, un anhel d'inculturació de la fe en l'entorn dels seus pobles. Ara bé, no hi ha inculturació sense una certa "desculturació" prèvia de la fe per part del qui l'anuncia als homes d'una altra cultura... Som enviats a anunciar Jesucrist, no pas a exportar la nostra cultura pròpia... La maduració d'un clergat autòcton —diaques, preveres i bisbes— és un instrument imprescindible per a la inculturació de la fe arreu de la terra. Ens ho recorda el missatge papal subratllant el centenari de l'Obra de Sant Pere Apòstol, per a les vocacions indígenes, que va ser fundada per dues dones seglars el 1889, Estefania i Joana Bigard, mare i filla.

Novetat del "DOMUND" d'enguany

La diada del "DOMUND" que avui celebra l'Església arreu del món, ens permet de dirigir una mirada "nova" a les Missions. I quina és aquesta novetat? La d'adonar-nos que el treball evangelitzador dels nous pobles i cultures el realitzen, cada vegada més i millor, les mateixes joves Esglésies dels països de missió. Amb elles col·laboren generosament milers de missioners i missioneres de les nostres comunitats cristianes.

Això ho reflecteix el lema de la diada d'enguany: "PER UN MÓN SOLIDARI, COMUNITATS MÉS FRATERNES". En Crist, salvador de tots els homes i dones s'enforteix la germanor humana. En Crist, cap i pastor de l'única Església, les diferents comunitats se senten cada cop més agermanades i urgides a anunciar l'Evangeli a tots els pobles i cultures de la terra.

El "DOMUND" ens ajuda a ser veritables germans dels cristians que viuen als altres indrets del món. Ens diu que estem units per una mateixa fe i per un destí comú. Ens estimula a ajudar-los i so-

bretot a aprendre d'aquestes joves comunitats de l'Àfrica, de l'Àsia i d'Amèrica, que tenien tantes coses que ens poden ajudar a retrobar la il·lusió que sovint manca a les nostres antigues comunitats.

Els apòstols fundaren noves Esglésies frateres

Aquesta "novetat" del "DOMUND" d'enguany ja la trobem al llibre dels Fets dels Apòstols. A la segona lectura d'avui hem vist l'actitud de l'Església d'Antioquia de Síria que envia i ajuda el treball missioner de dos dels seus millors membres: Pau i Bernabé. Aquests, planten noves Esglésies a Xipre i a l'Àsia Menor, exhorten els convertits de cada lloc a mantenir-se fidels a la fe rebuda i al baptisme. Escullen i ordenen preveres de les mateixes comunitats perquè les presideixin, els recorden les tribulacions que hauran de passar per entrar al Regne de Déu. Després els apòstols re-

Domund 1989

MN. JORDI JORBA
Delegat diocesà de Missions

tornen a l'Església "mare" d'Antioquia, on expliquen a la comunitat tot el que Déu havia fet junt amb ells per obrir les portes de la fe als pagans.

Els missioners no volen establir dependència i menys encara un nou colonialisme cultural i religiós. Ells, enviats per les antigues Esglésies, van a col·laborar amb els bisbes i preveres nadius de les mateixes comunitats de missions. Ells seran un vincle d'unió i solidaritat entre les diverses Esglésies. Les joves Esglésies han de créixer des de dintre amb la força de l'Esperit del Senyor. Així podran aportar tota la seva riquesa humana, cultural i evangelitzadora a la gran família que és l'Església catòlica.

Comunitats frateres per a un nou impuls evangelitzador

De cara al tercer mil·lenni, el

Sant Pare ens urgeix a tots els cristians del món a promoure una nova evangelització de les antigues i de les noves Esglésies, en el context de la solidaritat i de la germanor volgudes pel Crist.

El paper cada vegada més actiu de les joves Esglésies de Missions ha d'estimular-nos a conèixer-les millor i a acollir amb joia tot el do de Déu que elles aporten al conjunt de l'Església. Si elles —des de la seva gran pobresa— ja envien missioners a altres indrets del món, nosaltres no podem tancar-nos en els nostres problemes sinó que ens cal imitar la seva generositat.

Si volem que la nostra solidaritat sigui veritable, ens caldrà fer com els missioners i promoure la justícia, tot compartint amb les persones més necessitades d'aquí i del Tercer Món. Recordem les paraules de Jesús al final de l'Evangeli d'avui: "I vosaltres creieu que Déu, ni que esperi pacientment, no farà justícia als seus elegits que li reclamen de nit i de dia?"

Aquesta justícia cal que estigui present en la nostra relació fraterna amb els cristians dels altres pobles i cultures. Ser "germà" d'ells voldrà dir "saber donar" interès, pregària, persones i ajuda econòmica a les comunitats dels països de Missió. Voldrà dir sobretot "saber rebre" d'elles totes les riqueses que l'Esperit del Senyor ha sembrat copiosament en elles i que han de servir per al nostre bé i el goig de tota l'Església.

Eucaristia i Missió

Continuem la nostra celebració eucarística. Recordem que Jesús ens ha explicat la paràbola d'avui "per ensenyar-nos que hem de pregar sempre, sense perdre mai l'esperança". Preguem, doncs, amb confiança perquè el Senyor ens faci ben solidaris de les alegries i angoixes de tots els homes i dones del món. Demanem-li que sapiguem ajudar els germans cristians de totes les joves Esglésies de Missions, tot sentint-nos fraternalment units amb ells amb els llaços de la fe i de l'amor.

Catalunya Cristiana

EL SETMANARI DE MÉS
DIFUSIÓ DE CATALUNYA

MEMBRE DE LA UCIP

Director: Joan E. Jarque i Jutjar
Sots-directors: Francesc Malgosa i Riera, Joan Carrera i Planas
Edita: Fundació Catalunya Cristiana
Gerent: Jaume Roig i Torrentgenera
Disseny: Josep Samper i Alejo

Redacció, administració, publicitat i fotocomposició: Edifici de la Parròquia de la M. de D. dels Àngels, C/ València, 244, 2on. Tels.: 215 / 27 39 - 27 84 FAX: 215 28 06 08007 Barcelona
Impressora: Publiograf, S.A.L. Pte. Valeri Serra, 30 Tels.: 254 / 16 30 - 17 77 Barcelona D.L. B.14.387/79

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 4.800 Ptes.

Europa: 8.700 Ptes. Amèrica: 10.650 Ptes. Àsia, Àfrica: 11.400 Ptes. Filipines: 11.400 Ptes. Àsia (més oriental): 14.200 Ptes.

RESPIR

FERIR I SENTIR-SE FERIT (I)

"Em vaig sentir molt ferit, quan em vaig veure tractat així". Una frase que vaig sentir no fa gaire. Aquella persona no s'ho sabia acabar, ni se'n sabia avenir. Semblava que tot ell s'hi rabejava, en aquesta sensació de sentir-se ferit. En el seu sofriment, mendicava compassió. I el compadien. I encara patia més. Com més compassió li manifestaven, més raó li semblava tenir de sentir-se ferit. Era un cercle difícil de trencar. I venien una colla de preguntes: qui l'havia volgut ferir? amb mala intenció, amb mala idea, amb voluntat dolenta? potser sense mala voluntat, sense intenció dolenta? No hi deu haver altra alternativa. Tot sospesat, la cosa més sensata és pensar que ni la persona, ni la mala voluntat, ni la no mala voluntat, ni qualsevol altra circumstància són prou d'elles mateixes perquè una persona se senti ferida.

MIQUEL ESTRADÉ

No és desconegut per a ningú, i així ho han repetit fins a la sacietat els comentaristes polítics, que, respecte al tema electoral, es fa sentir un cansament generalitzar entre els ciutadans. Els periodistes el solen explicar referint-lo a les eleccions generals, a les autonòmiques i a les municipals. No solen parlar —però també hi són— de les eleccions als Consells Escolars creats per la LODE i que afecten els pares, professors, alumnes i personal no docent. Aquestes eleccions exigeixen un procés electoral —presentació de candidats, proclamació, possibles reclamacions, constitució de la mesa, etc.— per a cada escola, un altre per a cada districte municipal en les ciutats grans, un altre per al municipi i un altre per a l'autonomia. Tot això comporta que no solament els pares, sinó els alumnes i els professors formin les corresponents associacions, amb les assemblees corresponents, per elegir-ne les juntes directives a través també d'un procés electoral. Per a la major part de la població també hi ha periòdicament les eleccions per als col·legis professionals i per als sindicats.

Aquesta proliferació de processos electorals —uns, necessaris; altres, potser no tant— ens pot fer córrer el perill de fer-nos creure que l'única organització digna per a qualsevol tipus de comunitat és la que veiem concretada en la democràcia política. Per posar un exemple extrem, jo no consideraria positiu el govern d'una família a base de processos electorals i sufragi universal. La mateixa naturalesa de l'Església —fonamentada sobre Pere i els Apòstols— no s'adiu amb la democràcia d'arrels rousseauianes que s'ha anat estenent pel món occidental. I això, en canvi, no vol dir que la família i l'Església no siguin institucions al servei de les persones i promotores de la seva dignitat, sense diferències de cap mena, ja que totes elles són imatges del mateix Déu, cridades a participar de la seva vida en Jesucrist.

També penso que, amb la proliferació dels processos electorals, correm un altre perill: el d'arribar a estar tan atrafegats per aquests processos, que no puguem fer allò que —almenys teòricament— les eleccions voldrien perfeccionar amb la participació democràtica de tots. Pel que fa a l'escola, sempre m'ha semblat tristíssima la possibilitat que l'organització d'una participació excessivament complexa robí a la tasca educadora un temps preciós que cada dia és fa més necessari. Perquè la finalitat de l'escola és "educar", no "participar". Jo crec que una escola molt "participada" que no eduqués no mereixeria existir. I amb això no nego —ben al contrari, ho afirmo amb tot el meu

Consideraciones inoportunas sobre les eleccions

PAU LÓPEZ CASTELLOTE

cor— que l'educació exigeix la col·laboració de tots els elements implicats a l'escola, com passa en la tasca de la família i en la de l'Església. El que a mi em sembla negatiu és que arriben a identificar tota col·laboració i participació en qualsevol comunitat amb el procés que condueix al sufragi universal.

Una mala educació no pot quedar justificada per una bona participació; una mala família no passa a ser bona simplement perquè hi hagi un "consens" a acceptar-la. Una mala acció de govern —ja sigui municipal, o autonòmica, o estatal— no deixa de ser-ho perquè tingui el suport de molts vots.

Seria una llàstima que la "molta consulta" ens embriqués fins a l'extrem de fer-nos oblidar que la finalitat del sistema democràtic —com a sistema de govern que és— és la bona governació i no simplement l'exercici del sufragi. També seria una llàstima que el fatig ens induís a abandonar, amb l'abstenció, la responsabilitat de votar en mans dels qui, per ambició o per altres interessos no confessables, es mantenen incansables. Aquestes dificultats haurien de fer reflexionar els governants. El fet d'estendre el sufragi universal "a tot" pot ser un camí perquè el sufragi universal arribi a no tenir vigència i perquè les coses no funcionin. Perquè, en determinats moments, se't planteja aquest greu interrogant: ¿em dedico als "processos electorals" o a "fer feina"?

Per altra banda, els governants cada cop més es decanten per deixar de banda les dites (despectivament) "ideologies" —per les quals sovint s'entén els ideals, les conviccions, les postures compromeses davant el sentit del món i de la vida—, per manifestar-se "modernament pragmàtics". Les dretes econòmiques se senten obligades a mostrar-se "culturalment d'esquerra", és a dir: permissives amb tota mena de baixeses, com a mostra de "respecte a la llibertat". Les esquerres socials —que es presenten com a capdavanteres de la llibertat cultural en el permissivis-

me moral més absolut— han de seguir, per pragmatisme, una política econòmica "de mercat", és a dir: liberal-capitalista. I el centre va agafant elements d'un extrem i de l'altre, segons vegi que "la gana" del poble votant s'inclina cap aquí o cap allà. Per això, de fet, les diferències programàtiques entre els partits no es fan notar gaire, i les campanyes electorals, cada dia més, es redueixen a la desqualificació mútua dels candidats enmig d'una indiferència popular que només es desvetlla de l'avorriment davant la possible brillantor de les batalles dialèctiques entre els líders. Una mena de divertiment.

Els ciutadans rasos ens hem de prendre seriosament les eleccions, ben cert. Però els polítics també. I tots ple-gats hem de vèncer la vergonya, o la por, o la "prudència calculadora" de defugir la nostra definició davant les qüestions fonamentals de la vida humana. No és suficient parlar de "justícia", o de "dret a l'educació", o de "solidaritat", o de "família", o de "respecte a la vida", o de "desenvolupament de la cultura". Ha de quedar molt clar què volem dir quan diem el que diem. De nacionalismes n'hi pot haver de moltes menes; el "respecte" a la vida de vegades inclou el dret a l'avortament; per "família" es poden entendre realitats molt diferents; sota el nom de "cultura" sovint es fomenta la despersonalització més massificadora...

A mi no em sembla honest buscar unes formulacions que, a base d'ambigüitat, puguin conquerir el vot de qualsevol. Entre altres coses, les eleccions haurien de fer pensar. Però per "pensar" —que, etimològicament, significa "pesar"— necessitem saber fer servir "les balances" (la nostra raó); saber ben bé "què pensem" (les idees, que hauríem de conèixer amb exactitud); i tenir "uns bons pesos" (els criteris, que, en definitiva, s'han de referir a la veritat i al bé).

Tornant al principi d'aquest article, l'operació de "pensar" l'hauríem d'exercitar en tota la nostra vida. Però la tendència a "imposar-nos-ho" en tota la vida de forma estructurada i merament funcional a través dels processos electorals, crec que perjudica la democràcia en allò que té de positiu perquè mata la vida. I on no hi ha vida no hi ha persona. Tant si és a l'escola, com a la família, com als municipis i als seus districtes, com a les autonomies, o als estats, o a la humanitat.

Crec que és una responsabilitat gaviíssima dels qui governen la nostra societat, en tots els seus àmbits. La vida humana només existeix estructurada. Però és l'estructura la que ha d'estar al servei de la vida; no la vida al servei de l'estructura.

Llegeixo en un article del Diari de Barcelona: "Aquest és el sentit primigeni de l'humanisme: l'home deslliurat de les dependències sobrenaturals, a la recerca, tot sol, de la seva dignitat intrínseca". Això escriu l'articulista evocant el seu viatge a Florència, i la impressió que li va causar el David de Miguel Àngel, com a "arquetipus del cos humà masculí en el seu màxim esplendor, harmoniosament proporcionat i august", el qual "no és la figura bíblica a què al·ludeix la seva denominació; n'és, ben al contrari, el seu desmentiment". "És la insolència triomfant de l'home terrenal contra tota mena d'al·lucinacions de subordinació. Aquest David és l'home suficient"...

No és pas el primer cop —ni serà l'últim— que es parli del Renaixement italià com a rebel·lió de l'home contra l'obscurantisme religiós. En el seu opuscle "L'Anticrist", Nietzsche ja sostenia aquesta tesi; però el pensador alemany, a diferència dels neo-pagans post-moderns, involucrava l'Església de Roma en l'afer, i, en les planes del llibret, lloa la mundanitat de la cort papal renaixentista, alhora que acusa Luter d'haver re-judaïtzat un cristianisme que, per primer cop, havia assolit una autèntica dimensió evangèlica justament en la seva paganització.

En una altra ocasió, ja vaig es-

L'home suficient

JORDI BASSAS I RIBALTA

criure què em suggereix personalment l'humanisme renaixentista, dins la meua mentalitat de creient. Però hi insistiré. Sempre he pensat —i continuo pensant— que no existeix autèntica discontinuïtat entre una "cultura pagana" i una "cultura cristiana", per bé que és cert que l'Evangeli qüestionà fortament els valors del paganisme. I, si els homes del Renaixement van poder retrobar els patrons de l'antiguitat clàssica, no fou perquè van poder "vèncer els poders sobrenaturals de la religió" —com

pontifica l'articulista del DdB—. Ni tan sols van haver de desenterrar res: la mateixa Església, després de l'ensulsiada de l'imperi romà, havia preservat la memòria de la cultura "pagana" en el silenciós recinte dels monestirs. Per això, el neo-paganisme d'un Botticelli, amb la seva Primavera, o el seu Naixement de Venus, és un paganisme recuperat via cristianisme, i no pas com a expressió primigènia d'un culte popular. I, per bé que el David de Miguel Àngel —i també el Crist del Judici Final— són autèntics semi-déus grecoromans, això no constitueix cap "desmentiment" a la seva signifi-

cació bíblica, sinó tot el contrari.

Una estàtua de marbre de Miguel Àngel pot fer pensar al nostre articulista en l'home suficient. Però la suficiència de l'home de carn i ossos no va més enllà dels límits petrins de la magnífica estàtua. L'home de carn i ossos és home justament en la seva insuficiència radical, per més humanisme que hi posem entremig. I, si la religió parla de "poders sobrenaturals", ho fa precisament per donar esperança de redempció a aquesta insuficiència mortal que afecta l'home de tots els temps. El marbre pot desafiar orgullosament el pas dels temps, però la feblesa de la carn humana no va més enllà de l'instant fugissèr anomenat vida.

ACUDIT

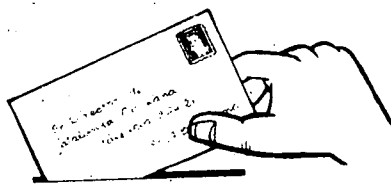

Crítica des de dins de l'Església

Sr. Director:

D'entrada l'haig de felicitar i ensem agrair el coratge que palesa el seu racó "Filtrant la notícia", i no és pas la primera vegada i espero que no sigui la darrera, a portar a Catalunya Cristiana temes fronterers i polèmics... Referent a la resposta del cardenal Ratzinger als teòlegs francòfons, solidaris de la Declaració de Colònia, (Catalunya Cristiana 16 VII 1989) vull dir el següent:

És lamentable que es consideri una indiscreció la publicació d'aquesta carta, dirigida al cardenal Ratzinger, i signada per 130 teòlegs de parla francesa. I que això passi en l'Església, de la qual, si més no hipotèticament, Jesús digué que allò que sentiü a cau d'orella, proclameu-ho dalt dels terrats (Mt. 10-27). Suposo que, com vostè ho reflecteix en l'escript, la greu indiscreció segons

Ratzinger és que l'opinió pública hagi estat assabentada dels nombrosos teòlegs que arreu d'Europa s'han solidaritzat amb la Declaració de Colònia, la qual certament que no ha obtingut de Roma cap resposta oficial i adequada.

A Roma estan tan preocupats, per la bona imatge que l'Església ha de projectar en l'opinió pública, que més que la veracitat i objectivitat dels excessos i escàndols que se l'imputen, el que cou és que aquestes coses es facin públiques, a través dels mitjans de comunicació.

Així s'explica que Ratzinger s'ha dignat contestar la carta dels teòlegs francòfons, mentre que la Declaració dels germànics no merescué cap resposta.

Hi ha un vertader pànic a la crítica, millor dit, a l'autocrítica, ja que es critica des de dins de l'Església, i els que ho fan són creients que amb honestat i amor malden per una Església millor. La major part de la premsa catòlica, inclosa Catalunya Cristiana, no cal dir-ho, exerceix una implacable autocensura amb tot allò que pugui desfigurar al mínim la immaculada santedat de l'Església davant de l'opinió pública. Per això és d'agrar que de tant en tant "Filtrant la notícia" es faci ressò del que pensen i diuen els de l'oposició.

RAMON RIBERA FLORIT
Rector

Al Sr. Munné

Sr. Director:

He llegit el seu article "Missió de la dona". Vostè de bon començament ja tracta la qüestió com si es tractés, posem per exemple, de bolets! A mi m'agraden a la brasa, a mi fregits. Qüestió opinable. I no és això. Es tracta d'un dret de

ARA MATEIX

Una nova església parroquial

J. CARRERA PLANAS

Avui he assistit a una festa d'aquelles que animen i fan créixer l'esperança: la inauguració per l'arquebisbe Jubany de la nova església de la Parròquia de Santa Maria del Gornal.

El Gornal és una barriada de l'Hospitalet de Llobregat, al costat de Bellvitge. Donada la poca predisposició que avui té la gent a treure el cap a les barriades —només existeixen els centres de les ciutats i els indrets turístics o de la segona residència— és probable que molts lectors no en sàpiguen gran cosa. El Gornal i Bellvitge, amb uns quaranta-dos mil habitants entre tots dos barris, formen el districte situat més al sud de l'Hospitalet. Separats l'un de l'altre per la via dels trens de Vilanova i de l'aeroport, tenen en comú l'estructuració dels seus habitatges en polígons. Això els dona un aspecte molt diferent dels barris pobres antics. Tot allò de la barraca que es converteix en caseta, després s'hi afegeixen pisos, neix un laberint de carrers que s'entortelliquen i, finalment, ve un pla urbanístic que ho integra tot com pot i obre el camí a l'edificació de blocs, no té res veure amb la realitat d'aquests barris. Aquí es tracta d'una creació totalment nova i planificada. Això treu color, vivacitat i bigarrament al barri i pot enganyar l'observador poc perspicaç: aquesta gran avinguda que travessa el Gornal, recta i ampla, vorejada d'arbres, aquests blocs que s'eleva airosos... indiquen, de debò, un barri pobre? Però és un fet, tanmateix, que els habitants d'aquest barri, tan geomètricament estibats en polígons d'aspecte gairebé elegant, pertanyen al sector social de renda més baixa, teneu al seu darrera una història de marginació i arrossegueu déficits culturals greus. I això, malgrat el progrés visible en equips —sobretot escolars— que ha tingut lloc en els últims anys.

Ja fa un cert temps, el 1977, es repetí al Gornal la vella

i, si voleu, grisa història de tants suburbis de les nostres grans ciutats: jurídicament, hi fou erigida una parròquia amb el nom de Santa Maria. I, pràcticament, un parell de capellans prengueren la responsabilitat de congregar amb els homes i les dones del barri, convocar-los a la fe en Jesucrist i iniciar una comunitat amb els qui volgueren respondre a la convocatòria. Ara, al cap d'una dotzena d'anys, la parròquia està consolidada i mostra la seva consistència deixant el barracot provisional on fins ara s'aplegava i obrint una església definitiva. Una anella més d'aquella història grisa, però transcendental. La història de "l'Església que viu entre les cases dels seus fills i les seves filles", com ha definit la parròquia l'últim Sínode.

La nova església de Santa Maria del Gornal és acollidora i expressiva. Hi entres a través d'un primer espai, a manera de claustre, voltat dels locals parroquials, per passar després al centre de culte que és amable, ampli, funcional i religiós. Els seus promotors han tingut l'encert de combinar la lògica modernitat de l'edifici amb alguns elements simbòlics que evoquen la tradició: el mateix claustre, les arcades, un rosetó a l'entrada i una campana...

La festa ha estat viva i multitudinària. Les explicacions dels preveres responsables i la mateixa homilia de l'Arquebisbe s'han cenyit molt al que en podríem dir la filosofia amb què s'ha dut a terme el treball pastoral d'aquests anys: insistència a centrar-ho i, en un cert sentit a reduir-ho tot a la Missa dominical, servei amant als necessitats, presència humil al barri i referència constant a la comunitat que ha fet l'opció cristiana i eclesial i que s'aplega, per tant, entorn a l'Eucaristia. Però també han sabut fer precedir la Missa d'un acte d'inauguració al claustre, molt simpàtic, obert i popular. Veient la gentada que s'hi ha aplegat i, encara, la que s'ho mirava amb interès del carrer estant, he

pensat que a Santa Maria del Gornal s'hi viu també, feliçment, aquella petita i misteriosa gràcia, diguem-ne, territorial, de la parròquia: molts que no hi són... també en són.

persona humana: guanyar-se la vida en el camp o treball que més li plagui, i no dependre d'un altre. I això, entengui-ho bé no està renyit amb el ser mare. Així com un home pot treballar i ser pare, una dona igual, pot treballar i ser mare.

Durant moltíssims anys diu vostè que el tema no s'havia plantejat, "que tant galdós era el paper de la dona com el de l'home". És veritat, la dona treballava com un escarrà en les pitjors feines a dins i a fora de casa, i a més, era l'esclava del seu home.

D'on ha tret això que les dones es queden soles allà on entren metges, policies, arquitectes, advocats? Vostè de-lira!

Diu també: "Ara que hi ha crisi de vocacions ja es parla que la dona vol entrar-hi". No, no és això. De sempre la dona hauria volgut entrar-hi, però els homes d'església no l'han deixat entrar.

Déu escriu dret amb ratlles tortes. Potser Déu no troba cap més manera de fer possible les dones sacerdot que aquesta crisi de vocacions masculines.

Ens diu sant Pau "per Déu no hi ha

diferència ni de raça ni de sexe ni de res". L'objectiu de les feministes cristianes no és de domini, sinó que l'home i la dona creats per Déu a semblança d'Ell, iguals tots dos, puguin treballar, viure, estimar, en pla d'igualtat.

El seu article, una munió de idees contradictòries, de disbarats i d'embo-llica que fa fort.

M. ANTONIA ARAGAY

El Crist de la Sagrada Família

Sr. Director:

Malgrat que siguem ignorants i no sapiguem una paraula d'art, una cosa sí és certa, som devots de Jesús Crucificat i ens dol a l'ànima la imatge que han posat a la façana de la Sagrada Família, a més de la de la flagel·lació.

No es tracta solament de ferir els sentiments dels creients senzills i repetitxo, ignorants, sinó la reacció que està produint la dita imatge.

S'ha pogut comprovar que en solitari o en grups, principalment jovent, els comentaris són grollers i ofensius i l'acu-

dit fàcil provoca la riulla.

Cert que aquesta imatge mai no podria induir a l'oració i a la devoció cas de estar dintre una església, però malgrat d'estar a l'aire lliure, no vol dir que tingui de produir el contrari, és a dir, l'escàndol dels creients i la burla dels no creients.

És la imatge de Jesús en el moment de la Redempció. S'han parat a pensar-ho els responsables? Els qui ho han fet i els qui ho han permès?

No volem criticar l'autor perquè tal com hem dit al principi, i es va dir fa unes setmanes, no entenem d'art, però si d'estètica i afegir un petit drapet a les dues imatges, seria un detall que la majoria dels cristians barcelonins i d'arreu agrairíem moltíssim.

Adjuntem una part de les moltes més firmes que s'han fet arribar als orga-

nismes competents, sense cap resultat ni resposta. Si es possible fer arribar a Catalunya Cristiana aquest ressò, no de la ignorància sinó de l'escàndol de molts cristians que es veuen ferits i menyspreats en els seus sentiments religiosos.

ISABEL GARCIA LOMAS

Capelletes ambulants

Sr. Director:

En el número 517 de Catalunya Cristiana, el gran escriptor que és l'Esteve Busquets i Molas, ens parla de "Capelletes Ambulants". I ens explica de les que hi ha a Mallorca, Menorca i Eivissa.

D'aquestes capelletes ambulants encara n'hi ha en alguns pobles de les

comarques de Girona. Concretament en el meu, encara en circulen dues: la de la Sagrada Família i la de la Verge de Fàtima. El que passa, que a poc a poc desapareixen perquè l'actual joventut no està per aquestes coses. S'aguanta el costum, en les cases on hi ha avis o gent gran. En les cases on el matrimoni és jove no en volen saber res, perquè entre treball, televisió, i diversions, no tenen temps a perdre uns minuts per pregar davant d'una imatge, on els seus pares, només de rebre-la, hi encenen una llumeta, resaven, del llibret adjunt, una oració d'arribada i si podien, el rosari. Desapareixen aquestes tradicions, com ha desaparegut el Sant Crist del capçal del llit, o una verge o un sant de la calaixera, que ja tampoc no s'usa.

JOSEP BOSCH

Els religiosos de Catalunya afronten el futur del servei a l'Església

"Present i futur del servei dels religiosos a l'Església a Catalunya" serà el tema que estudiaran conjuntament en la seva Assemblea General els Superiors Majors dels Instituts de Vida Religiosa, tant masculins com femenins, en resposta a les noves crides dels temps i les necessitats d'una societat que en tants aspectes difereix d'aquella en la qual van néixer la majoria d'Ordes i Congregacions religioses.

L'Assemblea tindrà lloc al Casal Borja, de Sant Cugat del Vallès, el dia 2 de novembre, i serà presidida pel P. Joan Botam, president de la Unió de Religiosos de Catalunya. En representació de la Conferència Episcopal Tarraconense hi participaran Mons. Lluís Martínez Sistach, bisbe especialment encarregat de la Vida Religiosa. Hi són convocats els superiors majors residents a Catalunya i els delegats d'aquells que viuen fora de Catalunya, en un nombre de quasi cent cinquanta i en representació de gairebé deu mil religiosos i religioses.

aldees infantils s.o.s. de Catalunya

Membre de l'Associació SOS Kinderdorf International (adherida a la UNESCO)

Vols donar una llar a infants que no en tinguin?

Desitjo fer-me AMIC D'ALDEES INFANTILS SOS DE CATALUNYA

Passeig de Sant Gervasi, 24 - 08022 Barcelona - Tels. 417 75 39 - 212 09 24

1.- Amb la subscripció de:

 Ptes.
que farà efectives amb pagament: Trimestral ☐ Semestral ☐ Anyal ☐

2.- Apadrinant a:

Un infant amb 2.500 ptes. al mes ☐Una casa amb 10.000 ptes. al mes ☐

Nom i dos cognoms: _____

Adreça: _____

Població: _____

Banc o Caixa d'Estalvis: _____

Agència: _____

Direcció: _____

Compte corrent o Llibreta o Estalvis núm.: _____

Senyal: amb una X els requadres que li interessin.

Visita pastoral del Papa a Àsia (II)

“No hi ha separació entre el Regne de Déu i el regne terrenal”

Indonèsia, el país del món amb molt alt nombre de musulmans, tributà a Joan Pau II una rebuda triomfal. La capital, Djakarta, una megàpolis de vuit milions d'habitants, que a l'any 2000 serà la tercera ciutat més poblada del planeta, va sortir al carrer per saludar al Papa. Són catòlics només el 2,9 per cent —és a dir, cinc dels setanta milions de ciutadans— i l'islam és la religió del 85 per cent. Això no ha estat obstacle perquè el Sant Pare fos acollit amb immens respecte i caliu popular.

YAKARTA

En el seu segon dia de visita oficial a Indonèsia, Joan Pau II va voler trencar el protocol i no va permetre que un ministre de Govern l'acompanyés en els seus desplaçaments del país, com a pràctica en els viatges dels Caps d'Estat. Com el dia abans que es va negar a allotjar-se en el palau presidencial, preferint la Nunciatura, el Papa insistí en el caràcter pastoral i no estatal de la seva visita de cinc dies a Indonèsia.

La diplomàcia vaticana ha expressat amb fermesa aquesta negativa de Karol Wojtyła, per la qual cosa les autoritats d'aquest país varen preferir que cap ministre pugés a l'avió que el va traslladar des de Djakarta a Jogjakarta, ciutat de 400.000 habitants situada en el sector centre-meridional de l'illa de Java, en la qual hi ha una important comunitat catòlica. En arribar, el Papa va trobar un ministre del Govern que havia fet el viatge per separat en l'avió que va traslladar els periodistes.

La unitat política d'un poble no s'ha de buscar només amb el poder militar o econòmic. Tres anys després de l'annexió de Timor oriental per Indonèsia, Joan Pau II, que va arribar a Yakarta procedent de Seül va voler recordar al seu president Suharto la necessitat de crear un règim de llibertats sense exclusions en el seu país. “La base més certa per a la unitat durable —va dir el Papa— és el desenvolupament de la nació i el profund respecte de la vida humana, dels drets inalienables de la persona humana i de la llibertat dels ciutadans responsables de determinar el seu propi destí com a poble”.

Missa davant de 200.000 fidels

La jornada del dilluns fou una ràpida successió d'actes

oficials i de banys de multituds. Però el centre fou la missa celebrada davant de dos-cents mil fidels en l'estadi Istora Senayan, construït pels soviètics durant el període presidencial de Sukarto.

Per explicar aquest fenomen sorprenent hi ha dues explicacions: el caràcter tolerant de l'islamisme indonès, on els fonamentalistes són una minoria i el gran prestigi que rodeja en aquest país l'Església catòlica i, encara més, el suprem pastor, el Papa.

Quan l'avió de Korean Air, que en set hores de vol va cobrir els cinc mil cinc-cents quilòmetres que separen Seül de Djakarta, aterrava a l'aeroport internacional Halim Perdanakusuma, ratxes de pluja monzònica havien xopat la pista que besà Joan Pau II en baixar de l'avió.

Totes les religions al servei del bé comú

En adreçar-se cap a l'estadi on se celebrava l'Eucaristia amb els fidels de l'arxidiòcesi de Djakarta, Joan Pau II va poder contemplar la immensa cúpula blanca de la mesquita de l'Istiqlal —la més gran de les cinc-centes mil que hi ha arreu del país— i al seu costat les dues torres de la catedral catòlica, construïda l'any 1880.

L'Estadi estava ple de gom a gom: no solament a les tribunes cobertes —on caben més de cent mil persones— sinó també el terreny de joc, on una altra multitud similar havia suportat la pluja que per fortuna havia acabat ja abans de l'arribada del Papa. En un jeep descobert, però sense la protecció habitual del papamòbil, va donar la volta al circuit mentre la gent cantaven en llengua bahasa —l'oficial entre més de dos-cents dialectes regionals—, aclamaven el Papa i enlaïraven senyeres i mocadors de colors.

El Papa va pronunciar l'homilia en anglès, però va interposar paràgrafs en la llengua

A l'illa Maurici, tres infants d'11 anys agraïxen amb flors al Papa en el seu onzè aniversari com a cap de l'Església catòlica. Els infants pugen a l'altar al final d'una missa celebrada el diumenge al matí en aquesta llunyana illa de l'oceà Índic.

nacional. Dos punts centrals va tractar Joan Pau II: la dimensió religiosa i política de l'existència individual en la

societat, per una banda, i per l'altra, la tolerància religiosa i la cooperació de ciutadans de diferents religions. “Jesús re-

coneix —va dir— que hi ha una distinció, però no una separació entre el Regne de Déu que Ell predicava i el regne ter-

FILTRANT LA NOTÍCIA

Cara i creu de les Comunitats de Base

A Hispanoamèrica les “Comunitats Eclesials de Base” (CEB) continuen essent notícia. La seva difusió —al Brasil passen de 30.000— i els seus mètodes apostòlics preocupen l'episcopat d'aquell continent. Tothom està d'acord que les CEB són fruit de la línia pastoral de Medellín, que optà una acció preferencial pels pobres.

Tot i que el papa Joan Pau II en la seva visita al Brasil l'any 1980 féu una aprovació implícita d'aquestes comunitats cristianes i de la “Teologia de l'alliberament” quan no és reduccionista sinó integral, aquests darrers anys s'han accentuat les divergències de criteri. Els mitjans informatius que d'alguna manera pertanyen a l'Església, estan dividits en l'opinió. Així l'agència SELAT (“Servei Llatinoamericà”) bombardeja constantment les CEB per la seva ideologia propera al marxisme. Igualment “30 Giorni”, revista del moviment “Comunió i Alliberament” en l'edició castellana, número 5, arriba a dir que “a Sud-amèrica els missioners no han aconseguit en aquests darrers cinquanta anys explica què és el Regne de Déu als indis” i que “la inculturació ha estat un fracàs”. Per la seva part, la revista espanyola “Palabra” ha mostrat la mateixa línia en diversos reportatges i notes informatives.

Altres agències catòliques, com ICIA (“Información Católica Iberoamericana”), OFIM (“Oficina de Información Misional”) SERTAL (“Servicio radiotelevisivo de la Iglesia en América Latina”), així com prestigioses revistes especialitzades, com “Pueblos del Tercer Mundo”, “Missi”, “Popoli”, “Mundo negro”, “Mensajero”, han publicat notes i reportatges documentats, defensant l'ortodòxia de les CEB, considerant-les de summa importància en el procés evangelitzador del continent americà.

Últimament a Xile, el sociòleg del “Centre d'Investigació socio-cultural”, Gabriel Valdívieso, ha manifestat que en les 313 CEB de la diòcesi de Santiago “no hi ha posicions rupturistes ni contestatàries contra la jerarquia eclesial”, i que “les motivacions en què s'inspiren són essencialment religioses”. Per la seva part en el “Mexican American Cultural Center” s'ha declarat que les CEB “són un antic, però actual, model d'Església”.

Com pot veure's hi ha tela per dies. Mentrestant no es veu encara quina serà l'evolució d'aquestes comunitats eclesials i quina la presa de posició que adoptarà finalment l'episcopat llatinoamericà i la Santa Seu.

FRANCESC GAMISSANS

renal al qual tots pertanyem com a ciutadans del seu país i membres de la gran família humana... Quan nosaltres reconeixem l'obligació moral d'estimar el nostre proïsme, som conscients i complim els nostres deures davant l'Estat i els responsables de la vida pública.

"Al mateix temps —afegí el Papa en el segon punt—, tots sou exhortats a donar a Déu allò que és de Déu, reconeixent que el dret a practicar la pròpia religió té el seu origen directament en l'autèntica dignitat de la persona humana com a criatura de Déu. Aquesta condició garanteix al pau i la col·laboració entre els seguidors de diverses tradicions religioses i permet a tothom sentir-se actius corresponsables al servei del bé comú".

Aquestes idees serien encara més subratllades en els discursos pronunciats en l'Istara Megara, un dels palaus de la residència presidencial, on a última hora de la tarda va tenir lloc la recepció d'Estat oferta pel President Suharto.

Joan Pau II junt a un grup de ballarins de Java, beneint una multitud de 150.000 fidels.

MAUMERE

Amb la seva presència a Dili, capital de l'antiga colònia portuguesa de Timor Oriental, Joan Pau II va protagonitzar l'etapa més conflictiva del seu periple asiàtic. En previsió, el Sant Pare havia manifestat que la seva visita era merament pastoral, sense contingut polític. "Deixeu la política als polítics" va declarar als periodistes a l'avió. El Papa no va besar el sòl de Timor, ocupada per Indonèsia l'any 1976, però va arribar al cor dels timoresos i besà un crucifix que hi havia a terra demanant fermament el respecte als drets de l'home.

Davant de 60.000 persones es va celebrar l'Eucaristia

A Maumere, ciutat de 20.000 habitants al nord-est de l'illa de Flores, el Papa va arribar en un avió militar per primera vegada en la història dels seus viatges. Va celebrar missa davant de més de 60.000 persones procedents d'aquesta regió majoritàriament catòlica, que es protegien del fortíssim sol amb uns paraigües de colors. Grups de natis amb vestits típics acompanyaren amb les seves danses els diferents moments de la cerimònia. Molts fidels duïen rosaris i imatges de la Mare de Déu de Fàtima. Els habitants d'aquesta regió, una de les més pobres però amb més alt percentatge de catòlics (85 per cent) havien tancat des del dilluns col·legis, oficines i comerços per preparar la visita de Joan Pau II.

MAURICI

Joan Pau II, el dissabte besà el sòl de l'illa Maurici, a l'oceà Índic, un paradís turístic amb un milió d'habitants, dels quals un 30 per cent de religió catòlica. El Papa va insistir en l'exemple que donava al món aquest país, "on conviuen en pau habitants de tradicions espirituals diverses amb comprensió i respecte mutus".

Papa de "Maurici"

El Primer Ministre, el socialista Anerrod Jugnauth, va dir en el seu discurs de benvinguda, que els habitants consideraven Karol Wojtyla com un "Papa de Maurici" ja que el primer beat que enlairà als altars fou el pare Laval, una figura nacional.

En la seva resposta, el Pontífex va desitjar que la seva presència "sigui per a tots els mauricencs, que intenten aprofundir la seva unitat nacional, una ocasió per unir-se encara més entre si entorn als valors comuns" i va desitjar que "tots els habitants continuïn reconeixent-se i acceptant-se en les seves cultures, creences, races i llengües, per donar la imatge d'una societat de pacífica convivència, va preanunciar en certa manera, a la seva escala pròpia, d'una comunitat internacional que sigui pàtria per a tots els pobles".

No catòlics

El moment més important

d'aquest jornada fou la missa celebrada davant el monument a Maria Reina de la pau, en la capital de l'illa, Port Louis, entorn al qual es congregaren unes cinquanta mil persones, entre les quals hi havia molts no catòlics.

ILLA RODRIGUES

El Pontífex, va visitar el diumenge dia 15, l'illa Rodrigues, una diminuta maragda verda al mig de l'oceà Índic amb una població de 36.500 persones, a 650 quilòmetres a l'est de Maurici, de la qual depèn. Va efectuar el viatge en un petit avió ATR 42 de Air Mauritius que va aterrar a l'aeroport de suggestiu nom: Plaine Corail. Per acollir al Papa amb tots els honors i per commemorar la importància històrica de la seva visita, les autoritats havien ordenat obres d'ampliació, fins i tot una sala de VIP.

Davant unes 10.000 persones —gairebé un terç de la població, catòlica el 97 per cent— el Papa celebrà una missa en un estadi en el qual s'havia aixecat un altar adornat amb 6.000 fulles d'un arbre tropical característic d'aquesta regió. Un grup d'infants nascuts el 16 d'octubre del 1978, el dia de l'elecció del Papa, es va apropar a l'altar per oferir flors a Joan Pau II. Abans d'emprendre el llarg viatge de retorn a Roma, va rebre els missatges de felicitació que els infants li havien escrit.

Després d'una breu visita a l'illa Rodrigues al Papa va tornar amb avió a Maurici on va celebrar una trobada amb 25.000 joves catòlics reunits en un estadi de Rose Hill, la segona ciutat de l'illa amb 88.000 habitants.

No confongueu l'amor amb la sexualitat

"No confongueu l'amor amb la sexualitat", els digué el Papa quan li preguntaren com va descobrir el valor de l'amor en un món en el qual es degraden els seus costums. El Pontífex que va avisar del perill de la pornografia i la prostitució (que en Maurici és un fenomen important) va comentar que en la vida dels homes "hi pot haver molt amor fora de les relacions sexuals, de la mateixa manera que hi pot haver relacions se-

xuals sense amor". Joan Pau II va dir que el matrimoni era la més plena expressió de l'amor i va parlar-ne com una realitat dinàmica. Cal esforçar-se constantment pel seu manteniment i perfecció". En una societat —va dir— on els eslògans publicitaris repeteixen molt sovint les expressions "instantani", "immediatament", "tot i ara", cal notar bé que es necessita temps per edificar la relació interpersonal del marit i la muller".

Retorn a Roma

El dilluns, dia 16, el Sant Pare va anar al "Mont Tabor", per celebrar una missa privada en el centre de formació dels laics de la diòcesi. El comiat a l'illa Maurici va tenir lloc a les 10 i va arribar a l'aeroport de Roma a les 18 hores.

PER PRIMERA VEGADA, DES DEL CONCILI VATICÀ II, ÉS A L'ABAST DELS FIDELS DE PARLA CATALANA EL

MISSAL FERIA

EN EDICIÓ DE FORMAT MANUAL, PER ALS DIES NO FESTIUS

Amb els textos eucològics i lectures de les misses de totes les fèries de l'any, de les celebracions del Propi dels sants, de les misses del Comú, rituals, per diverses necessitats, votives i de difunts. Ordre de la missa amb les pregàries eucarístiques del Missal romà, la pregària V (del Sinode suís), les de reconciliació i d'infants.

De venda a les llibreries

Format, 11x17 cms. - 2.208 pàgs. paper bibloprint - Impres a dues tintes Enquadernació de simil-pell - P.V.P. (amb IVA), 5545 ptes.

EDITORIAL REGINA, S.A. - Mallorca, 87 i 89 - 08029 BARCELONA

Serveix tant als iniciats com als qui enceten aquestes activitats

Un curs especialitzat forma les persones que es dediquen a visitar malalts i gent gran

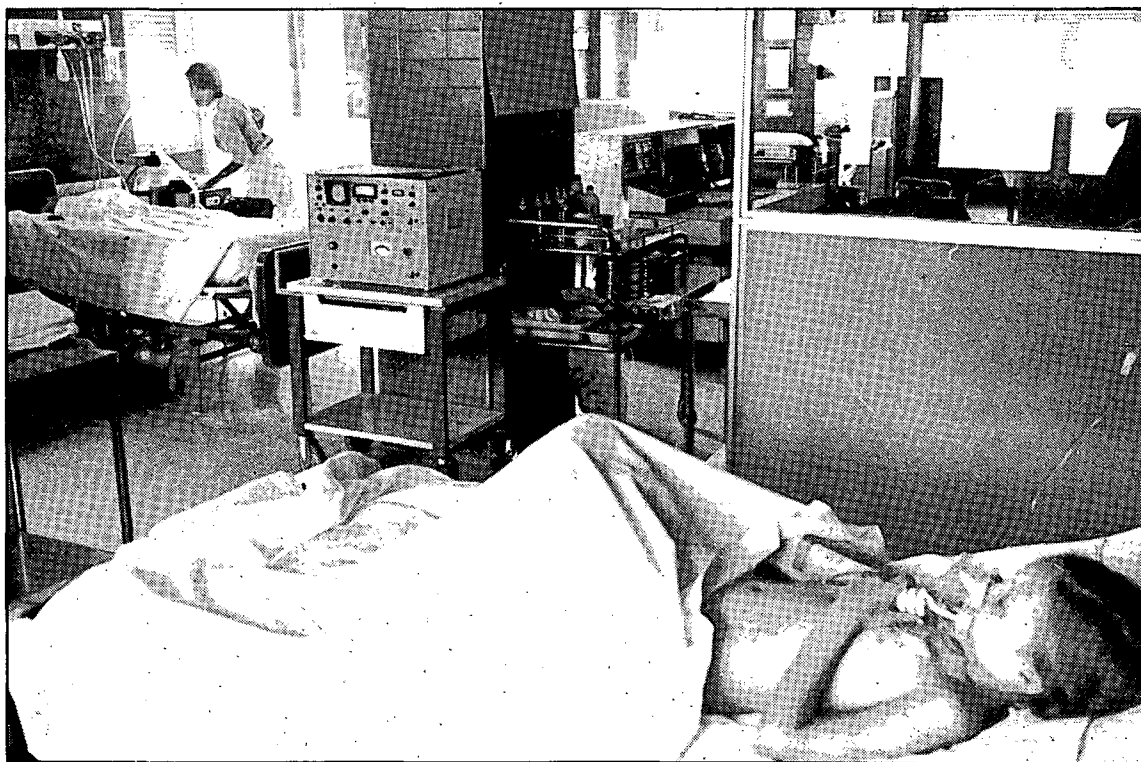
VIC.— Com en anys anteriors, la Delegació Diocesana de Pastoral Sanitària ha programat per a aquest curs que comencem un PLA DE FORMACIÓ per a totes aquelles persones dedicades a visitar malalts i gent gran.

Aquest PLA DE FORMACIÓ abraça dos tipus de persones: les que volen començar a fer aquest servei eclesial de visitar malalts i les que ja fa alguns anys que el realitzen.

a) Pla Bàsic de Formació

Va dirigit a tots aquells qui han entrat o volen entrar en contacte amb els malalts i la gent gran, visitadors parroquials i altres persones que pertanyen a moviments de pastoral sanitària. L'objectiu d'aquest PLA és donar a conèixer la realitat que envolta els malalts i la gent gran, i la pròpia realitat amb les seves capacitats i limitacions. Per arribar a aquest coneixement, el PLA tracta una sèrie de temes biològics, psicològics, socials i religiosos, i, alhora, emprà una metodologia activa, partint de l'experiència, de dinàmiques de grup, d'estudi de casos, de revisió i de celebracions.

El Pla Bàsic de Formació dura dos anys, amb un total de sis sessions cada curs. El calendari de sessions del primer curs és el següent:

VIC (segon dissabte): 14 oct., 11 nov., 9 des., 13 gen., 10 feb., 10 març.- Al local de l'Hospitalitat, Rbla. de l'Hospital, 7 "Els Saits"; de 5 a 7 de la tarda.

ST. HILARI SACALM (segon dimarts): 10 oct., 14 nov., 12 des., 13 març, 10 abril, 8 maig.- A la sala parroquial; de 9 a 11 del vespre.

MANRESA (tercer dimecres): 18 oct., 15 nov., 20 des., 14 feb., 14 març, 18 abril.- Al Casal de l'Església, Ctra. de Vic n. 27, 1er.; de 9 a 11 del vespre.

IGUALADA (primer dissabte): 7 oct., 4 nov., 2 des., 3 feb., 3 març, 7 abril.- Al Casal Interpar-

roquial, Passeig Verdaguier, 65; de 5 a 7 de la tarda.

b) Curs de Formació Permanent

Va adreçat a aquelles persones que ja han fet el Pla Bàsic i que continuen en el servei d'anar a

veure malalts. Pretén d'ajudar el visitador a madurar humanament i cristianament i a perfeccionar el seu servei. Per això, el contingut del curs es fixa sobretot en la manera de viure i actuar de Jesús davant els malalts.

Cada curs de formació permanent consta de vuit sessions, les quals es faran en aquests llocs, dies i hores:

VIC (segon dimarts): 10 oct., 14 nov., 12 des., 9 gen., 13 feb., 13 març, 10 abril, 8 maig.- Al local de l'Hospitalitat, Rbla. de l'Hospital, 7 "Els Saits"; de 9 a dos quarts d'11 del vespre.

MANLLEU (tercer dimarts): 17 oct., 21 nov., 19 des., 16 gen., 20 feb., 20 març, 17 abril, 15 maig.- Als locals parroquials de Sta. Maria; de dos quarts de 9 a les 10 del vespre.

MANRESA (primer dijous): 5 oct., 2 nov., 7 des., 4 gen., 1 feb., 1 març, 5 abril, 3 maig.- Al Casal de l'Església, Ctra. de Vic, n. 27, 1er.; de 5 a dos quarts de 7 de la tarda.

IGUALADA (dissabtes): 7 oct., 11 nov., 9 des., 13 gen., 10 feb., 10 març, 7 abril, 12 maig.- A la rectoria de la Soledat, c/. Soledat, 34; de dos quarts de 9 a les 10 del vespre.

Si hom vol assistir a algun dels cursos esmentats, només cal que s'hi inscriui el mateix dia de la primera sessió.

A V I S O S I C O M U N I C A T S

BARCELONA

• **Institut de Teologia de Barcelona. Curs d'Espiritualitat 1989.**- El proper dilluns, dia 23, comença el primer tema HISTÒRIA DE L'ESPIRITUALITAT, Mn. Josep M. Ballarín, que continuarà durant els següents dies de la setmana fins dijous. Horari vespertí, de 7 a 9. Lloc: Seminari Conciliar de Barcelona, c/Diputació, 231. Informació i matrícula: Secretaria de l'Institut, al mateix lloc. Tel. 254.19.63; on també podreu informar-vos dels temes que seguiran a l'actual: L'EXPERIÈNCIA IM-

MEDIATA DE DÉU, a cura del P. Josep M. Fondevila s.j.; i PALABRA Y SACRAMENTO: DOBLE ENCUENTRO CON EL RESUCITADO, del P. José Aldazábal s.d.b.

• **Grups d'Oració i d'Amistat. Barcelona.**- Celebraran el proper dia 5 de novembre, a les 5 de la tarda, el seu recés mensual, al Col·legi de Sant Vicenç de Paül, c/Les Carolines, 18, el qual serà predicat per Mn. Xavier Orpinell.

• **Celebració en Cant Gregorià.**- El proper dijous, dia 26, XLIII Aniversari del traspàs de l'abat Suñol, ORATORIUM —Escola i

Aula de Cant Gregorià—, celebrarà l'Eucaristia en memòria seva, a l'església de Sant Felip Neri, (plaça Sant Felip Neri, 5. Barcelona), a les 7'30 del vespre.

• **Teologia i Humanisme. (PP. Dominics). Cursos de Formació Permanent per a RELIGIOSAS/OS.**- El dia 3 de novembre, s'inicia el curs amb el tema: "La comunitat religiosa: elements d'identitat". A les 19 h. Professor: Domingo Castro o.p.- **Dia 10.** Tema: "Principios constitutivos de la comunidad". Professor: P. Emilio Barcelón o.p.- **Dia 17.** Tema: "L'Amor: nucli de la comunitat i de les relacions interpersonals". Professor: P. Domingo Castro o.p.- **Dia 24.** Tema: "Dialèctica Unitat-Pluralisme". Professor: P. Emilio Barcelón o.p.- **Lloc:** SALA PENYAFORT. Informació i inscripció: c/ Bailèn, 10. Tel. 246 33 00 Barcelona 08010.

• **Escola Teresiana de Formació Continuada.**- X Curs. És un servei que el Col·legi de la Companyia de Santa Teresa de Jesús ofereix a professors, pares, antics alumnes i amics. El Curs 1989-90 s'inaugurarà el dia 26 d'octubre, dijous, a les 20'30 a la Sala d'Actes del Col·legi c/ Ganduxer, 85, amb el següent programa: Presentació de l'Escola. Lliçó inaugural a càrrec del Dr. Ricard M. Carles i Gordó, bisbe de Tortosa i antic alumne del Col·legi teresià. Les classes

començaran el dia 7 de novembre, de les 21'15 a les 22'30. La temàtica abasta temes d'actualitat, pedagògics, teològics, espirituals, catequètics, tècnics, artesanals, etc. Per a més informació: Escola Teresiana, c/ Ganduxer, 85, 08022 Barcelona. Tel. 212 33 54 (Ext. 16), dimarts i dijous, de 6 a 8 de la tarda.

• **Parròquia de la Sagrada Família (c/ Provença, 450).**- Dijous, dia 2 de novembre, a les 9 del vespre, al Casal Parroquial, Ponència a càrrec del Sr. Rector, Mn. Joan Pellisa, sobre el tema: "La fe, és un assumpte privat?". Hi haurà col·loqui. Organitza: Grups de Reflexió i Diàleg de la Parròquia.

• **Parròquia de Santa Maria del Mar.**- El proper dijous, dia 26 d'octubre, a les 7'30 h. de la tarda, se celebrarà una missa per l'etern repòs de l'ànima de Mn. Ramon Saborit i Comellas, que havia estat vicari d'aquesta parròquia i Consiliari del Grup 77 de la F.J.C. • **La Renovació en l'Esperit.**- El Grup de Pregària "Àgape", de la Renovació en l'Esperit, invita els qui els interressi aprofundir sobre aquest tema, a la catequesi que es donarà durant set dijous consecutius, a l'església de les R.R. de Lestonac, c/ Aragó, 284, a partir del 2 de novembre, de les 19'30 a les 21 h. Per més informació: Tel. 257 65 61 i 215 16 52.

• **Una nova visió del matrimoni en un cap de setmana.**- Per tal d'aportar a les parelles una tècnica de diàleg que els ajudi a profundir en la relació d'esposos i en el Sagrament del matrimoni, com també renovar, enfortir i vivificar l'amor conjugal, l'ENCONTRE MATRIMONIAL, anuncia la propera trobada que tindrà lloc els dies 10-11-12 de novembre. L'Encontre comença el divendres a les 9 del vespre i acaba el diumenge a les 6 de la tarda. És d'orientació catòlica però està oberta a altres religions i creences sense distinció. L'aportació econòmica és voluntària i completament anònima. També poden assistir-hi sacerdots, religiosos i religioses, fent en aquest cas un temari adient. Informació i inscripcions: Jaume i Enriqueta Escudero Tel. 232 85 95. VIC

• **MANRESA. Curset de Cultura Romànica.**- Divendres, dia 27, "La Mare de Déu en el romànic català", per Antoni Noguera i Massa. Novembre: divendres, dia 3, "La Verge en la pintura i en l'esclat romànic", per Carme Farré i Sanpere. Divendres, dia 10, "Tradicions marianes i religiositat popular", per Josefina Roma i Riu. Lloc: Casa de Cultura de la Caixa de Pensions, c/ Àngel Guimerà, 1. Hora: 2/4 de 9 del vespre. Informació: Tel. 873 16 06.

AULES DE CULTURA MUSICAL (Orfeó Laudate)

CURSETS D'ORIENTACIÓ MUSICAL PER ALS INFANTS I JOVENTUT

CORAL JÚNIOR

Orquestra
JOVENTUT PERCUSSIONISTA DE CATALUNYA

Inscripcions: de dimarts a divendres
de 18 a 20 h. Tel. 325 88 23
Entença 99, entresol C escala exterior

SOLSONA

Posada en marxa d'un nou centre de formació cristiana

“Fent camí amb normalitat”

SOLSONA.— La consigna de l'encapçalament d'aquesta crònica és de la carta que mossèn Manuel Guiu, (elegit Administrador Diocesà del nostre bisbat mentre ens duri l'orfenesa de bisbe), adreçava com a salutació “als sacerdots, religiosos i religioses, i laics de l'Església de Solsona”, el passat 14 d'agost.

Val la pena, pensem, de transcriure el paràgraf: “Esforcem-nos tots, cada u en el seu lloc, perquè l'Església de Solsona segueixi el seu camí amb normalitat i no sofreixi una davallada”.

Als diocesans solsonins també ens anava adreçada una altra carta publicada igualment en el butlletí diocesà del mes de setembre darrer. Ens l'escribia mossèn Joan Bagà que a principis d'any vingué de Xile per fer de Vicari General del malaguanyat bisbe Miquel i el qual, dissortadament per nosaltres, les circumstàncies han fet retornar massa aviat a terres americanes. En acomiadar-se, ens deixava una frase com aquesta: “La mort i resurrecció de Crist no va ser pas per aturar la seva presència al món, sinó per expandir-la”.

“Seguir el camí cristià amb normalitat”

Aquest preàmbul, a més de

ser notícia deguda als nostres lectors, pot servir per tranquil·litzar el director de Catalunya Cristiana que, en el seu Afiant del número 523 del nostre setmanari demanava, molt encertadament que preguéssim per tal que, amb la certesa que “Jesucrist vetlla per la seva Església”, les diòcesis que esperem un nou pastor (entre les quals esmentava la nostra de Solsona), sobretot, “el sapiquem rebre bé”.

Sembla clar que aquí dalt (a les parròquies “del tronxo” que diria el nostre benvolgut mossèn Ballarín i a les ciutats més o menys ardides de la nostra geografia clerical) hem entès que seguir el nostre camí cristià amb normalitat, expandir la presència de Jesucrist en el nostre món i, encara, preparar-nos per a rebre bé el pastor que Déu ens enviï, suposa continuar treballant, continuar pregant i continuar la nostra formació cristiana adulta.

A aquests desitjos, doncs, obeeix l'obertura del nou curs, a partir del mes d'octubre, de les classes de formació cristiana.

A l'Escola de Teologia de Tàrraga (zona Urgell-Segarra) aquest any s'hi podrà cursar el 1er. i el 3er. cursos del seu pla d'estudis: “L'home a la re-

cerca de Déu” i “L'Església, sacrament de salvació”.

També l'Escola de Formació Cristiana de Berga (zona del Llobregat) començarà el seu 3er. curs de formació desenvolupant els temes següents: “Iniciació al Nou Testament”, “L'Església” i “Actituds i comportament cristià”.

Però, la joiosa novetat d'aquesta crònica és la inauguració, a partir d'enguany, de les classes al novell Centre de Formació Cristiana de Solsona (zona del Cardener-Solsonès), instal·lat en els locals de l'Escola Professional “Castellvell” de la capital del bisbat. Durant aquest curs s'hi donaran els temes corresponents al 1er. curs dels tres que aquests centres imparteixen: “La revelació i la fe”, “Què és l'home” i “Qui és el nostre Déu”.

Amb aquest nou centre podem dir que queden cobertes les tres zones de la diòcesi solsonina. Ens plau molt de felicitar la gent de Solsona capital i la seva zona per l'engegada i a la dels altres centres per la continuïtat. El nostre bisbat es prepara per “rebre bé” el nou pastor que esperem, “enlairant la mirada, a la llum de la fe”. Que, ben mirat, deu ser l'única manera veritablement cristiana de fer-ho, oi?

LLUIS BADIA i TORRAS

“Esforcem-nos tots, cada u en el seu lloc, perquè l'Església de Solsona segueixi el seu camí amb normalitat i no sofreixi una davallada” (De la carta de Mn. Manuel Guiu, Administrador Diocesà, als membres de l'Església solsonina).

FETS I CRITERIS

Esglésies més solidàries

EL DOMUND se celebra avui, a casa nostra, amb l'eslògan “Per un món més solidari, comunitats més fraternals” que tradueix d'una manera més entenedora el lema aprovat pel Consell de Missions a Espanya: La missió universal com a comunió entre les Esglésies.

Es tracta de superar una visió unilateral que ha predominat fins ara en el camp de les missions, visió que ha consistit a creure que l'ajuda missionera va de les Esglésies antigues vers les Esglésies joves, de les Esglésies “riques” vers les “pobres”.

Avui s'obre pas una nova consciència i amb més visió evangèlica es considera que l'ajuda missionera no es dona en un sol sentit sinó que hi ha un doble moviment mutu de donar i de rebre entre les Esglésies.

Aquesta nova consciència expressa l'esforç missioner en el sentit d'una eclesiologia de comunió que ja va formular el Concili i que està animant el dinamisme de les Esglésies particulars i de l'Església universal.

La comunió és el corrent de l'amor del Pare que per Jesucrist en l'Esperit Sant es fa present i operant en l'Església. De la comunió en neix la missió que porta en ella mateixa un augment de comunió.

A la pràctica, si apliquem a les missions l'eclesiologia de comunió, hem d'acceptar la comunicació mútua entre les Esglésies. El problema no és de tipus quantitatiu-comercial sinó de caire qualitatiu i espiritual.

L'Església de Jesucrist, per la predicació de l'evangeli i els sacraments s'encarna en els diferents països i les noves comunitats cristianes o Esglésies joves tenen quelcom a comunicar a les Esglésies històricament més antigues. Una vivència de fe més dinàmica, més il·lusionada i més espontània. Un sentit més viscut de comunitat, una participació dels seglars més responsables, una major “estima” per l'Eucaristia, més fam de l'evangeli, etc.

Qui ha estat alguna vegada en els països de missió haurà constatat tot això i altres coses. Jo parlo de la meua visita de dues setmanes a una diòcesi del Zaire. Per assistir a l'Eucaristia van fer fins a vuit i deu hores de camí. Els cants, les danses i les seves cares expressaven l'alegria de la fe.

Quan enguany parlem d'Esglésies més solidàries aspirem a reforçar la nostra visió d'Esglésies germanes que ens faci superar una actitud de superioritat. Davant del Senyor tots som pobres, tots tenim necessitat d'ajuda, tots hem d'aprendre els uns dels altres, tots hem de rebre i donar.

Els joves, més cridats a experiències noves, si es decideixen a anar com a voluntaris a les missions no se'n penediran. Tornaran amb les mans més plenes i podran parlar d'una experiència viscuda de comunió eclesial.

RAMON TORRELLA I CASCANTE
Arquebisbe de Tarragona i Primat

Si ets jove i vols lluitar contra la fam: Truca'ns!

Cerquem gent jove que vulgui formar part dels nostres equips d'animació a la solidaritat.

Uns equips actuaran als barris de Barcelona organitzant tota mena d'activitats, per tal d'animar més gent a cooperar amb el Tercer Món. D'altres tindran com a objectiu comunicar-se telefònicament amb els mestres, per animar-los a fer a l'escola més activitats d'educació per al desenvolupament. Perquè tot això sigui possible ens cal la teua participació. A canvi, t'oferim la possibilitat de conèixer millor la realitat del Tercer Món i, sobretot, de fer una tasca útil en la lluita per un món més just i solidari.

T'ESPEREM!

Mans Unides
CAMPANYA CONTRA LA FAM

Rambla de Catalunya, 32 1r. 1a. 08007 Barcelona. Telèfon 318 08 87.

BARCELONA

Inaugurat el curs acadèmic a l'Institut de Teologia

"Fer teologia és creació"

El passat 2 d'octubre, a les 7 del vespre, l'Institut de Teologia de Barcelona, a la sala d'actes del Seminari Conciliar, inaugura el curs acadèmic 1989-90. Presidi l'acte mossèn Pere Tena, subsecretari de la Congregació per al Culte i els Sagraments, en representació del Sr. Cardenal-Arquebisbe de Barcelona. L'acompanyaven el Dr. Joan Guiteras, director de l'Institut; el Dr. Gaspar Mora, degà-president de la Facultat de Teologia de Catalunya; el Dr. Josep M. Coll, degà-president de la Facultat Eclesiàstica de Catalunya; i el professor Antoni M. Oriol, conseller de l'Institut.

La sessió començà amb la pregària de Vespres. Tingué cura de l'homilia el professor Antoni M. Oriol. El director, Mn. Joan Guiteras, saludà els presents, féu la memòria del curs anterior i assenyalà les activitats i perspectives del que s'iniciava. Subratllà la bona

acollida de l'Institut per part de les diverses entitats diocesanes i com és important i esperançadora la gran presència de joves en les aules de teologia. Agraí la labor dels professors i el suport de la Facultat de Teologia, a la qual l'Institut està vinculat.

Mn. Josep M. Ballarín llegí la lliçó inaugural "Logos", teologia i teòlegs amb el seu suggestiu estil literari, la vivacitat de les seves imatges i la profunditat espiritual-poètica. Citem el darrer paràgraf: **Pas endavant en el buit, fer teologia és creació. I no hi ha creació sense silenci i entot-solament. Agafant-s'ho per paradoxa, només són creatius els vagarosos, perquè el verb només surt a aigües molt planes. Més clar. La teologia surt de la pregària, com més quieta, millor. I que Déu hi faci més que nosaltres.**

Cloué l'acte monsenyor Pere Tena. Encoratjà a prosse-

guir la labor empresa, posà en relleu la importància de la formació teològica en la vida de l'Església i agraí l'atenta presència dels assistents. Va trametre la salutació del Cardenal-Arquebisbe i declarà inaugurat el nou curs acadèmic.

Les classes de l'Institut començaren l'endemà. El nombre de preinscrits és de 110 alumnes. El total de més de 300.

Tindrà lloc, des de finals d'octubre a primers de desembre, el Curs d'Espiritualitat 1989. També, el 2 de novembre començarà el curs de capacització per a professors de religió a EGB. Pel segon trimestre es preveuen la "jornada social" i també la convocatòria d'un curs per animadors de les comunitats i moviments, iniciativa que ha desvetllat molt d'interès, especialment entre les persones compromeses en labors d'Església.

ESGLÉSIA I ESCOLA

Demòcrates de tota la vida?

Aquestes darreres setmanes la premsa de Catalunya s'ha fet ressó d'algunes opinions sobre l'oportunitat de crear-hi una Universitat privada, resultat de la lliure iniciativa d'un conjunt d'institucions socials i educatives del nostre país, algunes de les quals relacionades amb l'Església.

He de dir que algunes d'aquestes opinions m'han sorprès, sobretot per la categoria i el tarannà polític de les persones que les han expressades.

Per exemple, s'ha remarcat que una Universitat privada no ha de fer cap tipus de competència a la creada i finançada per l'Administració pública ni, menys encara, rebre cap tipus de suport del poder públic, com si la Universitat pública fos l'autèntica Universitat, mentre l'altra —la privada— fos quelcom que només s'ha de tolerar, però amb moltes condicions.

Em pregunto pel model de societat que defensen els senyors que opinen d'aquesta manera, alguns dels quals exerceixen càrrecs rellevants en l'àmbit polític i en el món de l'ensenyament a Catalunya. A més, són persones que, en el nivell dels grans principis, es pronuncien sempre a favor de la llibertat, de la iniciativa privada, del pluralisme cultural i, sobretot, del servei als ciutadans i al país.

El més curiós és que, amb altres paraules, han tornat a fer servir l'argument de sempre: els diners públics són per a les institucions de titularitat pública.

En el camp de l'ensenyament, imagino que el que els ciutadans volem i el que interessa al conjunt del país és que els serveis que s'ofereixen siguin de qualitat i que responguin a les necessitats i desigs de la societat plural, i no precisament que siguin de titularitat pública. Això és el de menys. Quina ha de ser, doncs, la voluntat dels poders públics si estan de veritat al servei de tots els ciutadans i del país?

Haurem de repassar la lliçó: De qui són els diners públics? A qui han de servir? Quins són els interessos i quina és la voluntat dels ciutadans que paguen llurs impostos per finançar els "serveis d'interès públic", un dels quals és, òbviament, l'educació? D'altra banda, quines exigències té la societat pluralista? Com cal fomentar les iniciatives socials que mantenen i enriqueixen el pluralisme cultural?

I encara faria una darrera pregunta: Per què els polítics que accedeixen al poder sovint s'obliden del que predicaven quan eren "gent del poble" i ens demanaven el vot?

En un dels programes electorals que aquests dies els polítics ens presenten perquè els votem hi llegeixo aquest paràgraf:

"El valor d'una societat descansa en el seu pluralisme, en la seva capacitat de generar i abrigar manifestacions diverses, pensaments diferents, opcions contradictòries. El pluralisme és consubstancial a la democràcia moderna, i és obligació dels poders públics ajudar-lo i preservar-lo. El pluralisme polític, el cultural, el religiós, el de les idees, són expressions de la riquesa humana. L'Estat s'enriqueix amb el pluralisme".

Els polítics que defensen aquest programa, com pensen aplicar-lo al camp de l'ensenyament? En concret, com pensen "ajudar i preservar" el pluralisme cultural i les institucions educatives diverses? Com pensen fomentar i protegir les iniciatives socials en el camp de l'ensenyament, en tots els nivells, inclòs el nivell universitari? M'agradaria saber-ho. Perquè massa sovint alguns programes electorals només són útils fins al moment de les eleccions.

FRANCESC RIU

P E T I T S A N U N C I S

VARIS

ESTUDIANT busca apartament de lloguer o casa particular zona Sabadell o pobles rodalia. Tel. 893 13 97 de 14 a 17 - URGENT.

C.A.F. Residència per a noies joves. Rda. Universitat, 27, 1r. T. 317 79 44 de 10 a dos quarts de dues i de 5 a 8 h.

C.A.F. Centre Apòstolic Formatiu. Rda. Universitat, 27. Dissabtes matí. Formació de la Fe, i altres activitats. Per nois i noies de 8 a 20 anys.

Per a informació i inscripció, dijous 21 i 28 de setembre, i 5 d'octubre, de 7 a 9 tarda. Ronda Universitat, 27. Tel. 317 10 52.

ANGLÈS-FRANCÈS a domicili. Truqueu al 218 22 31 de 9 a 10 nit.

M'AGRADARIA que m'escrivissin nois de l'església de sant Felip Neri. Tinc 37 anys. Emancipació, 25-27, 3er. 1a. 08022 Barcelona. Dora.

COMUNITAT terapèutica agrairia una o dues neveres com a donatiu. Tel. 835 02 36 matins.

CERCO Sra. sola de 45 a 60 anys que pugui viure a casa meua. Tel. 349 65 46. Sra. Joaquina.

SRTA. llicenciada busca Sr. 60-65 anys, amb cultura similar i catòlic practicant. Fins matrimonials. Tel. (93) 339 02 23 de 6 a 9 de la nit.

NECESSITEM Sra. fixa per atendre la casa i a sra. disminuïda. Imprescindible referències. Truqueu a partir de les 9 del vespre. Tel. 213 60 19.

VIDUOS i VIDUES i Solters i Solteres que encara tinguin salut i ganes de treballar per amor a Déu a fi d'ajudar a recristianitzar l'actual societat. Telf. 254 17 05 Sr. Manén de 9 a 10 matí i 5 a 7 tardes. C/ Mallorca 184 pral 2ª Barcelona 08036.

QUIROMASSATGISTA Tractament contra el dolor: Artrosi, Dorsàlgies, Lumbàlgies, Circulació, Varices, Obesitat, Cel·lulitis, Tensió arterial. Tel. de Pilar Viñals: 242 37 89 de 21 a 23 h.

JOVE 39 anys busca senyoreta de 27 a 33 anys amb fins matrimonials. Interessades escriviu a l'apartat de correus 35. Sant Celoni.

SRA. VÍDUA de 55 anys sense fills vol tenir cura de sr. gran. Tel. 240 67 85.

VENDES

TEAS

Taller escola d'Arts Sumptuàries
Centre d'Educació especial
Dedicat a disminuïts psíquics

A partir dels setze anys
Taller especialitzat
Esmalt sobre metall-ceràmica
Tapis i estora
Cultura General
Recuperació Física-Logopedia
"CLUB-ESPLAI"
Assessorament psiquiàtric i psicològic
Informació: 215 69 77
de 12 a 14 hores

Si voleu anunciar, ompliu la BUTLLETA D'INSERCIÓ a base d'una lletra per quadrat, deixant un espai en blanc entre cada paraula i envieu-ho junt amb un taló nominatiu de l'import total del vostre anunci a CATALUNYA CRISTIANA, carrer València, 244. 2.º. 08007 - Barcelona

NOM
ADREÇA
POBLACIÓ Tel.
PREU LÍNIA SETMANES

125 pts.
250 pts.
375 pts.
500 pts.
625 pts.
750 pts.
875 pts.

Calculeu l'import que haureu d'abonar multiplicant el preu de l'anunci pel nombre d'insercions.

Adjunteu un taló o gir postal a nom de CATALUNYA CRISTIANA carrer València, 244. 2.º. 08007 - Barcelona

Residència Geriàtrica Bon Viure

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convallescències. Poques places. Tel. 427 44 53.

CENTRE DE RELACIÓ SOCIAL I MATRIMONIAL

Si es troba sola o sol, cerqui la seva parella seriosament. Servei de psicologia, ordinador i vídeo, dirigit per psicòloga col·legiada.

CÒSM. Balmes 64 3er 2a.
Tels. 317 41 44 - 302 59 83
Pref. Concert entrevista.

BARCELONA

140 aspirants al sacerdoci a la Facultat de Teologia

BARCELONA.— El Cardenal-Arquebisbe de Barcelona, Narcís Jubany, va inaugurar el propassat dia 4 d'octubre el curs oficial de les facultats eclesiàstiques de Filosofia i Teologia de Catalunya amb un acte acadèmic a l'Aula Magna del Seminari Conciliar.

Els actes, que foren presidits pel President del Parlament Joaquim Xicoy, consistiren en una missa concelebrada presidida pel cardenal Jubany junt amb els bisbes catalans i l'exposició de la lliçó inaugural a càrrec del doctor Frederic Raurell i Ges, que dissertà la tesi sobre "Teologia bíblica, d'una difícil identitat".

En la seva homilia Narcís Jubany destacà que els aspirants al sacerdoci han de col·laborar amb el món contemporani en què viuen perquè el seu treball assoleixi tota la profunditat de la vida cristiana i tingui la humilitat del que busca la veritat des de Déu.

En tot moment sol·licita dels seminaristes que amb un esperit obert col·laborin amb la resta de la societat catalana en tot allò que representi el progrés i el benestar dels seus semblants.

"És tan important —va subratllar— que en el transcurs d'aquests estudis eclesiàstics s'arribi a la necessitat

d'anar adquirint aquella intel·lectualitat que ve de Déu mitjançant l'estudi de la Filosofia i la Teologia que és el coneixement exacte de la veritat que ens fa lliures.

El curs acadèmic l'inicien més de 140 aspirants al sacerdoci procedents de les vuit diòcesis catalanes repartits entre el seminari de Barcelona amb 90 alumnes, el seminari inter-

diocesà amb 34, de les diòcesis de Tarragona (12), Vic (8), Girona i Solsona (5 cada una) i Urgell (4), uns altres deu seminaristes de Tortosa i 6 de Lleida.

A les Facultats Eclesiàstiques de Filosofia i Teologia assisteixen un total de 400 alumnes repartits entre aspirants al sacerdoci, religiosos i laics de Catalunya.

Un sol seminari per a tot Catalunya

L'any passat s'inicià una nova experiència que agrupà a cinc de les vuit diòcesis catalanes amb l'objectiu de reunir en un sol seminari els aspirants al sacerdoci de tot Catalunya, fet recomanat per la Santa Seu a fi d'aconseguir una més gran funcionalitat dels estudis eclesiàstics.

Aqueix mateix any i amb l'assistència de 25 seminaristes va començar l'experiència de seminari interdiocesà de Catalunya per primera vegada a Espanya, que a parer del seu rector Joan Busquets s'ha demostrat que ha estat un èxit per la seva eficàcia i l'augment de nous aspirants.

El fet que les diòcesis de Tortosa i Lleida no s'unissin al seminari interdiocesà, es deu al fet que les seves competències traspassen els límits de Catalunya ja que Tortosa s'encarrega de poblacions del País Valencià i Lleida d'Aragó, mentre que la de Barcelona pel seu elevat nombre d'aspirants pot impartir les seves classes.

La formació dels sacerdots consta de dos cursos de Filosofia i tres de Teologia. No obstant, aquells que ho desitgen poden després realitzar dos anys de llicenciatura abans de la seva ordenació sacerdotal.

"El coneixement de la veritat ens fa lliures"

IMPROMPTU

Com en altres temps

Fa molts anys, molts, quan jo estudiava l'idioma italià, el professor, un català, s'estranyava que els catalans volguéssim el reconeixement de la nostra personalitat, volguéssim que la nostra cultura ressorgís de l'oblit o del marginament, que en conseqüència volguéssim un poder polític que ens mancava per poder dur a terme el nostre somni.

Un bon dia ens va fer la confessió que era socialista, i que no veia clar que, quan el món tendia a la unitat, nosaltres volguéssim una divisió més. Jo suposo que era socialista amb tots els ells i ells que en aquell temps es requeria. I això que el socialisme encara no havia evolucionat, encara s'emparava en el marxisme original... A més, els socialistes catalans encara no s'havien adherit a cap partit socialista no català...

Però vet ací que aquest estiu, viatjant per Itàlia, en un bar dels petitois que abunden per ciutats i pobles, el barman va ensumar que érem espanyols, i després que nosaltres li diguérem que sí, que érem catalans de Barcelona, l'home, amb un castellà una mica enfarfegat, va etzivar-nos el mateix concepte d'aquell professor d'italià: no estava d'acord que nosaltres, els catalans, volguéssim fer prevaler els nostres drets ja que tot el món, i Europa començava, caminava vers una unitat...

Vaig tallar la qüestió dient que la unitat ens estava molt bé sempre i quan fos en la diversitat.

I no va costar-me gens deduir que aquell barman era socialista... I que els socialistes, en aquest punt no han evolucionat.

ORIOL CAMPS

GLOSSES DOMINICALS

Una sola consciència

Hi ha una exigència ineludible en la vocació i en la missió dels laics en el món: és la de "la unitat de llur consciència". En efecte, el laic és, alhora, un membre de l'Església i un ciutadà de la societat. La unitat radical de la consciència exclou qualsevol dualisme, perquè es fonamenta en la voluntat de Déu, creador i redemptor de l'home.

La temptació de recórrer al dualisme en la consciència i en el comportament que se'n deriven sempre és preocupant. Ja ho va preveure el Concili Vaticà II. Tractant concretament dels seglars, va fer aquest advertiment d'àmplia ressonància: "El laic, que és alhora un membre del poble de Déu i de la ciutat humana, ha de comportar-se en aquests dos ordres, sempre i únicament, a la llum de la seva consciència cristiana". És que l'home de fer no pot tenir més que una sola norma de vida: la que li dicta la pròpia fe. El contrari equivaldria a seguir la ruta perillosa de la hipocresia.

El cristià no pot tenir "dos amors", clamava el P. Lacordaire en el segle passat. És a dir, la seva fe exigeix un sol amor, una sola consciència, de la mateixa manera que hi ha un sol Senyor i una sola fe. Per això el mateix Concili va afirmar també que "un dels errors més greus del nostre temps" és la separació entre la fe i la vida diària dels cristians. Aquest dualisme ha caracteritzat i continua caracteritzant, encara avui, la conducta de molts que es diuen creients i catòlics. ¿Que potser no ha estat un tret distintiu de tots els temps dir, posem per cas, que una cosa és la religió i una altra són els negocis?

En la seva exhortació apostòlica sobre els laics, Joan Pau II va detallar amb exemples l'exigència integral de la fe. No hi poden haver dues vides paral·leles, l'una religiosa i l'altra secular. La vida de família i el matrimoni, el món del treball i de les re-

lacions socials, els camps de compromís polític i de la cultura s'han de guiar "sempre i solament" per la consciència cristiana. ¿Per ventura és aquesta una exigència totalitzant de la fe? Doncs és així; perquè tots els aspectes de la vida humana entren en el disseny de Déu. Constitueixen un "lloc històric" on s'ha de revelar i s'ha de realitzar la caritat de Jesucrist, per a glòria del Pare i servei als homes.

Considerant les circumstàncies en les quals es desenvolupa la vida d'un convertit al catolicisme, pare de família amb set fills, hom queda impressionat en descobrir la raó per la qual ell havia abandonat violentament l'Església en els anys del a seva joventut. Diu que ho va fer, desmoralitzat perquè havia comprovat, en molts cristians, la distància entre la seva conducta i les seves paraules. I hi afegeix: "faig ús expressament d'aquestes paraules, perquè resumeixen, d'una manera senzilla, el fons de la meua recerca, del meu esforç, que sempre fou el de trobar persones que complissin el que diuen".

Jo em pregunto davant la urgència d'una nova evangelització: ¿que potser no és una necessitat apressant i insubstituïble el testimoniatge d'uns cristians que posseeixin una sola consciència? L'esmentada exhortació apostòlica del Papa ens recorda que tot esforç concret és una ocasió providencial per a l'exercici de la fe, per exemple, la competència professional, la solidaritat en el treball, l'amor i l'entrega a la família i a l'educació dels fills, el servei social i polític.

Atesa la vocació personal de cadascú, és evident que tot membre de l'Església s'ha de guiar sempre i solament per la seva consciència cristiana.

NARCIS JUBANY

+ Cardenal-Arquebisbe de Barcelona

GIRONA

El Consell de Pastoral estudià la seva problemàtica

Cal crear en els joves una consciència oberta, crítica i compromesa

GIRONA.— El Consell de Pastoral del Bisbat de Girona, integrat per sacerdots, religiosos i laics, va estudiar en la seva última reunió els problemes de la joventut a partir de la proposta feta pels Delegats de Joventuts de Catalunya i Balears. Aquesta proposta presenta un projecte de treball evangelitzador des de l'Església i en l'Església i vol oferir als joves una vida moguda portada per l'Esperit, fet en l'Església diocesana dibuixada pel Vaticà II. Per altra part, la proposta té en compte l'Església catalana com una Església diferenciada i contempla el jovent com a protagonista i no com a subjecte.

Aquesta proposta va servir de document base per estudiar la pastoral amb els joves i després d'un estudi per grups es va posar en comú les seves conclusions. Així es va objectar que es tracta d'un document de l'Església cap endins i hauria de ser cap enfora, que l'estil és de molta humilitat i senzillesa dins una societat plural, però hauria de ser també descaradament cristià i que no hi ha gaire relació entre la parròquia i els religiosos. Per altra banda també es va indicar que cal crear espais de recolliment pels joves, cal buscar una pedagogia activa i autogestiona i manquen models per a ells.

El Consell de Pastoral va manifestar que cal crear una Taula de Responsables dels diferents Moviments Juvenils, crear una Escola de Formadors i promoure la creació de coordinadors de joves per arxiprestat i zones amb un consiliari-encarregat. També va manifestar que hi ha d'haver més

coordinació entre la Delegació de Joves, el Secretariat de Catequesi, la Delegació d'Ensenyament i la Pastoral Vocacional.

Per últim, el Consell Diocesà de Pastoral va afirmar que "hem de ser capaços de donar testimoni viu i eclesial a totes les persones implicades a la Pastoral". En aquest aspecte el Consell va advertir que "el testimoniatge personal és important, però ho és més, i cal potenciar-lo, el testimoniatge col·lectiu".

Entre els comentaris fets pels membres del Consell al final de la reunió hi havia el que assenyalava que la generació dels 20 als 40 anys no acompanya els fills pel nihilisme que els empena i caldria uns coneixements dels corrents actuals de pensament que es reflecteixen en la vida de cada dia per acostar-se cristianament a la nostra societat. També es deia que cal crear en els joves una consciència oberta, crítica, compromesa i amb un sentit d'esperança i que cal oferir espais als joves que no formen part de cap grup.

Setanta alumnes estudien aquest any a l'Institut de Teologia

El dia 4 es va inaugurar el curs a l'Institut de Teologia del Bisbat de Girona amb una missa d'invocació a l'Esperit Sant a l'església del Seminari Major. A continuació el llicenciat mossèn Joan Baburés va llegir la lliçó magistral que va versar sobre la reforma litúrgica i la celebració del III Congrés Litúrgic de Montserrat que tindrà lloc l'any vinent.

Un total de setanta alumnes s'han matriculat per aquest segon any de funcionament de l'Institut de Teologia, dels quals quaranta pertanyen al grup que s'ha inscrit pel primer curs i una trentena al grup que ja faran el segon. La majoria dels alumnes són sacerdots i religiosos, però també hi ha laics que desitgen aconseguir el títol de professor de religió pels centres d'EGB, BUP i FP. Per això hauran de superar els exàmens finals de cada curs. Les classes són a càr-

rec dels professors que formen part del claustre del Seminari Conciliar que havien quedat pràcticament a l'atur arran del trasllat dels alumnes al seminari interdiocesà de Barcelona fa un parell d'anys.

EL CRIC, una revista per joves

RIUDELLOTS DE LA SELVA.— Recentment coincidint amb la celebració de la Festa Major, va aparèixer a Riudellots de la Selva el número 50 de la revista local EL CRIC.

El número 50 d'EL CRIC té com a tema central la mateixa revista i incorpora les seccions habituals d'aquesta publicació que va sorgir el març de 1982 com a iniciativa del Grup de Joves i que actualment edita la parròquia de Riudellots. El Dossier, secció central de la revista, és un índex temàtic dels primers cinquanta números.

Els subscriptors d'EL CRIC han rebut com a obsequi amb aquest número 50 un suplement

especial de 80 planes que analitza diversos aspectes de la realitat de la població. La portada d'aquest suplement ha estat realitzada expressament per a l'ocasió per l'artista Modest Cuixart, persona vinculada a Riudellots de la Selva.

Trobada de rosencs a Terrades

ROSES.— Fa poc, un grup de 80 persones de la parròquia de Roses que havien intervingut en la preparació i organització de la III Missa Internacional de Roses, que es va celebrar el dia 13 del passat mes d'agost, amb la presència de més de 2.500 persones i que va ser presidida per Sr. Bisbe de Girona, es varen trobar en una diada de germanor en el santuari de la Mare de Déu de la Salut de Terrades, centre espiritual alt-empordanès. A dos quarts de dues de la tarda, en l'església del santuari va ser oficiada una missa pel rector de la parròquia de Roses, Mn. Joan Riu i Ferrer. A la sortida, als voltants de la font del santuari, d'aigua fresca i cristal·lina, sota mateix del temple dedicat a la Mare de Déu de la Salut, un pescador rosenc ja jubilat, va condimentar una gran paella marinera pels 80 assistents, els quals en un dinar en què hi va imperar la gran alegria i amistat, en van donar bon compte. Després, a la sobretaula es va fer una sumària crítica sobre l'organització de la III Missa Internacional, després d'haver vist un vídeo amb el desenvolupament de l'acte a fi de descobrir i recollir per un proper any, allò que va sortir com calia i subsanar les deficiències que hi podien haver hagut.

M. CABALLÉ

AMB LA TEVA AJUDA, CATALUNYA CRISTIANA ARRIBARÀ MÉS ENLLÀ

CATALUNYA CRISTIANA va néixer fa més de 10 anys. Són més de 500 setmanes informant puntualment els homes i dones del nostre País sobretot el que fa referència a la religió i la cultura catòliques.

Gràcies als subscriptors, CATALUNYA CRISTIANA ha crescut i, molt probablement, ha ajudat a créixer els qui el coneixen. Però queda encara molt camp per córrer. Cal anar molt més enllà.

Cal que CATALUNYA CRISTIANA esdevingui el vehicle de comunicació entre tots els creients dels nostres pobles i les nostres ciutats. Cal anar més enllà dels encerts professionals que s'hagin pogut assolir en aquests 10 anys. Tu hi pots ajudar amb el teu estímul. Fins i tot amb el teu suport econòmic més enllà de l'import de la subscripció.

Al mateix temps, cal que CATALUNYA CRISTIANA arribi cada dia a més famílies.

Ajuda'ns també a aconseguir-ho d'una manera molt senzilla. Probablement, coneixes més d'una persona a qui podria interessar aquest setmanari. Si ens fas arribar els seus noms i adreces, **els hi enviarem**

gratuïtament CATALUNYA CRISTIANA durant un mes. És la millor manera de què la coneguin realment i, més tard, decideixin si els interessa subscriure-s'hi.

Per tal que CATALUNYA CRISTIANA arribi molt més enllà, només ens cal la teva ajuda.

☐ Voldria que aquestes persones rebessin CATALUNYA CRISTIANA gratis durant un mes.

Nom/Cognoms: _____
Adreça. Carrer: _____
Núm.: _____ Població: _____
Codi postal: _____ Província: _____
Nom/Cognoms: _____
Adreça. Carrer: _____
Núm.: _____ Població: _____
Codi postal: _____ Província: _____

Nom/Cognoms: _____
Adreça. Carrer: _____
Núm.: _____ Població: _____
Codi postal: _____ Província: _____

T'agraïrem ens donessis també les teves dades:

Nom/Cognoms: _____
Adreça. Carrer: _____
Núm.: _____ Població: _____
Codi postal: _____ Província: _____

Per tal que CATALUNYA CRISTIANA arribi més enllà, retalla, omple i fes arribar aquest cupó a:
FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA. València, 244 - 2on. 08007 BARCELONA.

TARRAGONA

Monsenyor Torrella analitza la visita de l'arquebisbe de Canterbury al Papa:

"El Primat de Pere és una veritat de fe"

TARRAGONA.— Dins del marc del programa religiós de Catalunya Ràdio es va emetre recentment una entrevista al Dr. Ramon Torrella i Cascante, arquebisbe de Tarragona i Primat, el qual va passar revista a l'estat de l'ecumenisme en general i més en particular a allò que cal esperar de la visita que fa poc va fer l'arquebisbe de Canterbury a Roma. Heus-ne aci el text complet:

—Dr. Torrella, quin significat té, des de la perspectiva de les relacions entre catòlics i anglicans, la darrera visita de l'Arquebisbe de Canterbury a Roma?

—Aquesta visita té un significat molt clar perquè se situa en la línia de les visites dels seus predecessors, l'arquebisbe Ramsey i l'arquebisbe Coggan. El Papa va anar a Canterbury a visitar l'arquebisbe Runcie l'any 1982 i, abans, ja s'havien trobat tant a l'Àfrica, a Ghana, quan el Papa va visitar aquell país, com a l'Índia i a Assis.

Per part de l'arquebisbe primat anglicà hi ha una voluntat decidida d'avançar vers la unitat, vers la plena comunió. L'Actual arquebisbe anglicà sent la necessitat que té l'Església anglicana d'anunciar l'evangeli en el món d'avui i, aleshores, aquesta res-

ponsabilitat que ell sent el porta a posar-se en contacte amb el Papa. Des de fa molts anys es van establir, i ell els continua, el diàleg doctrinal i el diàleg teològic. Aquestes visites faciliten una mútua entesa.

El Primat, essència i necessitat

—Dr. Torrella, els temes més conflictius en les converses sembla que poden ser l'accés de les dones al sacerdoci i la primacia del Papa. Com penseu vós que es podrien superar aquests obstacles?

—Hem de dir que ni l'un ni l'altre són de fàcil solució. Pel que fa al sacerdoci de les dones, van començar algunes esglésies o comunions anglicanes. Cada comunió anglicana té la seva pròpia autonomia. Es va començar, per via dels fets, a ordenar dones als EE.UU., al Canadà, a Hong Kong i també a Nova Zelanda.

Aquest tema ja es va tractar el 1978 a la conferència de Lambeth, que cada any aplega tots els bisbes anglicans de més de vint països d'arreu del món. Ja es va tractar aleshores i es van constatar dues coses molt importants: De primer que ells no tenien un mínim de

coordinació per a aquelles coses que poden afectar totes les altres esglésies. Segonament que durant molts anys han deixat d'exercir el magisteri episcopal.

Aleshores van crear una comissió doctrinal i també van establir unes reunions periòdiques dels primats de la Comunió anglicana.

Certament, pel que fa referència al Primat, aquest és un tema més de fons. Els anglicans acceptarien el Primat del Papa com a una necessitat pràctica, és a dir per garantir la unitat de l'Església universal, però no com a expressió de la voluntat de Jesucrist.

Simplicament-ho es podria establir la posició anglicana d'aquesta manera: El Primat no formaria part de l'essència de l'Església, sinó que formaria part de l'Església com a una necessitat perquè l'Església funcioni millor.

Nosaltres creiem que el Primat de Pere és una veritat de fe, en canvi ells acceptarien que a l'inici dels primers segles el successor de Pere va començar a exercir aquest paper de vigilar i de promoure la unitat de l'Església universal, portat per la providència de Déu; però no en el sentit que per voluntat de Jesucrist ja hi hagués constància clara que el successor de Pere

tenia més que un Primat d'honor o una simple presidència.

L'ecumenisme ha d'avançar

—Per últim, Dr. Torrella, alguns sectors de l'anglicanisme han protestat per aquesta visita. Fins a quin punt penseu vós que aquestes pressions internes poden condicionar un acostament al catolicisme?

—Hi ha hagut protestes. Ja se sap que sempre hi ha sectors dissidents, són una minoria que de tant en tant fan soroll. Abans d'anar el Papa, l'any 1982, a visitar l'Arquebisbe de Canterbury, a la Catedral anglicana de Liverpool ja hi va haver protestes d'aquest mateix grup, de manera que al mateix arquebisbe anglicà de Liverpool no el van deixar acabar de predicar quan anunciava la visita del Papa.

És un grup reduït, però fan soroll. Són sectors que no accepten el moviment ecumènic; també nosaltres, a l'Església catòlica en ténim. El fet trist i dolorós del cisma de Lefebvre és fruit d'un grup de persones que, entre altres coses,

no han acceptat de cap manera el moviment ecumènic.

En l'ecumenisme hi ha un treball difícil d'arribar a realitzar. L'ecumenisme es mou com en dos nivells: un és el nivell dels responsables de les esglésies, els quals tenen una voluntat seriosa de fer passos endavant, com ho demostra ara aquesta visita que estem comentant. L'altre nivell el conformen els creients de les diverses esglésies, els quals necessiten tota una sensibilització i tota una educació.

Pel que fa a l'Església d'Anglaterra, l'estil anglès comporta algunes expressions que són difícils de captar. L'arquebisbe Runcie no ha parlat de reconèixer que el Papa és el Primat i que té, per tant, jurisdicció i facultat de decisió sobre tota l'Església universal. Ell ha parlat que estaria disposat a reconèixer el bisbe de Roma, successor de Pere, amb una funció en el sentit d'un ministeri de la unitat de l'Església universal. Més aviat com un líder moral, com un líder religiós, com un punt de referència perquè hi hagués sempre una certa orientació que tindrien i acceptarien els caps o responsables de les altres esglésies.

G.

BARCELONA

Ara compleix cent anys tot fent front a nombrosos problemes

Vuit monges regenten la guarderia infantil més antiga de Barcelona

BARCELONA.— És un casalot ubicat en el centre de Barcelona en el carrer Montcada. Per ell han passat milers de persones on varen aprendre, i continuen aprenent, els seus primers jocs i les seves primeres lletres. Allí van començar a llegir la cartilla. És la guarderia "Bressol de l'Infant Jesús", la més antiga de Barcelona. Els dies 21 i 22 d'octubre se celebrarà el centenari.

Del funcionament de la guarderia s'encarreguen vuit monges franciscanes que ara viuen amb el tràfec del nou curs i l'organització dels actes del centenari. A aquesta celebració, hi són invitats tots els ex-alumnes i el cardenal arquebisbe de Barcelona, monsenyor Jubany, participarà en la festa.

Aquest curs, 134 infants —entre els quals hi ha àrabs, filipins i africans— es reparteixen per les cinc aules del centre. La mare superiora i directora del centre, Pilar Aguilar comenta que aquest any s'ha obert una nova classe, encara que continuen tenint una llarga llista d'espera.

"Hauríem d'obrir una altra aula —assenyala— però el pressupost no dona per fer més coses. No podem pagar una altra professora. L'Ajuntament o la Generalitat haurien d'ajudar-nos".

Els diners és el principal problema. La tarifa que paguen les famílies que hi duen els seus fills són molt reduïdes. La mare Pilar Aguilar subratlla que "és un dels centres més barats de Barcelona, destinat a gent d'escassos recursos econòmics. Fem autèntiques filigranes perquè arribi el pressupost. En la meua vida he fet tants càlculs".

Però no solament fan càlculs. Fa poc temps varen escriure a Carmen Cervera. Li varen enviar el pressupost d'una obra de millora per a veure si podia ajudar-los. La baronessa Thyssen encara no els

CENTENARI DE LA GUARDERIA "Cuna del Niño Jesús" del carrer Montcada N. 18 1889 - 1989

Disabte 21 octubre a les 7 de la tarda En la capella de la fundació - Preghiera del Centenario - Celebració eucarística

Diumenge 22 octubre a les 7 de la tarda En la Basílica del Santíssim Sacrament - Solemnitat de la Concepció de la Mare de Déu - Celebració eucarística - L'Església celebra el primer centenario de la fundació de la guarderia infantil de l'Infant Jesús

Se'n avisa cordialment a tots els veïns del Barri i amics i simpatitzants de la popular GUARDERIA centenaria

La manca de diner, principal obstacle a vèncer.

ha contestat. Pilar Aguilar no es desespera i assegura que "li tornarem a escriure".

Malgrat aquest reduït pressupost, les monges intenten donar una educació el més completa possible. Aquest curs ja han condicionat una sala destinada a mitjans audiovisuals. De moment només tenen vídeo, però esperen que molt aviat arribin també els ordinadors.

Editorial Claret

Roger de Llúria, 5 - 08010 Barcelona - Tel.: (93) 301 08 87

RETAULES 2. DÉU I L'HOMME

Joan Ferrés

Dotze imatges amb una frase suggeridora en cadascuna. Com els retaules, aquest joc imatge-text pretén suggerir, ambientar, qüestionar, suscitar la reflexió, la discussió o la pregària entorn el tema de Déu i l'home. La guia didàctica que acompanya les imatges ofereix força suggeriments per al seu ús. 12 diapositives. Versions en català i en castellà.

QUI ÉS, DONCS, DÉU?

Josep Frigola

A partir de la seva experiència com a missioner a diferents països de l'Àfrica, l'autor de l'àudio-visual vol ajudar a descobrir el rostre de Déu en la infinita multitud de rostres que Ell ha creat: "El rostre de Déu se'n haurà aparegut el dia que sapiguem reconèixer la Comunitat Humana com a veritable icona de tota la creació." 36 diapositives i un cassette. Versions en català i en castellà.

Demaneu-los a la vostra llibreria, o a LLIBRERIA CLARET amb aquesta butlleta de comanda: Us prego que m'envieu contra-reembossament (sense despeses) els ÀUDIO-VISUALS següents:

Nom Telèfon
Adreça
Població

Antoni Petrus, en el Congrés sobre Educació Social a Espanya:

"Els serveis socials mereixen un tracte semblant al sistema judicial o el de defensa"

MADRID.— En el discurs d'obertura, Manuel Iceta va recordar els objectius del congrés. Es tracta, digué el president de la Fundación Santa María, "d'aclarir el desolador marc de la marginació present avui a l'Estat, que anirà creixent amb els anys, i clarificar i intentar orientar l'espectre de professions cridades a treballar en l'àmbit de l'educació social."

Manuel Juárez Gallego, subdirector de la Escuela de Trabajo Social de la Universitat de Comillas, va dissertar sobre les noves tecnologies en la societat i en l'educació. "La societat espanyola, va dir, ha apostat per les noves tecnologies malgrat els costos socials derivats de la seva implantació". Entre aquests costos, el ponent va citar la reducció de la població activa, l'increment del sector de serveis i el canvi de valors, especialment entre els joves. "És evident, va concloure el ponent, que els plantejaments educatius actuals i del futur hauran de ser diferents als tinguts fins ara".

Un altre dels ponents del Congrés, el prestigiós professor Antoni Petrus Rotger, catedràtic de Pedagogia Social de la universitat de

Barcelona, va afirmar que el sistema de protecció social i els serveis socials del nostre país són mereixedors, ben bé, de la mateixa exigència i fonamentació científica, tècnica, organitzativa i de recursos humans, que, per exemple, el sistema judicial o el de defensa.

El professor català afegí que les prestacions socials en un sistema democràtic que vulgui superar el pur assistencialisme han d'orientar-se vers situacions socio-educatives. "La formació i l'educació és la més radical i progressiva de les intervencions socials que puguem adoptar davant els sectors menys privilegiats de la nostra societat", va concloure el catedràtic de Barcelona.

Per la seva banda, Antoni Puig, director del IME de Barcelona, insistí dient que "els animadors socio-culturals, els educadors especialitzats i els educadors d'adults demanen que sigui la Universitat la que s'ocupi de la seva formació professional, a través de la Diplomatura, tan esperada, de l'educador social".

En el mateix sentit es va manifestar el responsable de la forma-

ció d'educadors de l'ajuntament de Girona, Alfonso Martinell. "Es tracta, va dir, de preparar els professionals de l'any 2000 que donin resposta a les noves necessitats amb una titulació universitària". Reconegué que aquests professionals ja hi són i estan treballant de fet, per la qual cosa l'únic que manca és "crear un marc que permeti la convalidació d'aquestes professions, així com el seu reconeixement, donant un marc legal universitari".

En el discurs de clausura del Congrés, el Rector de Comillas, Guillermo Martínez Izquierdo, va destacar "la importància de la Universitat com a camí en la formació de professionals que puguin treballar dinàmicament en tots els llocs de l'entramat social perquè es potenciï el desenvolupament de totes les persones, fins i tot en els ambients més difícils d'inadaptació i marginació". Després de donar les gràcies a totes les persones i institucions que feren possible el Congrés, el pare Guillermo va concloure formulant el desig que "aquest congrés sigui un punt de partida per animar les universitats, els organismes i les persones

que treballen en el camp de l'Educació Social vers una millor estructuració d'aquest món professional".

En les conclusions del congrés, aprovades per unanimitat, després d'afirmar la necessitat dels estudis d'Educació Social a Espanya, demanen una diplomatura en Educació Social amb tres modalitats: Animació Socio-cultural, Educació Especialitzada i Educació d'Adults, a més, la necessitat de la creació d'una llicenciatura en aquest camp, a la qual es tindria accés especialment des de les diplomatures d'Educació Social i Treball Social.

II Setmana de Teologia

Organitzada per la Revista Española de Teologia, que dirigeix el teòleg Manuel Gesteira, s'ha celebrat en el Seminari conciliar de Madrid la 2ª. Setmana de Teologia, del 20 al 27 de setembre. La trobada teològica, que va reunir un gran nombre de professionals de la Teologia, va comptar amb un variat i prestigiós elenc de teòlegs-

ponents que, amb les seves reflexions, dirigeixen el desenvolupament de la setmana, sobre el tema "Déu i l'home a la trobada".

El primer ponent fou el teòleg gallec Andrés Torres Queiruga, de l'Instituto Teológico Compostelano, que va dissertar sobre "l'itinerari de l'home vers Déu".

La segona ponència va ser a càrrec de Javier Montserrat Puchadas, professor de la Facultat de Teologia i de la Pontificia de Comillas, que tractà el tema de "la ciència actual davant el problema de Déu".

El segon dia del congrés va comptar amb la presència d'Adela Cortina de la universitat de València que va exposar el tema de l'"ètica humana", i Xabier Pikaza, teòleg de Salamanca, que va dissertar sobre "el misteri de Déu en les religions". Per últim, José Ramón García Murga i Josep Maria Rovira Belloso tancaren el cicle de ponències parlant sobre "el Déu bíblic" i sobre "el misteri de Déu en la teologia del segle XX", respectivament.

JOSE MANUEL VIDAL

aldees infantils s.o.s. de Catalunya

Membre de l'Associació SOS Kinderdorf International (adherida a la UNESCO)

TU TAMBÉ POTS SER "MARE SOS"

.....en una "ALDEA INFANTIL SOS", obra basada en els següents quatre principis:

Una mare... que amb el seu amor i les seves atencions recupera físicament i emocionalment l'infant abandonat.

Uns germans... a totes les cases hi viuen infants de diferents edats i sexes.

Una vida integrada en la societat... com els altres infants van a l'escola de la seva localitat i juguen amb ells, riuen i són feliços.

La "mare SOS" s'ocupa de 7 o 8 infants i administra la casa que li ha estat assignada.

Oferim:

- Una Llar equipada en una "Aldea Infantil SOS"
- Pressupost mensual per a la llar.
- Suport social i psicològic.
- Contracte de treball: sou + S.S., vacances, etc.

Es requereix:

- Edat entre 28 i 40 anys.
- Ser soltera o vídua sense fills
- Vocació maternal i capacitat de lliurament
- Aptitud per organitzar i administrar una casa

Si hi estàs interessada truca, si et plau al tel.: (93) 417 75 39

La "lectura ideològica i reductora" està en la base del problema

La Bíblia, nou focus de controvèrsia en l'església llatino-americana

Com si els catòlics de l'Amèrica llatina no estiguessin prou capolats per la llarga batalla sobre la teologia de l'alliberament, que dura de fa més de quinze anys, heus ací que una nova controvèrsia ve a posar llenya al foc.

Es a propòsit de la Bíblia, aquesta vegada, que els ambients catòlics s'esquincen una mica més. D'una banda, hi ha els qui s'esforcen sobre el terreny, sovint heroicament, per ajudar els medis pobres del continent a fer de la Bíblia el seu llibre de vida. I d'altra banda, els censors que, des dels seus despatxos, retallen els escrits i els programes dels anteriors, per descobrir-hi les petjades d'un virus curiosament denominat "Lectura ideològica i reductora"...

De què es tracta?

Llavors de l'assemblea del Consell episcopal llatino-americà (Celam) de març del 1983 a Port-au-Prince, a Haití, el papa Joan Pau II havia invitat els llatino-americans a comprometre's en una "nova evangelització" com a preparació del cinquè centenari de l'evangelització d'Amèrica llatina previst del 1992. Una "novena d'anys" hauria de ritmar aquesta preparació sobre el tema de la fe, de l'esperança i de la caritat. El Celam es va encarregar de l'elaboració del programa i del seu seguiment.

Dos anys més ençà, davant la manca de resposta a aquesta iniciativa, el Celam s'adreçava a la Confederació llatino-americana de religiosos (Clar) per demanar la seva col·laboració en la preparació del cinquè centenari.

La Clar acceptava de llançar-se a l'empresa sobre la base d'una "atenció constant a la Sagrada Escriptura, llegida a partir dels pobres", i d'un programa de formació bíblica destinat als religiosos i religioses del continent.

Els estudis preliminars —sota el títol inicial de "Projecte Sub Verbo Dei"— foren posats en coneixement del departament de vida consagrada del Celam en la trobada del febrer de 1987 a Panamá i, després, a la de Port-au-Prince (Haití) el maig següent. Fou l'època en què, a Roma, el prefecte de la Congregació pels Religiosos i els Instituts seculars, el cardenal Hamer, feia l'elogi del projecte de la Clar.

El text definitiu del "Projecte Paraula i Vida" era aprovat a la X Assemblea general de la Clar, a Cochabamba (Bolívia), el juny del 1988. Aleshores fou editat, però sense l'imprimatur dels bisbes locals, com sigui que, d'acord amb l'article 6 dels estatuts de la Clar (aprovats pel Celam), aquest requisit no era necessari pels documents de circulació interna dels Instituts religiosos a l'Amèrica llatina. Aquest és el cas del "Projecte Paraula i Vida".

La sorpresa és total quan la presidència de la Clar i les confe-

rències nacionals de religiosos tenen coneixement del comunicat del Celam del 10 de febrer passat parlant, a propòsit d'aquest projecte bíblic, de "lectura ideològica i reductora que no va certament en el sentit de la nova evangelització per la qual ens ha convocat el Sant Pare". El retret és reprès, per la seva banda, per la Congregació per als Religiosos i els Instituts seculars en una nota del 3 d'abril següent.

Avui, se sap que les primeres denúncies contra el projecte de la Clar provenen de bisbes de l'Argentina i de Colòmbia, transmeses pel Celam cap a Roma.

A la fi d'abril, un comunicat conjunt dels presidents del Celam i de la Clar anunciava la suspensió del programa del primer dels cinc anys previstos, i la reelaboració del que s'anomenarà "Pla" i no "Projecte" Paraula i Vida.

El president de la Clar ha estat forçat d'anar a Canossa sota pena, en cas contrari, d'"alguna cosa greu" per a la Clar.

Aquesta nova polèmica deixa un fort regust d'amargor.

A l'horà que, a l'Amèrica llatina, es recullen els primers fruits —especialment bells i bons— d'un treball bíblic de vint anys en

els medis pobres, per què qüestionar-lo brutalment? Tota persona assenyada, que toca de peus a terra, sap que la Bíblia nodreix avui dia l'esperança cristiana de les classes populars del continent: els pobres són evangelitzats.

Què cerquen, doncs, els bisbes, els teòlegs i les autoritats magistrals en posar-se amb el projecte de formació bíblica dels religiosos llatino-americans?

Qui vol ofegar el seu gos, diu que és rabiós. Per qui vulgui acabar —després de la teologia de l'alliberament— amb les "comunitats de base" o minvar el seu impacte en la vida de l'Església, és molt fàcil inflar el cap amb formulacions maldestres o amb certes anàlisis de vegades lleugeres. I evocar l'espectre d'una "Església popular" paral·lela. Però, cal per això posar en descrèdit un programa de formació bíblica, la inspiració del qual és profundament evangèlica?

No fa falta ser un gran profeta per endevinar l'impacte a llarg termini d'aquesta campanya contra el "reduccionisme bíblic" de la Confederació llatino-americana dels religiosos. Són milions de persones senzilles, una vegada més, que es veuran privades del Llibre de la vida.

No es podia fer res millor per obrir la porta de bat a bat a les sectes en els medis populars de l'Amèrica llatina.

CHARLES ANTOINE
(De "la Croix")

Centre per a l'Evangelització de seglars amb el fi d'anunciar la Bona Nova

COCHABAMBA.—

Des del 3 de març de 1989 porta a terme una intensa activitat el "Centro para la Evangelización de Seglares" (CES), fundat pel pare Antonio Vidales, CMF, i inaugurat en la data indicada per monsenyor R. Fernández Apaza, arquebisbe de Cochabamba.

El CES, com va explicar el pare Vidales, director del Centre, es proposa formar cristians laics per a la seva participació específica en totes les responsabilitats que els pertoca en la comunitat eclesial —diòcesi, parroquia, comunitats eclesials de base, moviments i associacions—, habilitant-les per rebre i exercir els diversos ministeris laicals. Mira de preparar els laics perquè anunciïn la Bona Nova amb la seva vida, activitat i paraula en els diversos contextos socials.

A través de Cursos triennals, el CES ofereix formació bíblica, teològica, pastoral i pedagògica bàsica. El mateix dia de la inauguració del CES es va posar en marxa el primer Curs a la sala del centre parroquial de l'església del Corazón de María, a Cochabamba.

La iniciativa del pare Vidales està en perfecta sintonia amb l'esperit missioner del fundador dels Missioners Fills del Cor Immaculat de Maria (Claretians), Sant Antoni Maria claret, un dels trets més destacats del qual fou la promoció d'evangelitzadors laics.

Per a professors, pares, antics alumnes, amics...

ESCUELA TERESIANA

Us invitem a la inauguració de l'ESCOLA TERESIANA DE FORMACIÓ CONTINUADA, que se celebrarà el proper dia **26 d'octubre**, a dos quarts de nou del vespre, en el Saló d'Actes del Col·legi, amb el següent programa:

— Presentació de l'Escola
— Lliçó inaugural a càrrec de Ricard Mª Carles, bisbe de Tortosa.

Col·legi Santa Teresa de Jesús
Ganduxer 85, Barcelona

Pierre Chaunu, una visió crítica de la celebració del bicentenari de la Revolució Francesa

"Commemorem la Revolució de la mentida, del robatori i del crim"

Una aula a la Sorbona de París. A fora, un gener temperat. A dins comença la primera classe de l'any 1989. A la càtedra hi ha el professor Pierre Chaunu, una de les autoritats en la història moderna, membre del "Institut de France", amb uns seixanta títols en el seu actiu.

Comença amb un to sarcàstic: "Aquesta és la primera classe de l'any: vosaltres sabeu que el 89 se celebra un determinat nombre d'aniversaris importants". I comença a enumerar una llista de fets històrics, científics, econòmics, però no diu cap ni una paraula a propòsit de la Gran Comemoració, la que entusiasma França des de fa vuit anys. "He oblidat alguna cosa?", pregunta el professor Chaunu burlescament: "No, em sembla que no hi ha res més d'importància que calgui recordar".

Ha estat el Gran Esgarriacri del bicentenari de la Revolució. Brillant, mordaç, preparadíssim, acaba de publicar un llibre de foc, *La révolution déclassée*, on fa a miques el mite de la Revolució del 89 i sobretot el conformisme dels intel·lectuals de palau i la retòrica del règim d'aquest bicentenari. Els seus mateixos adversaris no gosen contestar-li: fins i tot Max Gallo, *oborto collo*, l'ha reconegut com a "un òptim historiador". És gairebé invulnerable pel fet de no ser ni catòlic ni reaccionari (en efecte, és protestant i liberal). Existeix una llarga tradició liberal d'aspra crítica a la Revolució, que comença ja des de la fi del mateix segle XVIII amb l'anglès Edmund Burke. Tanmateix, Chaunu ha anat més enllà. Ha menat la investigació d'alguns joves i brillants historiadors francesos entre documents i *dossiers* fins ara censurats per la historiografia oficial, i de tot això n'han sortit llibres explosius, desconcertants, com el de Reynald Secher sobre el genocidi de Vendée. Entrevistem Chaunu a casa seva, a Caen.

—Professor, el seu llibre ha sortit a França el març; des de fa anys vostè s'ha rebel·lat al cor dels intel·lectuals i a les pressions del poder polític en desafiar la legi-

mitat de totes aquestes celebracions. Per què?

—És una màscara indecent, una operació política que explota les bajanades que l'escola d'Estat ensenya sobre la Revolució. Pensi en les ximpleries del ministre de Cultura, Lang: "El 89 marca el pas de les tenebres a la llum". Estem commemorant la revolució de la mentida, del robatori i del crim. Però sobretot trobo desconcertant el fet que, en el llindar del 92, també tota la resta d'Europa festegi una època en la qual nosaltres ens vam comportar com uns agressors de tots els nostres veïns, en haver saquejat mitja Europa i provocat milions de morts. Què cal festejar? I tanmateix, aquí, a França, cada dia hi ha una celebració, el 3 d'abril, el 5, el 10. És grotesc.

—De tota manera ha estat un esdeveniment que ha canviat la història.

—No cal dir-ho, com la pesta negra del 1348; tanmateix, ningú no la celebra. Li vaig preguntar a un periodista alemany: per què vosaltres els alemanys no festegeu el naixement de Hitler? Va fer un bot a la cadira. Que no és potser el mateix?

—Digui la veritat: vostè s'ha convertit en un reaccionari. No pot suportar la modernitat?

—Jo sóc liberal, amb una certa simpatia vers la il·lustració alemanya i anglesa. Tanmateix, és aquesta precisament la gran mentida que sembla impossible poder extirpar: tu estàs en contra de la Revolució, doncs tu estàs en contra de la modernitat, estàs a favor del llum de petroli i del cotxe de cavalls. Al contrari. Jo vaig contra la Revolució Francesa precisament perquè estic a favor de la modernitat, a favor de la penicilina, de la vacuna contra la verola. Per què no festegem en Jenner que, amb el seu descobriment, des del segle XVIII fins avui ha salvat més de mil milions de vides humanes? Aquest és el progrés. La Revolució, ben al contrari, ha frenat el camí cap a la modernitat; ha destruït en pocs anys bona part del que s'havia fet en mil anys. I França, que fins el 1788 era al pri-

Professor P. Chaunu.

mer lloc d'Europa, des de la Revolució ja no s'ha tornat a aixecar.

—Però, ho pot demostrar, vostè?

—Veurà, fa trenta anys vaig contribuir a fundar la història econòmica quantitativa, i avui amb els models econòmics cadascú pot arribar a aquestes mateixes conclusions; són fets i números. Totes les corbes de creixement del meu país s'estanquen a la Revolució. França era un país amb vint-i-vuit milions d'habitants, el més desenvolupat, creatiu, evolucionat, amb influència en els més avançats: la Revolució, juntament amb la devastació de l'aparell productiu, ha provocat un abisme de dos milions de morts, una caiguda de generacions que ha portat a l'ensorrament econòmic. En la producció mitjana per cap, França i Anglaterra, els països més desenvolupats del món, tenien respectivament, el 1780, un índex de 110 i de 100. Ara bé, el 1815, França havia caigut a un nivell de 60 enfront del 100 d'Anglaterra, que des d'aleshores ja no ha tingut rivals. Ha estat el preu de la Revolució.

—Expliqui'ns si més no un motiu.

—Al voltant del 93 —i durant anys— França va començar a viure amb el 78 per cent del cobrament del capital i amb el 22 per cent sobre els im-

posts i les rendes, que no eren re-invertides sinó gastades, cremades i robades per enriquir la Nomenklatura. Fou un malbaratament espantós, un empobriment històric. Quan Chateaubriand tornà a França, el 1800, va tenir una intuïció fulminant: "És estrany; des que me'n vaig anar han deixat de pintar finestres i portes". Quan les finestres estan sense envernissar i els excusats no funcionen pots estar segur que hi ha hagut una revolució.

—De totes passades, la Revolució ha obert de bat a bat el pensament humà.

—Oh, Dé meu! Però si va ser una impressionant destrucció d'intel·ligències i de riqueses. Si vostè talla el cap d'en Lavoisier, el fundador de la química moderna, a 37 anys, la pèrdua per a la humanitat és enorme. Multipliqui aquest cas per cent cops. Com acabà tota l'èlite científica i intel·lectual? Els que no emigraren foren degollats. Una pèrdua enorme. I fóra aquesta la conquesta de la civilització? El 43 per cent dels francesos, el 1788, sabia signar, sabia escriure. Després de la Revolució hom descendeix al 39 per cent, perquè s'havien sostret els béns a l'Església (que durant segles havia educat el poble) i se'ls havien repartit a la Nomenklatura. I les esglésies foren transformades en corts i els

tresors devastats.

—És veritat: destrossaren les estàtues de Notre Dame, destruïren Cluny, i gairebé totes les esglésies romàniques i gòtiques...

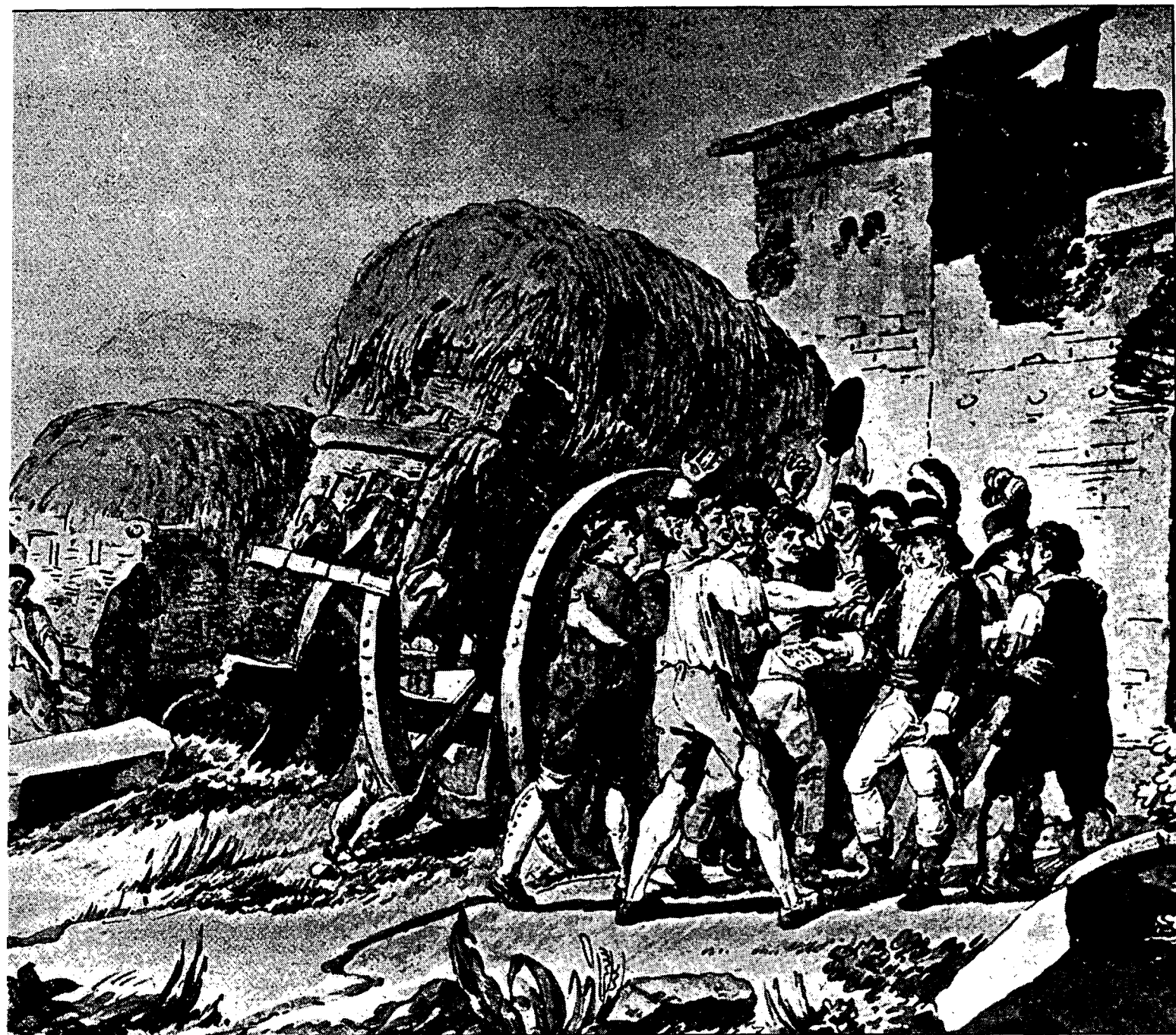
—Torno a repetir-ho: robatori, mentida i crim, aquesta és la verdadera trilogia de la revolució, que ha destrossat Europa. Els francesos estan convençuts que la democràcia ha nascut el 89 i que la humanitat els ha imitat. És una bogeria! En realitat l'única revolució que caldria festejar fóra l'anglesa del 1668: d'allí va venir el sistema representatiu i el govern parlamentari, l'Estat liberal que tot Europa ha imitat.

—Però alguna cosa bona hi deu haver hagut: per exemple la Declaració dels drets de l'home i del ciutadà.

—Allò fou l'engany més pervers. Les dues constitucions més democràtiques que s'han fet són la soviètica d'Stalin de 1936 i la dels degolladors francesos de 1793. Els seus fruits són horribles. Pel contrari, el país que ha fundat la llibertat, Anglaterra, mai no en va tenir, de constitucions. Jo, les Declaracions me les passo per...! I d'altra banda, llibertat, fraternitat i igualtat no existeixen si no és davant de Déu. Li diré que el millor judici sobre la Declaració dels drets de l'home el formulà Fustelle de Coulanges, el més gran

La Revolució va arribar al camp el 1

793.

dels historiadors francesos del segle XIX i el meu predecessor a l'Acadèmia de ciències morals i polítiques. Ell va dir: aquests principis tenen mil anys. Potser la Declaració els formula d'una manera una mica abstracta. Però hi ha una cosa nova: han venut uns principis antics com si fossin un descobriment seu i els han usat com una arma contra el passat. I això és pervers.

—La conseqüència política de la Filosofia de les Llums, oi?

—No, d'il·lustració n'hi ha hagut a tot Europa. Kant és ben clar que no era inferior a Voltaire. Tanmateix, la Revolució ha estat només aquí. No es pot creure de cap manera que els francesos fossin els únics que pensessin a Europa. Per tant, no existeix nexa històrica. És també una mentida parlar de fatalitat històrica, com quelcom inevitable. La persecució en contra de l'Església i el projecte de desarrelar el cristianisme de França va tenir com a primera causa uns interessos financers i no pas qüestions metafísiques.

—Expliqui'ns això, professor.

—Al segle XVII tots els Estats europeus tenien institucions representatives. França, tanmateix, a poc a poc les va deixar caure en desús. Per això es va convertir en una mena de paradís fiscal, perquè —com se

sap— no es poden augmentar els impostos sense institucions representatives. Un exemple: la pressió fiscal entre 1670 i 1780 a França roman en un índex 100, mentre que a Anglaterra puja des de 70 fins a 200 en proporció. França es troba així que té un Estat modern, un exèrcit modern, quatre-cents cinquanta mil homes, una potència de primera plana, però amb recursos financers al caire de la fallida, perquè per poder sostenir-los com Anglaterra hauria hagut d'augmentar els impostos un 100 per cent.

—Per tant els que són cridats a fer front a la situació són els representants del poble, els Estats generals.

—Sí, però el que passa és que els representants elegits constitueixen l'assemblea més gran d'alienats que la Història ha pogut mai veure. Irresponsables. Desenfrenats només en les pretensions, perquè encara ningú no volia fer-se càrrec dels sacrificis (n'hi ha prou a dir que entre els diputats del Tercer estat hi havia un banquer, 30 empresaris i 622 advocats sense causa). No entenien gens d'economia, sols tenien clar que els que havien de pagar eren els altres. Així van començar a buscar el que podien confiscar: en primer lloc suprimien el delme de l'Església, que ningú del poble no demanava suprimir perquè significava llevar les subvencions a

les escoles i als hospitals. Després es confiscaven els béns del clergat, donats a l'Església al llarg dels segles, que tot i això sumaven solament el set o vuit per cent de les terres. Es comença a difondre la idea que l'Església amaga els seus tresors, es confiscaven els béns de les abadies.

—I a aquesta operació se li posa també una màscara ideològica.

—És clar. S'imposa la Constitució civil del clergat, perquè sense modificar i emancipar l'estructura de l'Església no haurien pogut robar. Els béns de l'Església, que de segles mantenia escoles i hospitals, són acaparats per una banda de vuitanta mil famílies de lladres, nobles i burgesos, de dreta i d'esquerra: és per això que encara avui a França la Revolució és intocable! Perquè fou un Gran Robatori amb avantatge per a la classe dirigent. El robatori necessitava la mentida i la persecució perquè no era fàcil imposar l'abús als capellans i al poble. Per això es va voler imposar el jurament als capellans i qui no va jurar fou assassinat. La Revolució ha estat una guerra de religió.

—I a Vendée, què va passar?

—El poble es rebel·là per defensar la seva fe. El directori volia imposar el servei militar obligatori (fou una invenció se-

va, perquè fins aleshores només els nobles anaven a la guerra i per la contribució de la sang estaven exempts dels impostos). El mateix dia van tancar totes les esglésies. Els camperols vendeans es rebel·laren: *"Més val morir per defensar la nostra llibertat"*. Imposaren als nobles, molt refractaris, que encapçalessin l'exèrcit catòlic de Vendée i anaren a la matança, perquè la seva preparació era molt desproporcionada en comparació amb la del exèrcit de Clébert. Així, Vendée fou aixafada sense pietat. Però voldria recordar que sota els estendards del Sagrat Cor lluitaren també els batallons dels pobles protestants de Vendée. Catòlics, protestants i hebreus afrontaren plegats la guillotina, per exemple a Montpelier, per defensar la llibertat.

—Però a Vendée no va acabar així.

—Aquest és el capítol més horrorós. El desembre de 1793, el govern revolucionari mana d'exterminar la població de les 778 parròquies. *"Cal matar les dones per tal que no procreïn i els infants perquè arribarien a ser futurs bandolers"*. Això fou el que escriviren. Signat pel ministre de la Guerra d'aleshores, Lazare Carnot. El general Clébert refusà d'executar aquella ordre: *"Però, qui us penseu que sóc? Jo sóc un*

soldat, no un carnisser". Aleshores enviaren Turreau, un inútil, alcohòlic, amb un exèrcit de covards.

—Fou la matança?

—Nou mesos més tard el general Hoche, nomenat comandant, arribà a Vendée. Es queda horroritzat. Va escriure una carta memorable i admirable al govern de la Convenció: *"Mai de la meua vida no havia vist una cosa tan atroç. Heu deshonrat la República, heu deshonrat la Revolució! Poso en coneixement vostre que a partir d'avui faré afusellar tots aquells que obeeixin les vostres ordres"*. Què fou el que va veure? Dues-cents cinquanta mil persones mortes en una població de sis-cents mil habitants, pobles i ciutats arrassats, dones i infants trossets. A Evreux i a Les Mains es guillotinaven desenes per ser culpables només d'haver nascut a Fontaine du Camp. Aquesta fou la matança vendeana. És això el que festegem?

—Fou un escàndol, el 1983, quan vostè va fer servir per primer cop la paraula matança acusant la Revolució. Per què?

—Els fets parlen tots sols. Ningú no ha sabut negar-los. I no hi ha res que pugui justificar aquell horror. Però, abans que jo, el 1894, fou un revolucionari socialista, Babeuf, qui denuncià "el poblicidi de Vendée (en un llibre irrepetible que nosaltres hem tornat ara a editar). No hi ha cap diferència entre el que va fer el govern revolucionari a Vendée i el que va fer Hitler. O millor, hi ha una diferència. Hitler era llest i mai no va donar per escrit l'ordre d'eliminar els hebreus. Aquests del 89, a més d'assassins, eren també babaus i donaren l'ordre per escrit i fins la publicaren a *Le Moniteur*.

—Hi ha certes persecucions que consoliden la fe d'un poble. Però aquesta francesa sembla haver esborrat la cristiandat.

—Sí, és així. Durant quinze anys es féu impossible la transmissió de la fe; una generació sencera. Pensi que Michelet fou batejat a 20 anys i que Victor Hugo mai no va saber si havia estat batejat o no. Les esglésies tancades; els capellans assassinats o bé obligats a treure's l'hàbit i casarse, o deportats i desterrats. De debò, jo no comprenc com avui els catòlics poden celebrar la Revolució. Una cosa és el perdó i una altra és solidaritzar-se amb els botxins renegant de les víctimes i dels màrtirs. Concebo que l'Església pugui tenir por, en parlar malament de la Revolució, de semblar antimoderna, d'oposar-se a la modernitat. Jo crec que és a l'inrevés. Jo estic orgullós que hagi estat un país protestant com Anglaterra el que hagi ofert asil als sacerdots catòlics perseguits. En efecte, no existeix llibertat més fonamental que la llibertat religiosa.

N.T.

Objectiu obert

El president d'Indonèsia Suharto, s'acomiada del papa Joan Pau II, després dels cinc dies de visita pastoral a Indonèsia.

El Papa, poc després d'arribar a l'illa Maurici, acompanyat del primer ministre Sir Anerood Jugnauth, passa revista a la guàrdia d'honor.

El Papa parla amb estudiants de la Universitat de Atma Jaya, Iakarta, poc després d'arribar de la seva visita a Timor Oriental.

DIMECRES, 11 D'OCTUBRE

Esquerdas en la partitocràcia de RDA

Tot i la tossuderia d'Honneker, sembla que diverses autoritats comunistes de la RDA donen proves de flexibilitat, de comprensió i de desig de diàleg amb grups opositors. Les importants manifestacions populars a Berlín, Leipzig, Dresden i Karl-Marx-Stadt han impressionat vivament diversos elements oficialistes del partit comunista alemany. Els símptomes són: la moderació política, documents signats per responsables locals del partit demanant lliure intercanvi d'opinions, reunions a diversos llocs de representants de l'administració comunal i opositors.

Cimera de caps d'Estat sud-americans a Ica

Avui i demà, a la ciutat peruana d'Ica, es reunirà l'anomenat Grup dels Vuit, que formen el Mecanisme Permanent de Consulta i Concertació Política. En formen part: Brasil, Argentina, Mèxic, Veneçuela, Uruguai, Perú, Panamà i Bolívia. Panamà n'ha estat exclòs per la seva actual i poc democràtica situació política. Ordre del dia: lluita contra el narcotràfic, resposta a la guerra total dels càrtels, deute estranger, progrés de la democratització a Sud-amèrica, integració econòmica, pla nord-americà Bennett, considerat ajut insuficients als països productors de cocaïna.

Èxit de la transició hongaresa

Durant el Congrés del POSH, del divendres al dilluns ha passat quelcom realment històric: el partit comunista hongarès s'ha transformat en un partit socialdemòcrata a l'estil occidental. Nom, símbols, ritus, estructures, estatuts, dirigents històrics, tot ha canviat per a obrir pas a un neosocialisme democràtic. Així els ex-comunistes convertits en socialistes, esperen guanyar les eleccions presidencials del novembre i les legislatives de la pròxima primavera. Els hongaresos, una mica desconcertats, veuen amb bons ulls la nova democràcia.

DIJOUS, 12 D'OCTUBRE

Acord internacional contra el narcotràfic

La reunió celebrada a la ciutat peruana d'Ica, pels presidents de Bolívia (Paz Zamora), del Perú (Alan García) i de Colòmbia (Virgilio Barco) principals productors de droga i de la resta dels caps d'Estat llatino-americans del Grup dels vuit ha acabat en un notable èxit en aconseguir incorporar a la lluita internacional contra el narcotràfic als Estats Units i als 12 països de la CE que dintre de 90 dies celebraran una cimera per parlar-ne a fons i decidir les mesures pertinents. Es tracta de plantejar arreu del món i seriosament la lluita contra la droga.

Sud-Àfrica: alliberament de vuit líders del Congrés Nacional Africà (ANC)

Sembla que el mateix Nelson Mandela participà en les converses entre representants del govern sud-africà presidit per Frederik W. de Klerk i de l'ANC que han portat a l'alliberament de vuit líders polítics del moviment anti-apartheid. Aquesta mesura de gràcia pretén aplanar el camí per a futures negociacions més àmplies, que podrien portar fins i tot al reconeixement de l'ANC.

Reformes en la RDA

Les ha demanades l'ideòleg del Comitè Central del partit comunista d'Alemanya Oriental, Kurt Hager. Ha demanat l'activa participació de la població en la solució dels problemes socials i la millora de la política d'informació governamental. Per altra banda s'han intensificat les reunions de diàleg entre representants de l'Església i dels dissidents i representants del poder.

Visita pastoral del Papa a Indonèsia

Ahir, el Papa, visità el nord-est de l'illa de Flores, una de les regions amb un percentatge més alt de catòlics (85%). A la ciutat de Maumere celebrà l'Eucaristia davant de més de 60.000 persones procedents de tota la regió. Grups de nadius, abillats amb vestits regionals acompanyaren la cerimònia amb les seves danses.

DIVENDRES, 13 D'OCTUBRE

RDA: reformes, encara no

Els elements que més semblen apressar les reformes polítiques de l'Alemanya Oriental són: la creixent i coratjosa protesta cívica de la població, la pèrdua de suport per part del Kremlin i la proliferació de grups dissidents. A partir del comunicat de SED (partit comunista germano-oriental) del dimecres passat, s'espera que de moment, s'introdueixin gradualment petites reformes polítiques, que la majoria de prohoms del SED es decantin a poc a poc per una política moderadament reformista i que, sobretot si Honneker es retira, hi hagi una alienació amb el reformisme rus.

El president argentí Menem s'assegura la col·laboració de la CGT

En un congrés de la Confederació General de Treballadors, amb més de 1.600 delegats, en què hi ha hagut autèntiques picabaralles, i del qual podria seguir-se una escissió del sindicat peronista, ha estat rellevat del seu càrrec Saúl Ubaldini, fins ara secretari general, i nomenat Guerino Andreoni, més proper a les tesis governamentals en matèria econòmica. El criteri és que, en l'actual situació, la CGT no ha de tenir un tarannà combatiu enfront de la política governamental i que ha d'inserir-se en la política del president.

Visita pastoral del Papa a Timor

Amb paraules respectuoses però clares, el Papa ha demanat a Indonèsia, a Portugal i a la comunitat internacional, que busquin una solució justa i pacífica a les dificultats actuals de Timor Oriental. A partir de l'annexió forçosa per part d'Indonèsia, el 1976, la conflictivitat general i l'acció guerrillera han agreujat la situació d'aquesta regió ja de per si precària. El Papa celebrà l'Eucaristia davant de 100.000 fidels, i demanà en l'homilia, respecte als drets humans dels individus i de les famílies.

Líban: encara no l'esperat acord

Un comitè de 17 diputats libanesos, dels 60 aplegats a Taif (Aràbia Saudita), arribaren la nit del dimecres al dijous, a un principi d'acord sobre les reformes del sistema polític libanès. Però romanen greus esculls: l'abolició immediata o no del confessionalisme polític, la relació Líban-Síria i la retirada gradual de les tropes de Damasc.

DISSABTE, 14 D'OCTUBRE

Es dispara la inflació

L'IPC, Índex de Preus al Consum, corresponent al mes de setembre, ha estat del 1 per cent, la qual cosa fa que, en el que portem d'any hagi pujat en total fins el 5'9, que supera el 5'8 previst pel ministeri d'economia per a l'any 1989. Les despeses d'alimentació i ensenyament són els responsables d'aquesta pujada inflacionista.

Thatcher, la "dona de ferro"

S'ha posat a la butxaca els tres mil delegats del partit Conservador reunits en el congrés celebrat a Blackpool. Thatcher que complia el seu 64 aniversari, defensà la política general, i en particular l'econòmica, portada a terme durant els seus deu anys de mandat. "El món necessita Gran Bretanya i Gran Bretanya ens necessita per assegurar el triomf de la llibertat". Defensà els

ideals del partit de "llibertat, oportunitat, família, empresa, propietat"; però no donà una resposta prou convincent als problemes plantejats d'altres taxes d'interès, inflació, privatització de les Companyies d'Aigua i Electricitat, pujada dels impostos municipals, dèficit del comerç exterior, sanitat, educació, etc.

Mercat Comú llatino-americà

La tercera cimera del Grup dels Vuit que acabà dijous a Ica (Perú), ha decidit promoure un Mercat Comú llatino-americà que començaria, com a data límit, el 1992. La propera reunió del Grup dels Vuit se celebrarà el segon semestre del 1990 a la Illa Margarida (Veneçuela).

Visita pastoral del Papa a Indonèsia

Ahir el Papa visità l'illa de Sumatra. A la ciutat de Tuntungan, celebrà l'Eucaristia davant de 100.000 persones, la majoria de fe musulmana, que és la que predomina àmpliament en aquesta regió. La multitud li dispensà un fervorós acolliment. Avui anirà a l'illa Maurici.

DIUMENGE, 15 D'OCTUBRE

Vista pastoral del Papa per Extrem Orient

Ahir el Papa arribà a l'illa Maurici, Estat independent situat a l'oceà Índic, integrat a la Commonwealth, i un dels que gaudeix de més prosperitat econòmica. El Papa celebrà l'Eucaristia davant de 300.000 persones. El Papa invità la població a treballar per a un progrés autènticament humà, i lloà la democràcia de l'Estat que facilita la llibertat de la vida social i religiosa. L'encontre del Papa amb els dirigents catòlics, protestants, musulmans, hindús i budistes dona a entendre la bona convivència que hi ha entre tots els ciutadans d'aquesta petita illa.

Servei religiós ortodox en el Kremlin

A Moscou, el divendres, l'Església ortodoxa russa celebrà un servei religiós a la catedral de l'Assumpció, situada dins el Kremlin, per primera vegada des de 1918. Presidí la celebració litúrgica el cap de l'Església ortodoxa de l'URSS, patriarca Pimen. Hi assistí la cosmonauta Valentina Terechkova, i el vice-primer ministre de la Federació de Rússia.

Pinochet amenaça la futura democràcia xilena

Pinochet ha amenaçat el govern civil i l'Estat de dret que sorgirà de les eleccions que se celebraran la propera primavera, si algú s'atreveix a demanar comptes a algun militar per violació dels drets humans. La concertació dels 17 partits de l'oposició per la democràcia (CPPD) preveu demanar la derogació de la llei d'amnistia del 1978 i la revisió de les denúncies sobre la violació dels drets humans.

Sembla que el Sudan busca la pau

Ja fa anys que dura la guerra entre el Nord i el Sud del Sudan. El 1983, la imposició a tot el país de la "xara" o llei islàmica —el Sud és la majoria cristiana i animista— provocà la recrudescència de la guerra civil. El 30 de juny d'enguany, davant la situació, un grup de militants posà fi a tres anys de democràcia. Des del mes passat, un comitè format per 75 representants de diverses tendències intenta formular una agenda de principis que serveixi de base per a unes properes negociacions entre el govern i la guerrilla del Sud.

DILLUNS, 16 D'OCTUBRE

Sud-àfrica: alliberats vuit dirigents negres

El president sud-africà De Klerk vol tirar endavant la reforma de l'apartheid, malgrat les crí-

tiques dels nacionalistes. Ahir, vuit dirigents històrics negres, entre ells Walter Sisulu, braç dret de Nelson Mandela, foren excarcerats. Els dotze ministres de la CE, que pressiona Sud-àfrica en la supressió de l'apartheid, van valorar aquest fet com encoratjador.

Continua l'èxode

Ja són més de 140.000 les persones que han fugit de la RDA a la RFA. Ahir s'arribà a un acord entre les autoritats de la RDA i les poloneses, per tal que els 1.000 refugiats a l'ambaixada de la RFA a Varsòvia puguin sortir en direcció a l'Alemanya Federal.

Aproximació entre la CE i els països de l'Est en vies de democratització

Aquest cap de setmana, en el castell d'Esclimont, 60 kms. a l'oest de París, una reunió informal dels ministres d'Afers exteriors dels 12, ha estudiat les possibilitats d'aproximació entre la CE i els països de l'Est. El ministre francès d'Afers exteriors, Roland Dumas i el president de la Comissió Europea, Jacques Delors, aniran a Polònia i a Hongria.

Visita pastoral del Papa a l'illa Maurici i a l'illa Rodrigues

El Papa ha celebrat l'XI aniversari de la seva elecció al pontificat, amb un encontre amb els nens de l'illa Maurici. Ahir visità l'illa Rodrigues, que depèn de l'illa Maurici. Davant 10.000 persones (el 97% de la població —36.500 persones— és catòlica) celebrà l'Eucaristia en un petit estadi. Un grup de nens nascuts el 16 d'octubre de 1978 (dia de l'elecció del Papa) li feren una ofrena floral.

DIMARTS, 17 D'OCTUBRE

Ha passat el pànic

La por que es repetís el crac econòmic del 19 d'octubre de 1987, sembla que s'ha esvaït definitivament. La Reserva Federal nord-americana no hi ha hagut d'intervenir. La Borsa de Nova York ha aguantat bé. Tot i així, la majoria de les borses mundials han trontollat, i a Europa, tots els mercats va registrar baixes importants, encara que al llarg del dia es van recuperar parcialment. La sotragada de Wall Street, revela, una vegada més, que, es reconegui o no, les finances mundials estan fortament centrades als Estats Units, i que a l'hora de gestionar l'economia especulativa no es pot girar l'esquena a l'economia real.

Després de 12 anys, Líbia i Egipte es retroben

La força de la realitat ha rebaixat les ínfulas i megalomanies de Muammar al-Gaddafi, i li ha fet comprendre que, tant per la majoria dels països àrabs, com per als EUA i per la CE, Egipte ha estat sempre d'una importància política indiscutible. Ahir, Gaddafi i Hosni Mubarak, president egipci, es reuniren durant tres hores a la localitat de Marsa-Matruh. No hi ha dubte que, després d'aquesta reunió, es restabliran les relacions diplomàtiques, trencades, ara fa 12 anys, arran de la visita d'Anuar al-Sadat a Jerusalem.

Mayor Zaragoza presidirà, per primera vegada, la Conferència general de la UNESCO

Després de la seva elecció al 1987, Mayor Zaragoza presidirà, avui, la XXV Conferència general de la UNESCO. S'espera amb expectació l'impacte que pot produir a l'Assemblea el tractar novament el tema "Nomic" (Nou ordre mundial de la informació i de la comunicació), que costà el càrrec a l'antic president M'Bow i provocà la sortida dels EUA, Gran Bretanya i Singapur. Zaragoza confia que aquests països tornaran a incorporar-se a l'organització. Un nou punt de l'ordre del dia serà el debat sobre l'ingrés de Palestina. A Mayor Zaragoza se l'acusa de massa sensibilitat envers els països del Tercer Món.

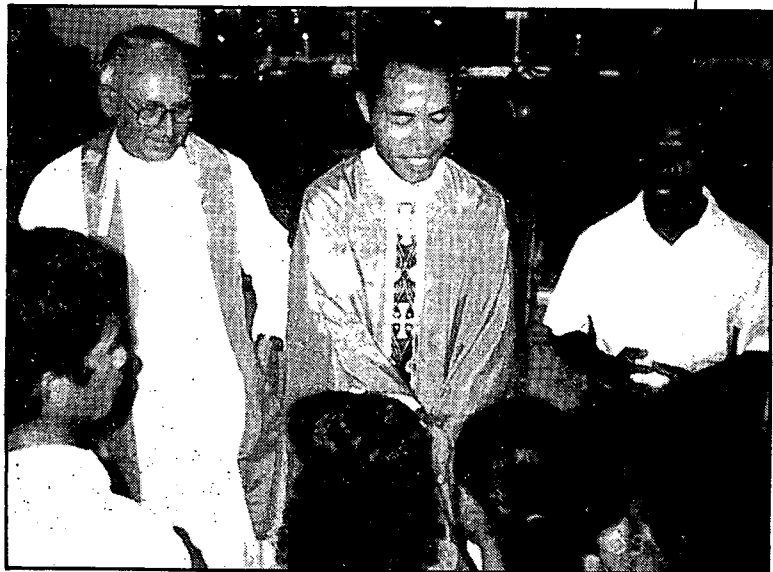
Objectiu obert

Un sacerdot catòlic romà fa la pregària d'obertura del segon Congrés del Front Popular Lituà, celebrat a Riga, per tractar d'una possible independència.

El Papa beneix a membres de la multitud a l'estadi Medan de Tuntungan.

A Baucau (Timor), celebrà la seva primera missa solemne, el P. Agustí Soares, salesià.

CALENDARI

Diumenge, 22 d'octubre. XXIX del temps ordinari. Sant Heracli, màrtir. Stes. Salomé, vídua; Nunila i Alòdia, verges màrtirs. El sol surt a les 6.10 i es pon a les 17 -hora solar-.

Dilluns, 23 d'octubre. Snt Joan de Capistrano, prevere; Servand i Germà, màrtirs. Fira a Tírvia.

Dimarts, 24 d'octubre. Sants Antoni M. Claret, bisbe fundador; Martirià i Aretas, màrtirs. Festa major a Banyoles, Coldejou i Miravent.

Dimecres, 25 d'octubre. Sants Bernat Calbó, bisbe; Crisant i Daria, esposos; Crispí i Crispinià, màrtirs.

Dijous, 26 d'octubre. Sants Evarist, papa màrtir; Marcia i Llucià, màrtirs, i Rústic, bisbe. Festa major a Bellvís. Fira a Móra la Nova.

Divendres, 27 d'octubre. Sants Vicenç, Sabina i Cristeta, màrtirs, i Sant Gaudiós, bisbe. Fira a Andorra i Bellvís.

Dissabte, 28 d'octubre. Sants Simó i Judes Tadeu, apòstols i Sta. Cirila, verge màrtir. Festa major a Tivissa.

L'ESGLÉSIA CELEBRA

22 d'octubre. Diumenge XXIX de durant l'any. Lectures: Primera Ex 17,8-13, S 120, segona 2 Tm 3,14-4,2, tercera Lc 18,1-8.

23 d'octubre. Dilluns de la setmana XXIX de durant l'any. Lectures: Primera Rm 4,20-25, Lc 1,69-75, segona Lc 12,12-21.

24 d'octubre. Dimarts de la setmana XXIX de durant l'any. Lectures: Primera Rm 5,12-15b.17-19.20b-21, S 39, segona Lc 12,35-38.

25 d'octubre. Dimecres de la setmana XXIX de durant l'any. Lectures: Primera Rm 6,12-18, S 123, segona Lc 12,39-48.

26 d'octubre. Dijous de la setmana XXIX de durant l'any. Lectures: Primera Rm 6,19-23, S 1, segona Lc 12,49-53.

27 d'octubre. Divendres de la setmana XXIX de durant l'any. Lectures: Primera 7,18-25a, S 118, segona Lc 12,54-59.

28 d'octubre. Dissabte de la setmana XXIX de durant l'any. Lectures: Primera Ef 2,19-22, S 18, segona Lc 6,12-16. (Rm 8,1-11, S 23, Lc 13,1-9)

Litúrgia de les Hores
Setmana I

Diumenge, 22. XXIX de durant l'any. Tot propi del temps.

Dilluns, 23. De fèria.

Dimarts, 24. Sant Antoni Mª Claret, bisbe. Solemnitat.

Dimecres, 25. De fèria.

Dijous, 26. De fèria.

Divendres, 27. De fèria.

Dissabte, 28. S. Simó i S. Judes, apòstols. Festa. Vespres I de demà.

D'ACÍ I D'ALLÀ

Les estructures
com a boc emissari

Actualment, tots ens considerem hipòcritament bons. Ens exculpem dient que el mal del món prové dels mecanismes socials, financers, i no pas de nosaltres. Pensem que, així com el tren no té més remei que seguir els rails imposats, així som nosaltres. No volem reconèixer que la rel del mal està en el cor de l'home. La segona guerra mundial —i totes— ha de ser vista com la conseqüència de la perversitat humana. Els homes vivim encara en la transició de l'animal a l'home. En tots i cadascun hi ha molt de bèstia. Alguns cristians de mala fe donen la culpa de tot a les estructures, són llur boc emissari.

PERE CAMPAS BONAY
Monestir de L'Estany

HOMES I INSTITUCIONS

Els 90 anys de l'arquebisbe de Praga

El cardenal Tomasek

El cardenal Tomasek, arquebisbe de Praga, ha celebrat fa poc el seu 90è aniversari. Joan Pau II va dir d'ell durant la celebració d'una missa el passat 23 d'abril, al Vaticà: "Un personatge extraordinari".

Les seves innombrables i coratjoses protestes contra la persecució dels creients, contra l'associació dels sacerdots col·laboradors amb el poder comunista, etc. li ha donat una gran popularitat no solament entre els creients sinó també en el si de la dissidència "laica". Per exemple, el dramaturg contestatari V. Havel, poc temps després de ser alliberat de la presó, va declarar en una entrevista a Ràdio Vaticana, el passat 25 de maig, que el cardenal Tomasek és un home fora de sèrie que sap molt bé el que cal fer.

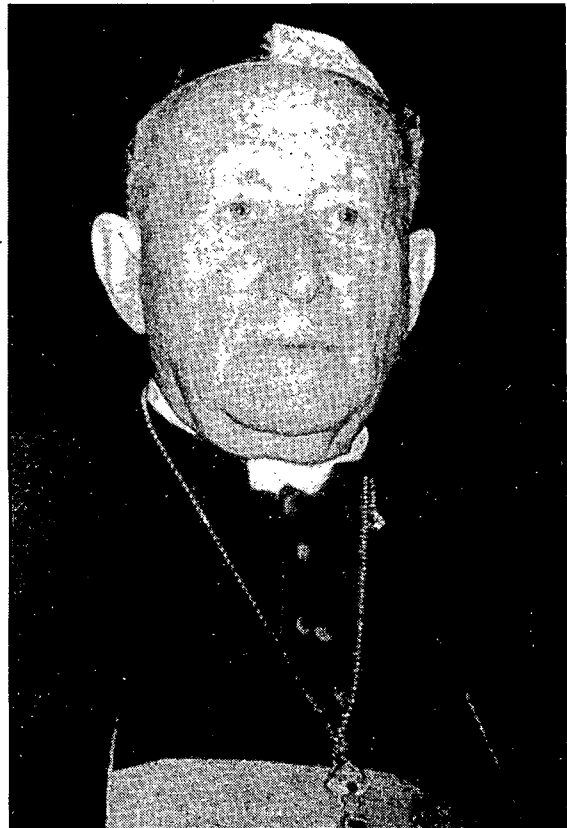
Nascut a Moràvia l'any 1899, un dels sis fills d'una família d'un professor d'Institut, Frantisek Tomasek, queda orfe de pare molt jove i ha de donar lliçons per pagar-se els estudis. Ordenat sacerdot l'any 1922, ajudant de pedagogia a la facultat de teologia de la Universitat Palacky a Olomouc el 1934, l'any 1938 és doctorà en teologia. Durant la segona guerra mundial, quan totes les universitats txeques foren tancades per l'ocupació nazi, la Gestapo el deté i poc temps després l'allibera.

Després de l'alliberament, el 1945, torna a la facultat de teologia de la universitat Palacky com a encarregat de curs. El 1947, és nomenat professor extraordinari de pedagogia i hi roman fins que l'any 1950 la universitat és suprimida pel poder stalinista.

Consagrat bisbe l'any 1949, és arrestat per la seguretat de l'Estat l'any 1951 i roman empresonat tres anys. Alliberat el 1954 no pot exercir el seu ministeri episcopal. No és fins l'any 1965 que es reconegut com a administrador de l'arxidiòcesi de Praga. Amb aquest títol, participa activament al Concili Vaticà II.

Durant la primavera de Praga, l'any 1968, monsenyor Tomasek és nomenat president de l'associació catòlica L'Obra de renovació conciliar i vicepresident de la Societat per al drets de l'home. Totes dues associacions seran prohibides durant la "normalització" després de la invasió soviètica. Pau VI el nomena cardenal, primer en secret (in pectore) l'any 1970, públicament no ho fou fins l'any 1977. Finalment és nomenat arquebisbe de Praga.

Una cruciositat: Monsenyor Tomasek no ha estat mai un dels bisbes més combatius davant el poder comunista. Sempre ha procurat trobar les solucions als problemes dolorosos dels creients a Txecos-

lovàquia per les vies discretes, sense entrar en una oposició oberta i pública. Certs dissidents catòlics li han reprotxat no haver donat suport l'any 1977 al grup contestatari Charte 77.

Després del fracàs de les seves nombroses intervencions moderades i privades, ha radicalitzat la seva posició i ja no dubta a dir públicament tant en les seves cartes a les autoritats polítiques del país com en les entrevistes als mitjans de comunicació occidentals, les coses pel seu nom. És incontestable que el suport del papa polonès i la decepció suscitada en els creients dels països socialistes per la "Ostpolitik" de Pau VI no són alienes a aquesta radicalització del primat de Bohemia. Això no resta cap mèrit al coratge d'aquest prelat que ha de lluitar en una situació particularment difícil. Li agrada destacar en les seves entrevistes "La meua força és Crist".

M.N.

ADULTS EN LA FE

Què és el
cristianisme (i 6)

JOAN GUITERAS i VILANOVA

Una pretensió excessiva?

Una religió única i universal pot semblar massa. Hi ha, en el fons, una objecció forta sobre com el destí de tots els homes pot estar lligat a la persona de Jesús de Natzaret que va viure en un temps i un lloc determinat. A més, totes les grans religions s'afirmen com a exclusives...

Una cosa ha de quedar clara: Jesús de Natzaret no és pas només un gran personatge religiós, o un gran profeta; no és tampoc solament l'home en qui Déu s'ha manifestat de la manera més alta... "En realitat, el que fa que el cristianisme sigui una religió única, universal i absoluta, és el fet que Jesús de Natzaret és el Fill de Déu fet home". La seva paraula és la paraula suprema i definitiva de Déu i, per tant, la veritat plena i absoluta. És el camí, la veritat i la vida. Camí únic, veritat absoluta i vertadera vida. Afegim encara un altra raonament: en Crist "Déu ha entrat en la història humana, cosa que vol dir que l'Absolut i el Transcendent ha fet irrupció en el relatiu i el contingent: per aquesta raó, el particular ha assumit valor universal, i el contingent absolut; d'aquí el valor permanent per als ho-

mes de tots els temps i de tots els indrets. En tant que Déu fet home, Jesús de Natzaret és, segons Nicolau de Cusa, l'Universal concret; concret, com a home històric".

Crist, plenitud de les religions no cristianes

L'afirmació del cristianisme com a únic i universal recolza en la divinitat-humanitat de Jesús. Tal pretensió no treu valor a les religions no cristianes. En allò que tenen de profundament i autènticament religiós poden esdevenir, per als qui s'hi adhereixen sincerament i amb esperit de lliurament a Déu, instruments i camí de la gràcia salvadora de Déu.

Sí, es tracta de la gràcia divina que "sempre, àdhuc per camins misteriosos i invisibles a l'home, ve de Jesucrist que és l'únic Salvador dels homes. En altres termes, el Crist és la plenitud de les religions no cristianes en allò que tenen d'autènticament religiós; és la resposta de Déu a la recerca i a les ànsies religioses que expressen. És en Ell i per Ell que tenen valor de salvació".

És clar que "qui no accepta la divinitat de Jesús pot considerar excessiva tal pretensió cristiana. El problema de fons és, doncs, la fe en Jesucrist, el Fill de Déu fet home. És un problema que tothom s'ha de plantejar, perquè s'hi juga el destí etern de l'home. El cristià se'l planteja, sota la influència de la gràcia de Déu, però no sense motius que facin raonable i sòlidament fonamentat el seu acte de fe. El soluciona fent-se seva la confessió de l'apòstol Simó Pere a Jesús: "Vós sou el Crist, el Fill de Déu vivent" (Mt 16,16)".

Resta, en aquestes notes que vinc publicant sobre l'essència del cristianisme, un tema important. Es tracta, ni més ni menys, de la pretensió que el cristianisme és un camí únic i universal. Recordo, precisament, com un jove em retreia fa temps aquesta afirmació de l'Església.

Convé adonar-se exactament de l'abast d'aquesta pretensió. Sí, de la seva lògica. Adhuc caldrà veure com això demana una postura humil i oberta del mateix cristianisme. I també com no és vol qüestionar cap dels valors de les altres religions. Això sí, vistes com a camí cap al Crist. Per tant, afirmant una diferència substancial.

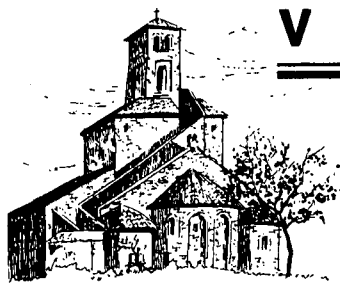
Una conseqüència important

Hem indicat com el cristianisme és la religió del Déu fet home en Crist. I com el cristià és el qui creu en Crist, Fill de Déu, que viu la seva mateixa vida, en comunió amb Ell i amb els altres creients de l'Església.

Tot això té una conseqüència: "si el cristianisme és la religió del Déu fet home, el cristianisme és la religió única i universal, i tots els homes són cridats a esdevenir cristians, és a dir a creure en Jesucrist i a rebre'n la vida".

Religió ÚNICA. "Perquè el Crist és l'únic Salvador dels homes, l'únic per qui els homes poden ser deslliurats del pecat i rebre la gràcia redemptora que els fa fills de Déu i participants de la seva vida divina".

Religió UNIVERSAL. "Perquè Jesucrist, en la seva qualitat de Fill de Déu fet home uneix tots els homes per la gràcia que els salva, els homes de tots els temps i de tots els llocs. Tots els homes són cridats a esdevenir cristians, perquè no hi ha salvació fora de Crist".

Eucaristia i missió

Recentment, durant la primera setmana d'aquest mes d'octubre, s'ha celebrat a Seül, de Corea, el Congrés eucarístic internacional. Preparat minuciosament per l'equip local, des de dos anys abans, i amb la participació del papa Joan Pau II, ha estat una manifestació més de la vitalitat de la comunitat catòlica d'aquell país.

La reflexió sobre l'Eucaristia proposada del Congrés se centrava en tres frases breus, preses del Nou Testament: dues, de llavis de Jesús —"feu això", "Per a vosaltres"— i de la tercera, de llavis dels deixebles d'Emaús —"Quedeu-vos amb nosaltres"—.

D'aquestes tres frases, voldria destacar sobretot avui la segona. Em sembla que sentir-la ressonar des d'una Església tant jove, en la seva plena institucionalització, com la de Corea, ens fa descobrir tota la força missionera que conté, i així ens porta a la diada que avui celebra tota l'Església: el diumenge mundial de la propagació de la fe.

• "PER A VOSALTRES"

Aquestes paraules les trobem en la narració de la institució de l'Eucaristia, tal com està plasmada en les pregàries eucarístiques. Tant en la consagració del pa, com en la del calze, les paraules de Jesús indiquen clarament la destinació de l'ofrena: "Això és el meu cos, entregat per vosaltres..." "Aquesta és el calze de la meua sang..., vessada per vosaltres i per tots els homes".

Amb aquestes expressions Jesús explica el sentit de la seva mort. No és pas simplement una mort vio-

lenta, sinó un oferiment al Pare en el compliment de la missió. En la mateixa mort, s'acompleixen les finalitats d'aquesta missió, que reben llur confirmació de la glòria del Ressuscitat: "reunir els fills de Déu dispersos" (Joan 11,52), i atorgar el perdó dels pecats, amb el Do de l'Esperit Sant (vegeu Joan 20,23). Dit amb altres paraules, la finalitat és la construcció de la humanitat reconciliada, que es realitza visiblement en l'Església.

Seguint aquesta orientació, la predicació apostòlica es va fer, des del principi, universal, i el seu contingut fou l'anunci del perdó dels pecats (vegeu Lluç 24, 45-49). I la tasca missionera de l'Església no té pas altres continguts fonamentals diversos d'aquests.

• "PER A NOSALTRES"

La Pregària eucarística més tradicional de la litúrgia romana, el Cànon Romà, es fa ressò, des del segle IV, de les paraules ara mateix comentades, quan invoca la benedicció de Déu sobre el pa i el vi, en la primera epiclesi: "...es converteixin, per a nosaltres, en el Cos i en la Sang de Jesucrist..."

Aquest "per a nosaltres" és ben entenedor si partim de les paraules de la institució. Allò que Jesucrist ha volgut fer una vegada per sempre, amb la seva mort "per vosaltres", nosaltres demanem ara que es verifiqui, en la celebració del memorial sacramental, "per a nosaltres".

Seria totalment equivocada una interpretació subjectiva de la frase, com si es volgués dir: es converteix per a nosaltres, els que hi creiem, però no pas objectivament, sinó en tant que hi creiem. La conversió del pa

i del vi en el Cos i la Sang de Crist no depenen pas de la fe dels presents, sinó de la mateixa acció de Crist, realitzada per mitjà del ministre. Quan diem "per a nosaltres", l'Església vol dir la finalitat de la celebració eucarística. I això queda ben clar quan, després de la consagració i de l'amnèsi, es demana el fruit de l'Eucaristia pels presents, i especialment pels que combreguen: "Us supliquem humilment que l'Esperit Sant uneixi en un sol Cos els qui participem del Cos i de la Sang de Crist."

Així resulta que, en cada celebració eucarística, es reafirma el fruit del misteri pasqual de Crist, i l'Església queda reconstruïda, enfortida en el seu dinamisme missioner, en tant que més arrelada en la comunió amb el seu Senyor, en l'Eucaristia.

• "FONT I CIMAL"

Per a cada cristià, participar de l'Eucaristia esdevé un impuls a la missió. "Per a nosaltres", és a dir, per fer-nos més Església que reuneix els fills de Déu dispersos, i per omplir-nos de l'Esperit que és el perdó dels pecats i parla totes les llengües. És una font.

I alhora és un cimal. El creient en Jesucrist no arribarà a la plenitud de la seva condició cristiana fins el moment en què entri en la comunió sacramental amb la persona del Senyor, mort i ressuscitat, donador de l'Esperit. En aquesta comunió trobarà, en la fe, la presència d'Aquell en qui ha cregut!

Tal com ens hem unit a les celebracions de Corea, unim-nos també a les celebracions eucarístiques que, arreu de l'Església, proclamen avui el "per a vosaltres", "per a nosaltres".

LECTURES DE LA MISSA

"MENTRE MOISÈS MANTENIA LES MANS ALÇADES, GUANYAVA ISRAEL"

Israel combat els amalequites que l'impedeixen de penetrar a la Terra promesa. La batalla no ens és descrita, car l'autor té un altre fi: mostrar el Senyor donant la victòria al seu poble, perquè Moisès té els braços aixecats vers el cel.

Lectura del llibre del l'Èxode (17:8-13)

En aquells dies, els amalequites anaren a Rafidim per atacar el poble d'Israel. Moisès digué a Josuè: "Recluta homes de guerra i demà al matí surt a combatre contra els amalequites. Jo m'estaré dret dalt el turó amb la vara de Déu a la mà". Josuè complí les ordres de Moisès i començà la batalla contra els amalequites. Moisès, Aharon i Hur pujaren dalt el turó. Mentre Moisès mantenia les mans alçades, guanyava Israel, però quan abaixava les mans per reposar, guanyaven els amalequites. A la fi les mans ja li pesaven massa per poder mantenir-les alçades. Llavors li acostaren una pedra, s'hi assegué, i Aharon i Hur, un a cada banda, li aguantaven les mans. Així pogué mantenir les mans immòbils fins a la posta del sol, i Josuè derrotà els amalequites i abaté els seus homes amb l'espasa.

"L'AJUDA EM VINDRÀ DEL SENYOR, QUE HA FET EL CEL I LA TERRA"

¿Qui és la força dels que anuncien la pau? El Senyor que ha fet cel i terra! La fonda seguretat que respira el salm 120, no és la que permet a tants homes i dones cristians lliurar les seves vides a l'obra de l'evangeli?

Salm 120: 1-2,3-4,5-6,7-8 (R.: 2)

Alço els ulls a les muntanyes:
d'on em vindrà l'ajuda?

L'ajuda em vindrà del Senyor,
del Senyor que ha fet cel i terra.

R.: L'ajuda em vindrà del Senyor,
que ha fet el cel i la terra.

Que no deixi relliscar el teu peu,
ni s'adormi el que et guarda.
El guardià d'Israel mai no s'adorm,
sempre vigila. R.

És el Senyor qui et guarda, el Senyor t'empara
al teu costat mateix.
De dia el sol no et farà mal,
ni la lluna de nit. R.

El Senyor et guarda en tota desgràcia,
et guarda la vida.
El Senyor guarda tots els teus passos
ara i per tots els segles. R.

"ANUNCIAVEN A TOTA LA COMUNITAT TOT EL QUE DÉU HAVIA FET JUNT AMB ELLS"

La narració de l'última etapa del primer viatge de missió és esplèndida: els missioners no són uns solitaris, una mena de franc-tiradors; la comunitat que els ha acomiadat i "confiat a la gràcia de Déu" s'interessa pel seu treball. I els convertits de nou no viuen pas al seu aire, sinó que reben preveres perquè tinguin cura de la comunitat, com ho han fet inicialment els apòstols. L'Església viu!

Lectura del Fets dels Apòstols (14:21b-27)

En aquells dies, Pau i Bernabé se'n tornaren a Llistra, a Iconi i a Antioquia. Confortaven els convertits de nou i els exhortaven que es mantinguessin fidels a la fe. Els recordaven que per entrar al Regne de Déu hem de passar per moltes tribulacions. Ordenaren preveres en cadascuna de les comunitats, i amb pregàries i deju-

nis els encomanaren al Senyor, en qui havien cregut. Continuaren el seu viatge a través de Pisídia i arribaren a Pamfília. Després d'anunciar a Perga la paraula, baixaren a Atàlia, i d'allà se'n tornaren per mar a Antioquia, des d'on la comunitat els havia confiat a la gràcia de Déu perquè duguessin a terme l'obra que acabaven d'acomplir. Així que arribaren, reuniren la comunitat per anunciar-los tot el que Déu havia fet amb ells, i que Déu havia obert les portes de la fe als qui no són jueus.

"DÉU FARÀ JUSTÍCIA ALS SEUS ELEGITS QUE LI RECLAMEN DE NIT I DE DIA"

La insistència de la pregària cristiana no està pas motivada per la manca d'atenció de Déu als seus fills. Més aviat es fonamenta en la seguretat que l'última paraula, en totes les coses, pertany a Déu. "Déu farà justícia". Per això el motiu de la insistència és el d'expressar, per part dels que preguen, la seva íntima confiança en la intervenció divina.

Lectura de l'evangeli segons sant Lluç (18:1-8)

En aquell temps, Jesús deia als deixebles aquesta paràbola, per ensenyar que hem de pregar sempre, sense perdre mai l'esperança: "En una ciutat hi havia un jutge que desconeixia tot temor de Déu i tota consideració als homes. A la mateixa ciutat hi havia una viuda que l'anava a trobar sovint i li deia: «Feu-me justícia contra aquest home que pledeja contra mi». El jutge durant molts dies no n'hi feia cas, però a la fi pensà: «A mi no em diu res el temor de Déu ni la consideració als homes, però aquesta viuda és tan pesada que li hauré de fer justícia; si no, anirà venint aquí fins que no podré aguantar més»".

I el Senyor digué: "Fixeu-vos què diu aquest jutge sense entranyes: ¿I vosaltres creieu que Déu, ni que esperi pacientment, no farà justícia als seus elegits que li reclamen de nit i de dia? Us asseguro que els farà justícia molt aviat. Però quan el Fill de l'home vindrà, ¿creieu que trobarà fe a la terra?"

La font de la vida

A Jo 5:26, Jesús proclama solemnement que la font de la vida és Déu. I com a Déu que és —el Fill de Déu fet home— també Jesucrist és font de vida. El Pare, que és font de tota vida, ha fet que el Fill també ho sigui. És amb aquesta potència que Jesús obrirà en les mateixes entranyes eixorques de la mort la gran deu de la vida per sempre. Així, no sols farà que els extrems del cercle vital de la humanitat es toquin, sinó que en el moment del contacte entre aquests dos extrems —mort i naixement—, per la força centrífuga del misteri pasqual, converteix el cercle destinat a ofegar la vida, en una espiral que ens fa pujar la vida plena i eterna. És aquella "major naixença" que demanava en Joan Maragall al final del seu "Cant Espiritual". Amb Jesucrist la resurrecció dels morts és una realitat. Ell ha estat el primer d'obrir per dins un sepulcre i fer-ne sortir la vida. **Amb tota veritat us dic que ve l'hora, més ben dit, ja ha arribat, que els morts sentiran la veu del Fill de Déu, i tots els qui l'hauran sentida viuran. No us estranyeu d'això que us dic: Ve l'hora que tots els qui són en els sepulcres sentiran la veu del Fill de Déu i, si han obrat bé, en sortiran per ressuscitar a la vida, però, si han obrat malament, per ressuscitar condemnats (Jo 5:25.28-29).**

Davant el dolor de Marta, que plora la mort del germà i de l'amic entranyable del mestre, bo i fent-li retret de no haver acudit a temps per aturar l'embestida de la mort, Jesús li respon proclamant el seu caràcter fontal de resurrecció: **Jo sóc la resurrecció i la vida, els qui creuen en mi, encara que morin, viuran; tots els qui viuen i creuen en mi, no moriran mai.** I a continuació desafia la fe de l'amiga i també la nostra: **Ho creus això?** (Jo 11:25-26). Tot i que el salmista no podia

(Salmos 114: 5 y 6, y 115: 10-11. 15-16 —H. 16— R.: 114:9)*

participar, en el seu temps, de la plena llum d'aquesta fe en la resurrecció, sí que l'Esperit li fa dir aquell **Al Senyor li dolria, la mort dels qui l'estimen**, del v. 15, que llegit avui en clau cristiana, és una afirmació, no sols del a força de Déu per poder alliberar-nos de la mort corporal quan aquesta ens amenaça i allargar els dies de la nostra existència terrenal, sinó per a assegurar-nos la vida eterna.

"Ho creus això?"

El salm responsorial ens fa proclamar la nostra esperança. Així a cada estrofa ens fa cantar el v. 9: **Continuaré caminant entre els qui viuen, a la presència del Senyor.** És la represa de la resposta-confessió de Marta: **Sí, Senyor: Jo crec que vós sou el Messies, el Fill de Déu que havia de venir al món (Jo 11:27).** Aquesta és la nostra fe. La fe de l'Església. Que exigeix una gran valentia per viure-la en tota la seva profunditat. **Esperem la resurrecció dels morts, i la vida de la glòria**, diem en el credo. Per això, davant de la mort —la nostra mort que s'acosta i la dels nostres que potser ja se'ls ha endut— avui diem amb el salm responsorial: **Crec amb el cor, tot i que deia: Que en sóc de dissortat (v. 10).** Certament la mort és una dissort. La gran dissort per a nosaltres fets per a la vida i cridats a la vida

per sempre. Però portats per la fe, no ens deixem abaltir. Enfront del misteri de la mort, els creients ens enfrontem amb aquest gran absurd que és la mort d'uns éssers creats per la Vida i per a la vida, i afirmem amb el salmista que el Senyor ha trencat les cadenes que volien mantenir-nos fermats a la desaparició. **Ah, Senyor, sóc el vostre servent, ho sóc des del dia que vaig néixer; vós em trencàreu les cadenes (v. 16).** Vet aquí l'acció poderosa de Déu, just i benigne i que sap compadir, el Déu que estima entranyablement. **El senyor és just i benigne, el nostre Déu sap compadir; el Senyor salvaguarda els senzills, jo era feble —moridor— i m'ha salvat —m'ha revestit d'immortalitat (Cf. 1C 15:43).**

Ja hem començat a ressuscitar

Continuaré caminant entre els qui viuen, a la presència del Senyor, cantem en el salm responsorial. No es tracta, doncs, de començar a caminar —d'iniciar el procés de resurrecció—, sinó de seguir caminant —de tirar endavant en el camí iniciat—. Caminar a la presència del Senyor, o caminar amb el Senyor, vol dir viure en comunió amb ell. I aquesta vida de comunió amb Déu la vam començar amb el nostre baptisme. **Pel baptisme hem**

mort i hem estat sepultats amb ell —Jesucrist—, perquè, així com Crist, per una obra admirable del Pare, va ressuscitar d'entre els morts, també nosaltres emprenguem una nova vida; i si nosaltres hem estat plantats vora d'ell per aquesta mort semblant a la seva, també hem de ser-ho per la resurrecció (Rm 6:4-5). La vida cristiana és un camí constant de resurrecció. Una superació de la mort. Per la gràcia de Déu ens exercitem en la lluita contra la mort del pecat. Així anem seguint el procés d'una constant resurrecció espiritual. Finalment, enduts per la força de la resurrecció de Jesucrist, sortirem vencedors de la mort corporal. Serà la nostra resurrecció final per **continuar caminant entre els qui viuen, a la presència del Senyor.**

Fent memòria de tots els fidels difunts, contemplem la corrua de tots els qui caminem a la presència del Senyor. Els uns —nosaltres—, fent via per aquesta vall de llàgrimes, amb el rostre il·luminat per la llum de la resurrecció de Jesús, que és el sol que fortifica la nostra fe i marca el camí del nostre pelegrinatge. Els altres —els qui han mort—, presos ja definitivament i plenament en la comunió amb Déu i, en ell, amb tots els sants i amb nosaltres, fent d'intercessors nostres davant de Déu. Tots som dels marcats amb el senyal de la resurrecció del Crist. Som l'Església: pelegrina i arribada al terme alhora, militant i al mateix temps triomfant. L'Església de la vida, que escolta el que Jesús li diu i creu en aquell que l'han enviat. **Us ho dic amb tota veritat: Els qui escolten el que jo dic i creuen en aquell que m'ha enviat tenen la vida eterna; no es presentaran al judici per ser-hi condemnats, perquè ja han passat de la mort a la vida (Jo 5:24).**

* Commemoració de tots els fidels difunts —2 de novembre—.

CULTURA CIENTÍFICA

Ciències físiques i filosofia de la naturalesa

6. Homeomeries i Atomisme

Va ser la teoria dels quatre elements la que predominà sobre totes les que explicaven o volien explicar la constitució íntima del món visible, però no va ser pas l'única de les doctrines que els grecs van elaborar sobre la "physis" o natura del cosmos. Poc després d'Empèdocles, i de la mateixa "escola jònica nova", trobem qui n'estructura d'altres: Anaxàgores amb les seves "homeomeries" i Leucip i Demòcrit amb la teoria dels "àtoms". Si volem completar aquest capítol de la història de la Física cal que en parlem:

Anaxàgores (500-428 aC, aprox.)

Va ser a Clazòmenes, colònia de l'Àsia Menor fundada per uns refugiats de Milet on va néixer Anaxàgores, que seria anomenat per Sext Empíric el "physicòtatos", el més "físic" o sigui el més dedicat a l'estudi de la natura. I és que, efectivament, posava la perfecció de l'home en aquest estudi: "He nascut per a contemplar el cel i l'ordre del cosmos", deia, segons ens explica Aristòtil en l'"Ètica a Eudem". Sembla que fou el primer a ensenyar "filosofia" públicament a Atenes i acudiren a la seva escola força gent de l'aristocràcia. En realitat era més matemàtic, físic i astrònom que altra cosa. Però quan explicà que se-

gons ell el sol (Hèlios) no era més que una massa metàl·lica roent i incandescent ("mýdros diápyros") tan gran com tot el Peloponès, fou acusat d'impietat contra el déu Hèlios i empresonat. Hagué de pagar una multa i, gràcies a la protecció del seu amic Pèricles, pogué fugir a refugiar-se a Làmpsac, on morí.

A més d'un llibre que s'ha perdut, escrit quan era a la presó, sobre la quadratura del cercle, va escriure tres llibres "Peri tēs Phýseos" (Sobre la natura) dels quals es conserven una vintena de fragments que permeten fer-nos càrrec de la seva doctrina. Com els altres jònics es planteja el problema de la unitat i pluralitat dels éssers: "Com és, diu, que d'allò que no és pèl en surti pèl, i carn del que no és carn?". I contesta: "En el menjar que ens empassem hi ha contingudes totes les coses". I això és possible perquè la matèria, divisible, fins a l'infinit, és constituïda per infinites parts infinitament petites. Els elements no són quatre sinó tants com coses visibles distintes. De cada element en diu una "homeomeria" (semblança de les parts). Les coses es produeixen per agrupació d'homeomeries i es destrueixen per la seva disgregació. Les homeomeries són eternes, indestructibles i es troben en distintes proporcions en tots els cossos.

Veiem, doncs, com amb un

FRANCESC NICOLAU
Professor de la Facultat
Eclesiàstica de Filosofia
de Catalunya

altre nom Anaxàgores creu fonamentalment en una espècie d'atomisme, semblant en el fons al de Leucip i Demòcrit, com ara veurem. Hi ha però una diferència important: considera els últims constituents de la matèria divisibles encara infinitament.

Leucip (segle V aC) i Demòcrit (460-360 aC, aprox.)

De Leucip poca cosa sabem. Ignorem fins i tot el seu lloc de naixement (Milet? Elea? Abdera?). Només ens consta que pels volts del 450 aC tingué per deixeble Demòcrit, que fou qui, perfeccionant les idees del mestre, va construir un cos de doctrina més complet i coherent. De Demòcrit sí que se'n diu que va néixer a Abdera, petita ciutat de la costa de Tràcia, on establí la seva escola, continuació de la de Leucip. Es féu famós pel seu somniure, que sempre tenia als llavis, i també per la seva longevitat, ja que va viure cent anys. Per Diògenes Laerci sabem que va escriure noranta obres, de les quals resten uns quants frag-

ments. Va ser contemporani de Plató, però aquest no el menciona mai.

Podem considerar la seva doctrina com una anticipació genial de la física moderna sobre la constitució de la matèria? Així ho afirmen molts autors actuals, però els seus contemporanis preferiren en general la teoria dels quatre elements. Demòcrit diu que en un principi existien l'Ésser Ple i el Gran Buit, a més del moviment etern. Aquest moviment féu entrar el Buit en l'Ésser i el disgregà en infinits corpuscles "à-toms", o sigui indivisibles, petitíssims, sòlids, compactes, homogenis, inalterables i indestructibles. Aquests àtoms són desiguals però tots pesen el mateix; si hi ha cossos més lleugers que altres és perquè contenen més barreja de buit. Tota la matèria és constituïda per agregació d'àtoms, els quals bo i xocant entre ells han adoptat diferents formes, i els cossos resulten distintes segons la forma que tenen, l'ordre en què es posen i la posició que hi prenen els àtoms que els componen. L'aigua té uns àtoms suaus i rodons, el foc punxeguts, la terra aspres i dentats per engalzar-se i fer roques dures... No queda clar quantes classes d'àtoms distints hi ha; potser infinites, però sembla que això Demòcrit ni tan sols s'ho plantejà.

Aquest atomisme va tenir un bon nombre de seguidors que formaren l'escola d'Abdera. Però poca influència tingueren en altres escoles. Un segle més tard trobem que Epicur (341-270 aC) encara hi creu, i després, entre els romans, també Lucreci (94-55 aC) n'és un seguidor convençut. Però l'autoritat d'Aristòtil, que rebutjà com absurda la idea de partícules de matèria que no es poguessin dividir més, va fer que la doctrina de Demòcrit restés arraconada. I de fet no es va tornar a tenir en compte, en el seu aspecte purament físic, fins ben entrada l'edat moderna, si prescindim dels medievals Nicolau D'Autrecourt i Guillem de Conches, que hi asseriren però no arribaren a influir en la mentalitat científica del seu temps per a orientar-la cap a aquesta direcció.

I fou en el seu aspecte físic que ressuscità —fins a cert punt— l'atomisme de Demòcrit quan es comprovà que un nombre finit de substàncies elementals constitueixen tota la multiplicitat de cossos materials, però no pas en l'aspecte filosòfic de substàncies eternes, indestructibles i provinents de l'Ésser Ple. A més Demòcrit era materialista, com també Epicur i Lucreci, i en aquest sentit també fou rebutjat per la gran majoria dels autors posteriors.

Allò que Déu té d'invisible, com el seu poder etern i la seva divinitat, des de la creació del món es fa visible a la intel·ligència humana a través de les seves obres.

Rom 1,20

Víctor Bayarri responsable del voluntariat a Barcelona de "Mans Unides"

"Hem d'ajudar el Tercer Món perquè som responsables del seu subdesenvolupament"

El Tercer Món sempre ens queda una mica apartat, però tanmateix mai no podem oblidar-lo del tot. El seu rostre humà de sofriment i pobresa ens toca contínuament... és la nostra assignatura pendent amb pitjor nota i sempre que surt el tema ens preguntem el mateix: "i jo què hi puc fer?"

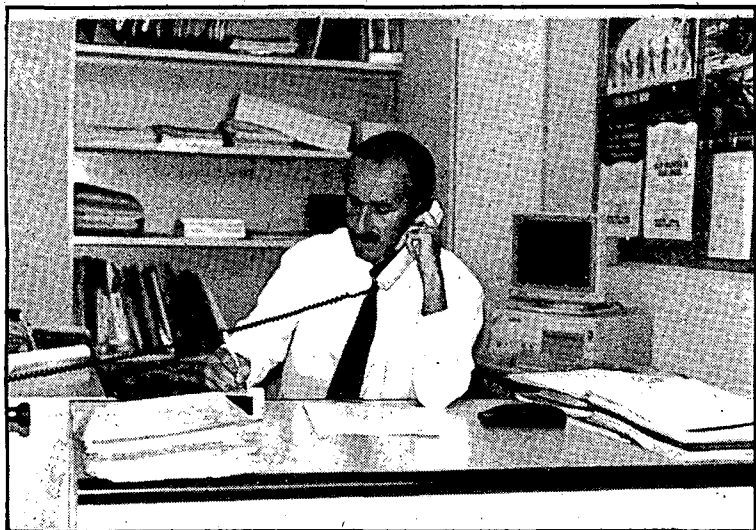
Es per aquesta raó que avui entrevistem en Víctor Bayarri, responsable de voluntariat a Barcelona de MANS UNIDES Campaña Contra la Fam, per tal de conèixer què podem fer des d'aquí en favor de la gent del Tercer Món.

"Ser solidari. Què et diuen aquestes dues paraules?"

Unes belles paraules que massa vegades són només un bon propòsit. Ser solidari per a mi significa compartir, actuar, lluitar per aquells que pateixen arreu del món, vol dir estar obert a l'altre. La solidaritat cal compartir-la, sinó ja no ho és.

"Parles d'acció i això sembla molt complicat quan pensem en el Tercer Món. Què es pot realment fer des d'aquí?"

Tot. Ja que és aquí on neix l'arrel de la seva pobresa, del seu mal anomenat subdesenvolupament. Jo crec que no solament podem sinó que tenim el deure de fer tot el que estigui al nostre abast: cooperant amb els seus projectes de desenvolupament, desvetllant l'interès de l'opinió pública i també dels poders públics tot exigint-ne una actuació responsable, participant en tot allò que pugui fer créixer

Afirma que ser solidari significa compartir, actuar i lluitar per aquells que pateixen arreu del món

la consciència i les actuacions solidàries.

"I, tu creus que hi ha molta gent disposada a actuar per al Tercer Món?"

De fet hi hauria de participar tothom qui cregui que val la pena lluitar per un món on totes les persones tinguin cobertes les seves necessitats bàsiques i vegin respectada la seva dignitat. A la pràctica la vida "moderna" —els estudis, la feina, la família, les diver-

sions— ens manté massa ocupats com per pensar que podem fer quelcom útil per als altres. De totes maneres, per sort, són cada dia més els joves que es plantegen dedicar una part del seu temps a col·laborar amb entitats com ara MANS UNIDES.

"Creus que els joves són sensibles a aquests problemes?"

Crec que sí, però molts cops tenen poca informació del que es pot fer. De fet la majoria pensen que

cooperar amb la gent del Tercer Món significa necessàriament anar a treballar allà, quan en realitat aquí hi ha moltes coses per fer.

"Quines són aquestes activitats de què ens parles?"

Doncs mira, per exemple, MANS UNIDES som una organització de voluntariat totalment independent de qualsevol estament oficial, i l'any passat, amb l'esforç realitzat per milers de persones —organitzant actes a les paròquies, a les escoles, al carrer—, varem aconseguir tirar endavant més de 800 projectes de desenvolupament a 50 països del Tercer Món. Això és possible perquè hi ha milers de joves i de gent de tota edat que aporten el seu temps i el seu entusiasme per fer realitat tot tipus de programes d'animació a la solidaritat: col·lectes a les paròquies, activitats d'educació per al desenvolupament a les escoles, campanyes informatives o d'animació de carrer, i un llarg etcètera.

"Què suposen aquests 800 projectes de desenvolupament? Qui són els destinataris?"

Aquests projectes de què et parlava són sempre molt concrets —dispensaris, escoles, regadius, etc.—, però el més important és que són fruit de la pròpia iniciativa de la gent més pobre d'aquells països. Nosaltres en realitat cooperem econòmicament amb ells perquè els puguin fer realitat.

En realitat la nostra acció no solament els suposa una millora econòmica, sinó, sobretot, una nova esperança de futur.

De totes maneres la nostra finalitat no és tan sols la de moure la gent d'aquí a una solidaritat econòmica, sinó que creiem que cal fer molta feina de sensibilització, d'educació, d'informació si volem que en un futur proper es parli d'un sol món i no de tres o quatre.

"Tot això sona molt engrescador, però tu que els proposaries als joves que vulguin col·laborar amb vosaltres?"

Primer que res els diria que val la pena sacrificar una mica del seu temps per als altres. I en segon lloc que ens fa falta i que ens fan falta ara. Aquí a Barcelona, per exemple, estem formant diversos equips d'animació a la solidaritat i la seva tasca que serà alhora informativa i d'animació tindrà com a objectiu aconseguir que tant a les escoles com als barris de la ciutat es conegui millor la realitat i el perquè del Tercer Món; i per fer això ens cal la seva participació.

Evidentment també pot participar qualsevol jove d'arreu de Catalunya en les nostres campanyes tot contactant amb les diverses delegacions que tenim. Com a primer pas jo els proposo que ens truquin per tal d'informar-los més àmpliament. L'únic que els demanem és molta il·lusió per construir un món millor.

"Bé ja veieu que aquí hi ha moltes coses a fer per al Tercer Món; potser que us ho penseu. Us recordem que MANS UNIDES està a la Rbla. Catalunya 32, 1er. 1a i que el seu telèfon és el 318 08 87."

EDUQUEM JUNTS

la família, l'escola, els mitjans de comunicació

ELENA ELIZALDE i AUBERT
Doctora en Pedagogia

TERESA SANMARTÍ i GARCIA
Mestra Especialista en Preescolar

Convidem a tots aquells que estan en contacte amb nens a treballar junts per tal d'ajudar-los a créixer amb alegria. Cada setmana proposem dos objectius educatius, centrats en l'edat de 5 anys (dins de les àrees de socialització, llenguatge, adquisició d'hàbits o desenvolupament intel·lectual i motriu), i suggerim uns exercicis divertits i fàcils de fer.

Tant de bó que, treballant plegats, recuperem el civisme que trobem a faltar a la nostra societat. Endavant, els nostres nens s'ho valen. El nostre país, també.

Llenguatge

Objectiu: Comprendre i saber utilitzar els conceptes: gran, mitjà, petit.

Exercicis:

- Ensenyem al nen una sèrie d'objectes que puguin ordenar-se de gran a petit o viceversa.
- Agafem dos objectes i li demanem que ens digui quin dels dos és el més gran.
- Agafem un altre cop dos objectes diferents i li demanem que ens digui quin és el més petit.

- Li ensenya tres objectes i li demanem que ens digui quin és el més gran, el més petit i el mitjà.
- Continuem treballant amb sèries de 4 o més objectes, tot fent veure al nen que els termes gran, mitjà i petit són relatius.

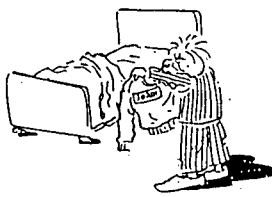

nom de cadascú (penja-robes, argolles, jaquetes, mitjons, etc...)

—Ensenyem al nen els seus objectes personals marcats i fem que els miri amb atenció.

—Demanem al nen que identifiqui el seus objectes personals quan es troben barrejats amb els de tota la família (per exemple els mitjons quan els pleguem després de rentar-los).

—Quan li donem un llibre, escrivim el seu nom a la portada. Això l'ajuda a valorar i tenir cura de les seves coses i, al mateix temps, fiença la seva identitat, i de mica en mica, reconeix la grafia del seu nom.

Desenvolupament intel·lectual

Objectius: Saber escriure el seu nom.

Exercicis:

- A casa és aconsellable que els objectes d'ús personal de cada membre de la família estiguin marcats amb el

Pioner en els Mitjans de Comunicació Social, és glorificat als 40 anys de la seva mort

Avui, beatificació de Timoteu Giaccardo

"La premsa catòlica és la idea reina de la meua vida, la senyora de la meua voluntat i del meu cor" deia al seu director espiritual, Timoteu Giaccardo, religiós de la Societat de Sant Pau, que avui, diumenge, 22 d'octubre, serà beatificat a Roma pel papa Joan Pau II.

A partir d'ara els mitjans informatius disposaran d'un nou protector en aquest servei de Déu que no va dubtar a deixar el seminari diocesà per ingressar en un institut religiós —recentment fundat—. El seu carisma específic és la difusió de la Paraula de Déu amb els mitjans més eficaços i ràpids de la comunicació social.

El miracle del pare Timoteu

Sor Maria Luciana Lazzarini, religiosa italiana de les Pies Deixebles del Diví Mestre, jeia al llit en un sanatori de Kawaguchi (Japó). Tenia tuberculosi pulmonar bilateral, amb implicacions hemoftòmiques i greu deteriorament de l'estat general. El doctor que l'atenia aconsellava la seva immediata repatriació, ja que en aquell país no veia la manera d'atendre-la adequadament. Però la malalta i les altres germanes de la comunitat, més que optar per la repatriació, varen preferir demanar el "miracle" del guariment al Servent de Déu pare Timoteu Giaccardo, que havia mort feia pocs anys oferint la seva vida per la naixent congregació de les Pies Deixebles. El guariment, en efecte es va produir. I fou instantani. El seu

caràcter miraculós fou reconegut per la Sagrada Congregació per a les Causes dels Sants. I el doctor Kizawa, que va atendre la religiosa malalta, es va convertir al catolicisme pocs anys després d'aquests esdeveniments.

"Vull treballar en la premsa"

Giaccardo va néixer el 13 de juny del 1896 en el si d'una família d'agricultors de molts limitats recursos econòmics, però profundament creient, en una petita masia de la parròquia de Narzole (província de Cúneo, diòcesi d'Alba), al nord d'Itàlia. En la primavera del 1908 va arribar a la parròquia de Narzole, en qualitat de coadjutor, el neo-sacerdot Santiago Alberione qui, des dels anys de la seva primera adolescència madurava la idea de donar vida a una orga-

nització apostòlica que es lliurés totalment a la divulgació del missatge evangèlic i la doctrina de l'Església amb els mitjans de la comunicació social. El petit Giaccardo, que encara no té 12 anys i està entre els escolans, crida l'atenció del jove sacerdot per les bones qualitats naturals que hi detecta i la seva fina sensibilitat espiritual.

Sense pensar-s'ho gaire el jove coadjutor li pregunta a l'escola si vol ser sacerdot. Aquest és l'objecte dels seus somnis. Però hi ha una dificultat, a primera vista insuperable: "Els meus pares són pobres —contesta— i no tenen diners per pagar els meus estudis". Malgrat aquest seriós inconvenient aviat es resol en la conversa que el nou coadjutor manté amb el matrimoni Giaccardo: "Sóc pobre —diu—, però ajudaré el nen com si es tractés d'un germà". En efecte, al començament del curs, aquest mateix any, el nen ingressa al Seminari. I allí comença de nou amb el jove sacerdot que havia conegut en la seva parròquia, nomenat un temps abans director espiritual dels seminaristes.

A partir d'aquí, les trajectòries humana i espiritual de cada un d'aquests homes es barregen de tal manera que una seria inexplicable sense l'altra. Santiago Alberione, ara des del seu lloc privilegiat de professor i director espiritual del Seminari, continua perfilant la seva intuïció de "donar a l'Església nous instruments per expressar-se, nous mitjans per donar vigor i amplitud al seu apostolat amb els mitjans moderns". I el seminarista Giaccardo, per la seva part, a mesura que passaven els anys i s'apropava al sacerdoci, veia créixer en ell una certa inclinació vers els periòdics, els llibres i la premsa en general, considerada com un valuós instrument per fer el bé: "Desitjo veure'm aviat lliure per treballar a la premsa".

L'any 1913, Santiago Alberione, d'acord amb el seu bisbe, deixa els compromisos assumits en el Seminari i es fa càrrec de la direcció de la "Gazzetta di Alba", de propietat de la diòcesi. L'any 1914 l'Escola Tipogràfica Petit Obrer, primer nucli del que serà la Socie-

tat de Sant Pau, congregació religiosa dedicada a la difusió de la Paraula de Déu amb els mitjans més ràpids i eficaços de la comunicació social. Tres anys més tard, l'any 1917 el fundador comptava ja amb un discret grup de joves seguidors que havien dipositat tota la seva confiança en ell. També Josep Giaccardo estava a punt de donar el seu pas definitiu: "Em sento inclinat vers la nova Congregació". La premsa catòlica és la idea reina de la meua vida, la senyora de la meua ment, de la meua voluntat, del meu cor", deia al seu director espiritual. En efecte, després d'haver-ho pensat seriosament, d'haver-se aconsellat i de vèncer l'última resistència que li plantejava el bisbe, ingressa a l'Escola Tipogràfica. El pare Al-

Immediatament se'l nomena superior, ecònom i corresponsable amb el Fundador de la marxa de l'Obra, assumint, al mateix temps, la direcció del setmanari "Gazzetta di Alba".

El gener del 1926, el Fundador l'envia a Roma, al davant d'un grup de nois, amb l'ordre d'obrir una nova casa a la Ciutat Eterna. Els començaments varen ser molt durs, però finalment es va poder situar a les rodalies de la Basílica de Sant Pau. L'any 1936, quan el Fundador es desplaça a Roma, el pare Timoteu Giaccardo torna de nou a Alba, a la Casa Mare, com a superior. A més a més, se li encarregaria la dura missió de continuar de prop els primers passos de les diverses fundacions de la Fa-

Timoteu Giaccardo, va continuar de prop una de les branques femenines de la Societat de Sant Pau, dedicada als mitjans de comunicació.

berione l'acull amb els braços oberts i el presenta als seus joves seguidors com el nou "Mestre", el no formador. El 8 de desembre del mateix any 1917 feia la primera professió religiosa al costat dels altres cinc pioners de la Societat de Sant Pau.

Cofundador de la Societat de Sant Pau

L'octubre del 1919, ordenat sacerdot, celebra la primera missa a Narzole, rodejat dels familiars. Posteriorment es gradua en Teologia amb la màxima puntuació. L'any 1920 renova els vots a la Societat de Sant Pau, tot just construïda, i pren el nom de Timoteu.

mília Paulina, alguna de les quals, concretament la de les Pies Deixebles del Diví Mestre, estava entrant en grans dificultats per a la seva aprovació.

L'octubre del 1946, el pare Giaccardo, cridat novament a Roma pel Fundador, es nomena Vicari General de la Societat de Sant Pau. Comença a sentir-se malalt. Són els primers símptomes d'una leucèmia aguda que el durà a la tomba el 12 de gener del 1948. Però abans de morir va poder veure firmat el decret d'aprovació de la congregació paulina de les "Pies Deixebles del Diví Mestre", causa per la qual havia ofert la seva vida.

ANTONIO MAROÑO

M.ª CARMEN CARREIRAS ANTIGUITATS

Afiliada al gremi
d'Antiquaris de Catalunya

COMPRO:

- MOBLES ANTICS
- CADIRATGE
- PISOS SENCERS PER HERÈNCIES O PARTICIONS
- PORCELLANES
- VENTALLS
- JOIES
- JOGUINES
- NINES DE PORCELLANA, ETC.
- ROBA BLANCA I MANTONS DE MANILA
- PINTURES I DIBUIXOS
- BIBLIOTEQUES SENCERES
- LLIBRES ANTICS
- GRAVATS
- MAPES I CARTELLS

c/. de la Palla, 5. Tel. 318 94 26 - 230 19 71. 08002 Barcelona

A propòsit d'un article d'Antoni Tàpies

La Passió de la Bellesa

Els artistes són un instrument privilegiat de la Creació. Són profetes en el sentit genuí del terme, que profereixen els missatges que llur sensibilitat detecta en el món de l'invisible. L'art va néixer com a expressió religiosa, perquè representa quelcom de bell i la bellesa és un signe misteriós que ens posa a l'abast de l'inefable. L'art és un discurs sobre Déu, com la litúrgia i la música.

L'art, representació d'una espiritualitat col·lectiva

L'Edat Mitjana ignorava moltes vegades el mateix nom del pintor, de l'escultor i dels orfèvres. Eren criats al servei d'un príncep o d'un client, dels quals havien de respectar les directives i els capricis. Al Renaixement, per primera vegada, els artistes afirmaren que ells també eren prínceps i que l'artista té el dret, com un déu, de crear lliurement el que vol. Des d'aleshores, l'art no fou més la representació d'una espiritualitat col·lectiva i esdevingué una empresa individual, exposada a les pressions dels nous senyors que paguen al comptat.

Fa dos segles va sorgir el projecte de crear un món nou, bell i just, regit per la raó sobirana, sense necessitat de Déu, d'ordre moral i d'Església. Aquest ideal seduí els esperits generosos, descontents d'una societat injusta menada per una minoria ineficax. L'esperit revolucionari va marcar els artistes del s. XIX i malgrat que les noves societats sorgides de les successives revolucions, no ha aconseguit esborrar-hi la injustícia i la mentida, la il·lusió d'un ordre imposat per la raó per capgirar l'ordre moral i social de la humanitat, continua a seduir molts artistes.

En la part del món on no ha arribat la revolució, els seus ideals s'han acomodat a la prosperitat i a l'opulència. En aquest ambient molts pintors, escultors i alguns arquitectes amb llurs qualitats professionals innegables, en mans de les potències econòmiques i de la política, han vist llurs obres considerades com uns valors segurs d'inversió de riquesa. Llur èxit, no obstant, no és gratuït. Malgrat llur mentalitat marxista, però al servei del consumisme, continuen sentint llur vocació profètica i no poden deixar de proclamar la veritat profunda del món que contemplen. Membres lúcids d'un món sense ànima i sense Déu, molts han abandonat la recerca de l'expressió de la bellesa "que encamina cap a Déu", preferint la matèria informe, l'abstracció racionalista, inspirats per la repugnància a representar la imatge i semblança de l'ideal de la Creació. La bellesa té categoria d'universalitat, suprimint-la, han substituït l'interès humà per l'interès individual. La lletjor representada en llurs obres, no obstant, és el retrat grotesc de la defeció espiritual de la societat.

Artistes, al servei de la fe

En el Missatge del Concili als artistes, el papa Pau VI recordava

que l'Església s'havia aliat amb ells des de l'inici. "Ells l'havien ajudada a traduir el seu diví missatge amb la llengua de les formes i de les figures, i a posar a l'abast el món invisible". Al servei de la fe, els artistes han compost representacions sagrades que han estat considerades pel poble senzill i pels entesos, com les més altes obres de l'esperit humà.

A l'Església no hi pot haver mai regressió en l'anunci de l'Evangeli. L'impuls de l'Esperit Sant comunicat per Jesús als Apòstols, va sempre endavant i així serà fins a la fi dels segles. Per transmetre el seu missatge, ha usat les expressions de les cultures successives, seguint les peripècies dels estils de les diverses èpoques d'esplendor o de mediocritat. Avui, una bona part dels davanters de les arts plàstiques i musicals, han optat per la regressió al caos de la materialitat i del soroll, recercant les expressions estranyes i desagradables que la nostra sensibilitat no les considera aptes per conciliar-les amb el missatge inequívoc de l'Evangeli. El nihilisme latent en aquestes obres, fomenta, en part, el distanciament entre l'art actual i l'Església.

En un article recent a "La Vanguardia" de l'11 de juliol 1989, el pintor Antoni Tàpies assenyalava aquest distanciament en l'exposició "Millennium". Sens dubte que el sagnant esbós d'un Crist d'en Salvador Dalí i l'escolanet del jove Picasso, junt amb uns quants contemporanis menys anomenats, però excel·lents artistes, era ben poc comparat amb l'acumulació d'obres dels segles anteriors al Renaixement. Aquesta manca no és perquè l'Església catalana sigui decantada pels "vents d'una política regressiva que bufen actualment en l'Església (llegeixi's el Vaticà)" —afirmació partidista i periodística que aquí no és lloc de rebatre—, la manca és deguda senzillament, que ni els responsables de les esglésies, en general, sabien discernir en l'art contemporani, el bon gra, entre el blat i el joll. I per altra banda, tampoc els artistes de renom incipient no volien sacrificar llur temps, l'economia i el prejudici anti-religiós, col·laborant en la reconstrucció de temples. Em refereixo, es clar, als artistes d'avantguarda en la nostra postguerra. La crisi de l'art religiós es manifestà principalment quan, seguint la reforma litúrgica del Concili d'una manera temerària, es destruïren molts presbiteris i es "modernitzaren" els altars.

El món en què vivim necessita bellesa

En l'esmentat missatge de Pau VI a la fi del Concili, es diu als artistes: "Avui, com ahir, l'Església us necessita i es gira vers vosaltres. L'Església us diu, amb la nostra veu: No permeteu que es trenqui una aliança fecunda com cap altra. No tanqueu ni poc ni molt el vostre esperit a l'alè de l'Esperit Sant". Uns anys més tard, el mateix Sant Pare inicià al Vaticà un museu d'art modern. Sols tres noms hi representen l'art català...

"El món en què vivim necessita de la bellesa, si no vol obscurir-se en la desesperança" (Ibd.) Els artistes són els custodis de la bellesa en aquest món, i és llur missió recrear-la amb les seves pròpies mans. Els canons de la bellesa clàssica, acadèmica o "classista", —com diuen—, havien de ser superats i purificats, però la història de l'art des del s. XIX, ha estat un seguit de destruccions, sovint genials, per recrear una altra realitat, una ineficax expressió del no-res. Hi ha pels museus d'art modern, un munt informe de gargots intel·ligibles, agressius, insignificants. Si insinuen una figura, és d'una imatge monstruosa, a voltes obscena, blasfema, un munt de vísceres d'on s'hi ha escapat l'ànima. (Penso en l'exposició d'A.S. en el Museu Rath, aquest estiu a Ginebra).

¿En la passió de la bellesa no hi ha lloc per l'esperança? Cal recuperar-la posant-la en el seu lloc en l'escala de valors a l'abast del que hi ha de sensible i de bo en l'home. Una bellesa que redimeixi dels crims contra la natura enlletida. Una bellesa en concomitància amb la Creació, que ha estat injuriada, però redimida pel calvari de l'artista que l'ha recercada pels camins extraviats d'un Graal quimèric.

Aquest itinerari es constata en l'obra d'Antoni Tàpies. Des del surrealisme juvenil fins al despullament d'avui, ha recorregut una davallada als inferns. Ha sacrificat les expressions fàcils i frívols. Ha descompost la pintura per purificar-la i retrobar la seva veritable essència amb dignitat.

Una societat buida de fe i d'ideals

En l'etapa de denúncia social, la baieta encolada sobre un cartó i emmarcada luxosament, els mobles de classe mediocre tancats en una vitrina sumptuosament enriquitida per un doll d'aigua transparent, són una crítica irònica i feroç d'una societat de riquesa externa, però espiritualment indigent, buida de fe i d'ideals.

Més tard, molts dels seus quadres han figurat grans planícies, com terra eixuta sense cel ni horitzó. No són obres figuratives, però l'absència de vida, de color i el silenci pressentit, evoquen irresistiblement el desert. En el finit més estricte, segons la tradició bíblica, el desert és una experiència d'infinit, un paisatge amb sentit transcendent. La materialitat pura i nua sugereix, "a contrari", la presència de l'esperit.

En l'última exposició d'Antoni Tàpies, s'inicia una reconversió vers l'expressió de valors descuidats de tendresa i compassió. En les pintures, unes línies insinuen amb estudiada timidesa, el perfil d'un cos, d'un rostre, la persona se suggereix. Les escultures són motlles de bronze de mobles, llibres "in folio" i altres objectes humils, maltractats per l'ús i abandonats despiadadament per una civilització ingrata.

Però en cada una de les teles i dels objectes de bronze, ressaltava inesperadament, la vermellor d'una Creu. Des de fa vint segles, la Creu, sigui grega, bizantina o llatina, té un significat concret per la nostra civilització cristiana. La Creu significa sacrifici per amor, és mort per resurrecció. ¿La passió de la bellesa en l'art, no és mort que anuncia resurrecció? Les creus en les obres d'en Tàpies l'embelleixen amb llur vermellor:

O Crux, ave, spes única...
...ornata Regis púrpura.

LLUÍS SERRALLACH

LA LLAR DEL LLIBRE US RECOMANA UN BON LLIBRE

Una lectura que distregui, que interessi, que alhora que proporciona el plaer de llegir un bon llibre d'aventures il·lustra, instrueix i ensenya els joves de casa. A la col·lecció NOVA TERRA acaba de sortir aquest llibre recomanable:

EL BERGANT

Sterling North

184 pàgines.

L'aventura d'un noi de 11 anys que passejant pel bosc es troba una lludrigada d'ossos rentadors i n'atrapa un. Durant un any, el petit osset conviu amb el noi, i en fou el seu fidel company.

A la mateixa sèrie de llibres juvenils de la col·lecció Nova Terra, s'hi han publicat uns altres títols molt interessants:

EL PETIT GUINEUETA, GRAN CAÇADOR

Hanns Radau

EL GUINEUETA, L'ÚLTIM CAP DE TRIBU

Hanns Radau

ILLAMPÚ, AVENTURA ALS ANDES

Hanns Radau

Aquests tres llibres d'aventures de Hanns Radau són indicadíssims per posar-los a les mans dels nois i noies a partir dels onze anys. Fins i tot el lector adult s'ho passa bé amb aquesta lectura!

TRENCANOUS I EL REI DELS RATOLINS

Ernst T.A. Hoffman

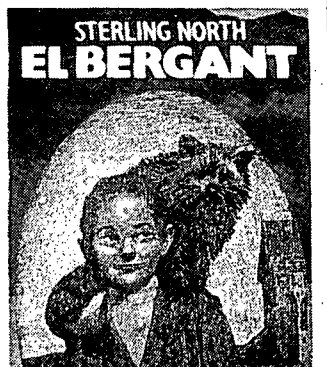
EL RATOLÍ MANX

Paul Gallico

Vet aquí dos llibres que poden interessar més a les nees i que, tanmateix, seriem injustos si es reservessin només al públic femení.

AVENTURA - EMOCIÓ - LECTURA DE CONFIANÇA!!!

Els trobareu a les bones llibreries

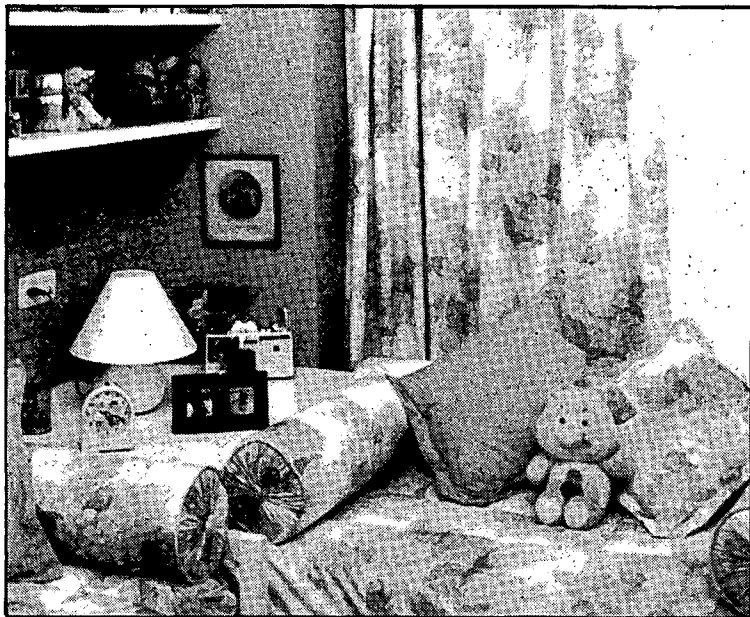

El 19 de novembre

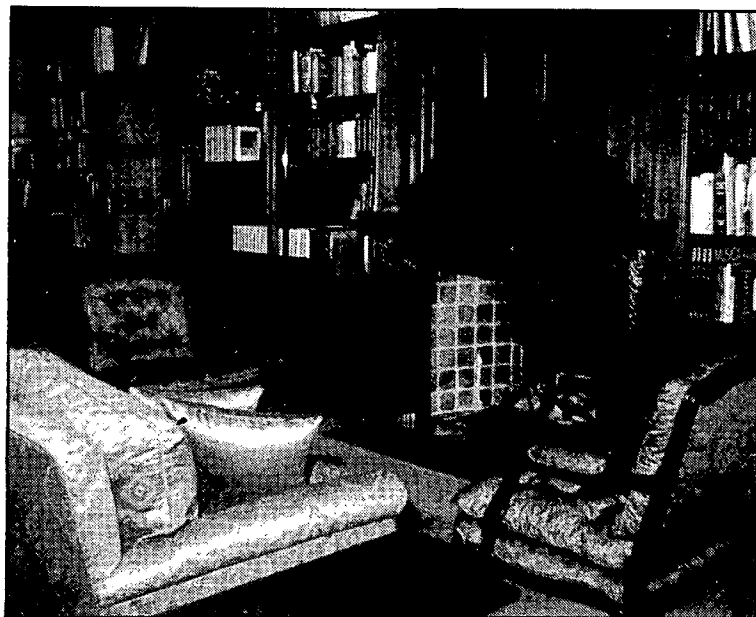
Aplec de Centres d'Esplai

El Moviment de Centres d'Esplai Cristianes ha endegat un programa d'actuació, sota el lema "Esplai per a tots i arreu", que pretén la creació de centres d'esplai, d'una forma especial en les zones de més alt risc social i de baix índex d'associacionisme. Així mateix també pretén potenciar els centres ja existents fent que donin una oferta molt més amplia acollint a sectors als quals avui encara no s'arriba.

El programa d'actuació tindrà un punt important el diumenge 19 de novembre amb l'APLEC DE CENTRES D'ESPLAI que se celebrarà al Born de Barcelona, durant tot el dia. Aquest Aplec estarà obert a tothom: infants, adolescents, joves, monitors, directores, pares,...

Estampats blaus i grisos per als cobrellits i les parets, d'aquest dormitori infantil, combinant amb les parets de color llis.

Nota de color suau per a l'entapissat, que contrasta amb l'austeritat de la fusta. Coixins de color llis.

Nous dissenys Sati

SATI i el seu grup d'empreses és la firma que millor representa Espanya pel que fa a la fabricació de teixits industrials i per a la llar, la resso-

nància de la qual en el concepte creatiu de moda per a la llar ha traspassat fronteres i és considerada, avui per avui, com l'empresa exportadora que genera més demandes procedents de l'exterior.

La recent col·lecció en teixits per a la llar que fou presentada als mitjans informatius especialitzats, oferia un aspecte nou a base d'inesgotables i acurades idees, totes elles belles i estimulants a través de mil i una possibilitats de canvi, degut a la presència de les noves textures, els nous estampats i les noves qualitats per un enfocament decoratiu també molt nou, amb diverses tendències de moda que SATI ha creat per a revestiment de parets, entapissats, cortines, estors en general.

Una moderna versió de fibres naturals sintètiques per a la tendència "Brocatelles" al costat de composicions florals delicades de color per a l'aparat "Novo Clásico", que a l'igual que la resta de les tendències "Styl & Styl" d'efectes "antiquaris", "Avantguardismes" com a aspiració de futurisme i ruptura amb el passat, "Documents" a base de teles de purat estil, "Art Congenit" que tracta sobre les ètnies, "Integrats" que coordina disseny, textura i color dins d'una

Estampats florals de tons pastel, dins la col·lecció Patricia Wynn

acurada harmonia, així com les "Superposicions" aconseguint efectes psicodèlic són, en definitiva, el més rellevant de tota la col·lecció SATI de teixits.

Al final d'aquest acte corresponent a la presentació de la nova i magnífica col·lecció de Teixits per a la Llar, foren

lliurats els premis de periodisme SATI, atorgats per aquesta empresa en aquesta ocasió a la Sra. Guadalupe Foyo pel seu treball "Divulgació de Producte" i al senyor José Escalera del Real pel seu article "Informatiu Empresarial".

MARIA JOSE EJARQUE

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 450 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

Rebre "CATALUNYA CRISTIANA" és com rebre una carta de casa"

Francesca Rovira. JAPÓ

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRI:

ASSUMPTA PRATSOBREROCA (NTES. DELS POBRES)	
GÓMEZ CARREÑO, S/N - CASILLA 113	
VINA DEL MAR	
CHILE	10.650.- Ptes
GUILLEM BAUZA I BAUZA	
RWAMAGANA	
B.P. 37 - RWANDA	
AFRIQUE CENTRALE	11.400.- Ptes
P. RAMON VICENS	
KIDAHWE CATHOLIC PARISH	
P.O. BOX 259 - KIGOMA	
TANZANIA	11.400.- Ptes
BUYANGO CATHOLIC MISSIONS	
P.O. BOX 753	
MARAGOLI	
KENYA (EAST AFRICA)	11.400.- Ptes

Bulleta de subscripció

Nom i cognoms Tel.

Direcció DP.

Població Província

subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner (nom i cognoms)

L'import el faré efectiu mitjançant:

☐ taló que adjunto ☐ gir postal

☐ domiciliació segons l'adjunta autorització:

Domiciliació: Banc/Caixa Sucursal n.º

N.º compte corrent Població Província

Prego al Banc/Caixa que consideri aquesta bulleta com la meua autorització per aquest pagament.

Població Data

Signatura:

"CATALUNYA CRISTIANA", c/ València, 244, 2on. 08007 Barcelona - Tel.: 215 27 39.

VALENTINE

La pintura ideal

CRIST en ivori i Mare-dedéu també en marfil.

Compro. Tel. 317 67 23.

CUINA

Amanida tèbia tardoral

1 enciam Uns trossets de col-i-flor
1 pastanaga tendra 2 bastons de cranc congelat
1 carbassó petit o gambes

Talleu l'enciam sencer, estil juliana, renteu-lo i escorreu-lo.

Bulliu la col-i-flor tallada a rams petits amb aigua bullent i sal, tireu a l'aigua unes gotes de colorant comestible verd (pot suprimir-se) ha de bullir durant 1 o 2 minuts perquè quedin els rams sencers.

Renteu el carbassó assequeu-lo, peleu la pastanaga, talleu-los a rodanxes molt fines, les de pastanaga deixeu-les senceres i les de carbassó partiu-les per la meitat.

Un moment abans de servir tireu aigua bullent i sal sobre l'enciam tallat posat en una escorredora, poseu en l'enciamera de servir, col·loqueu per sobre la pastanaga i el carbassó, a sobre els rams de col-i-flor i per sobre els bastons de cranc descongelats i tallats a rodanxetes.

Serviu-ho acompanyat amb una salsa cóctel: maionesa, catchup, Perrins, un raig de conyac, batut per unir-ho bé. Serviu-ho en salsera.

MARIA GLÓRIA MONTAÑOLA

RACÓ DEL LLENGUATGE

Les estovalles (1)

ALBERT PERA

Un subscriptor de Catalunya Cristiana, m'ha escrit i m'ha manifestat la seva estranyesa en veure que jo emprava el mot estovalles en lloc de tovalles en una col·laboració del nostre setmanari. Doncs no és un error, encara que el lector hagi trobat el mot tovalles al diccionari Fabra. Si hagués buscat a la lletra e també hauria trobat estovalles com a equivalent de tovalles. Si m'he decidit per l'un i no per l'altre és perquè davant la licitud de tots dos mots he triat el més corrent, el que sento anomenar cada dia i que, així i tot, és vàlid i correcte.

Estic content i agraït d'aquesta advertència perquè em brinda l'ocasió de parlar-vos d'un tema molt actual: el de la pugna entre un llenguatge saberut i acadèmic, tanmateix correcte però artificios, i un altre de viu i popular, però vulgar i plegat d'incorreccions i barbarismes.

Els llargs anys de descurança i d'abandó a la influència nociva de la llengua veïna han fet que, en arribar l'hora del redreç, alguns dels qui coneixien i ensenyaven la llengua catalana, optessin per fer-ho des d'un extrem: el de l'allunyament sistemàtic de les solucions gramaticals i lexicals castellanes. Tots els extrems són dolents i aquest també ho és perquè ens allunya de moltes formes populars, vives i correctes, encara que de vegades no ho semblin.

Darrerament s'han alçat veus contra aquesta tendència, i hem pogut llegir escrits públics blasmant els excessos que resulten d'escollir un llenguatge pretensios i encarat, divorciat de la parla del poble i exageradament distant del castellà, llengua amb la qual tenim tants i tants mots en comú a causa de la mateixa procedència d'ambdues. No ens ha de fer por usar mots i expressions normals només pel fet que siguin iguals que els castellans o que s'hi assemblin.

Però aquests que clamen per un llenguatge viu i planer s'han situat a l'altre extrem —tots són dolents, recordem-ho— i al mateix temps que admeten solucions incorrectes i barbarismes, condemnen mots i expressions que si no són vives, haurien de ser-ho, perquè no tenen cap altre substitució acceptable, i no hi ha més remei que introduir-les tossudament a la parla quotidiana fins que arribin a sonar amb naturalitat. És el cas del mot **bústia**.

On trobarem l'equilibri? No pas en les posicions extremes, sinó en una feliç conjunció de correcció i naturalitat.

Perles ortogràfiques

En un programa de mà del Grec 82, llegeixo: "... Cyrano de Bergerac pretén de reivindicar aquest gènere tot fent-ne actualització que exclou el monumentalisme farragós...". Una falta d'ortografia, pretén, que va amb accent agut i no greu, i un barbarisme: **farragós**, que es pot substituir per enfarfegat.

LA SARDANA I LA DANSA

Ampliació de l'oferta radiofònica

JOSEP VENTURA

Dues importants novetats afecten aquests dies a dos dels espais de difusió del fet sardanista més veterans de la ràdio a Catalunya.

Per una part "Contrapunt", l'audició que setmanalment emet Ràdio Terrassa sota realització de Lídia Segué amb la col·laboració de Ramon Moncho, ha canviat el seu horari d'emissió i des del 23 de setembre està en antena cada dissabte, de 3 a 4 de la tarda, a la banda de l'OM dels aparells receptors i se sintonitza en el punt dels 1.341 KHz.

D'altra banda, "La Veu de la Sardana" —l'espai impulsat per l'Agrupació Cultural Folklorica Barcelona fa més de 30 anys i difós setmanalment a través de les emissores de Ràdio Nacional d'Espanya a Catalunya— per darrer cop el dia 30 de setembre de 1989. La nova programació de Ràdio 4 ha motivat aquesta desaparició. Malgrat tot, en el nou esquema de programes de l'esmentada emissora s'inclou l'audició "Festa Festa" que es presentà el dia 7 d'octubre i que constituirà en part la continuïtat de "La Veu de la Sardana" ja que hom preveu de fer-se ressò de

les informacions sardanistes dins un esquema i uns plantejaments dinàmics i amb un ampli ventall de notícies, reportatges, melodies, jocs i comentaris a l'entorn de la cultura popular catalana. "Festa Festa" serà realitzat per Jesús Ventura, Jordi Font i Jordi Mauri i s'emetrà els dissabtes i els diumenges, a les 9 del matí. L'edició dels dissabtes serà de 30 minuts, mentre que els diumenges l'espai s'allargarà una hora.

També podem ressenyar avui l'aparició en els dials dels receptors de ràdio d'un nou espai dedicat a la nostra dansa i que des del mes de setembre emet Antena Jove de Terrassa, tot ampliant l'oferta radiofònica de divulgació sardanista.

CURSETS.— Amb l'arribada de la tardor, les entitats sardanistes reprenen la tasca de formació de nous dansaires amb l'objectiu de mantenir la base essencial d'aquesta activitat: els balladors.

El dia 19 de setembre, l'Agrupació Folklorica de Molins de

Rei va iniciar una tanda de 4 cursos d'ensenyament de sardanes: el primer, per a menuts de 5 a 7 anys, cada dimarts o dijous, a les 6 de la tarda; el segon, per a nens i nenes majors de 8 anys, amb classes els dimarts i els dijous, a les 7 de la tarda; i els altres dos per a adults, el dimecres a la nit, només per a aprendre de ballar i els dijous a la mateixa hora, per a comptar i repartir. Aquesta banda de cursos de Molins de Rei finalitzarà el dia 30 de novembre de 1989.

Igualment, el dia 22 de setembre va iniciar-se el tradicional curs de sardanes de l'Agrupació Cultural Folklorica Barcelona per a totes les persones interessades a aprendre de ballar, comptar i repartir la sardana així com aprofundir en el coneixement de tot l'entorn cultural que aquesta manifestació atressa. Aquest complet curs d'introducció a la sardana, amb classes teòriques i pràctiques, es desenvolupa en sengles sessions setmanals cada dilluns i divendres, de 8 a 9 del vespre, a l'estatge de l'esmentada entitat barcelonina, al carrer del Pi núm. 6-pral.

LLIBRES

Teologies en plural (*)

Per què teologies i per què tercers mons? Perquè no hi ha una formulació **unívoca** del tercer món. Aquest fou configurat com la **resta** del món que quedava després del primer i del segon. El tercer món és, doncs, **diversificat**, per una pluralitat de cultures i problemes que pesen més que les seves forces unificadores.

La reflexió teològica de cadascuna d'aquestes comunitats ens porta a parlar de teologies en plural. Cadascuna d'elles posa l'accent en aquella peculiaritat determinant que reclama un missatge de salvació. Aquesta obra ha escollit **cinc grans conjunts**: la teologia llatino-americana amb la seva punta en la teologia de l'alliberament dels pobres; la teologia negra nord-americana amb el seu contingut salvífic expressat en els seus fabulosos **negro spirituals**; la teologia negra sud-africana amb les seves posicions davant altres teologies que donen suport a l'**apartheid**; la teologia africana ansiosa per aconseguir una inculturació de la fe; i, finalment, la teologia asiàtica que planteja un fructífer diàleg amb les grans religions del món.

Amb la presentació d'aquestes reflexions teològiques, l'autor advoca, junt amb aquestes Esglésies, per unes teologies despreses

Bruno Chenu

Teologías cristianas de los terceros mundos

teologías latinoamericana, negra norteamericana, negra sudáfricana, africana y asiática

HERDER

del model occidental. Això redun-da en favor d'una Església **mundial**, de debò. És el testimoni d'aquesta obra que presentem.

(*) Bruno Chenu. "Teologías cristianas de los terceros mundos" Editorial Herder.

COSTUMS I TRADICIONS

Refranys adobats

A vegades una cosa de si innocent, es pot convertir en malèvola. Especialment en paraules l'arrel de les quals no entranya malícia i que en la interpretació popular esdevenen pejoratives. En casos així, la semàntica s'arronsa d'espalltes i no s'atreveix a intervenir.

En la parla popular, com en aforismes i refranys, n'hi ha força mostres, però més, encara, en locucions o frases a les quals donem interpretacions torçades. Per exemple, "punyetes".

"Punete" és paraula castellana, sinònima de manilla o braçalet i que per extensió s'aplica, o s'aplicava, als punys adornats amb puntes o blondes, especialment als avui limitats, gairebé a jutges i magistrats. Per aquesta raó, les dones encarregades de fer-ne, en llenguatge laboral se'n deien punyeteres.

Així tenim que per ser els "punyets" —de masculins en castellà, es fan femenins— unes peces l'elaboració de les quals comporta molta feina i paciència, en temps remots, quan se'n feia major consum com es pot comprovar en estudis sobre indumentària, en nasqués la frase d'enviar a fer punyetes.

Es a dir, equivalia a remetre una persona a un indret on tingués prou feina per no distreure ni destorbar els altres. Treure-se'l del damunt condemnant-lo a una mena de treballs forçats.

I d'ací en devindria el refrany de "Home petit, carregat de punyetes", tan corrent a Catalunya. Com hem vist, la paraula és un castellanisme encara que aparentment no ho sembli i el significat del

refranys, em sembla a mí que caldria cercar-lo precisament en l'estatura de l'individu. Un home petit, amb punyetes normals, forçosament ha de cridar l'atenció perquè li arribaran almenys fins al colze. I si vesteix toga com el cas dels magistrats, el contrast entre la blancor de les puntes i el negre de la vestimenta encara es farà més evident.

Tant ha arrelat la paraula punyeta en sentit pejoratiu, que si bé en els diccionaris no hi figura com aquella mena de puny dessús dit, a la GEC, hi consta tal i com la gent la diu, ofensivament.

De sempre el poble ha estraferat refranys. Així trobem el popular "cada terra fa sa guerra", originari del fet que cada terra té la seva forma peculiar de terrissa, des de les àmfores als càntirs i "gerres". En canvi, les guerres totes són iguals. "Sant Ramon Nonat fill de Vilafranca" és alteració de "Sant Ramon n'ha nat..." referit al de Penyafor, que si bé fill de Santa Margarida és considerat vilafranquí. I, com és sabut, el Nonat era del Portell.

I una mostra més —i acabo perquè la llista fóra massa llarga. "A la dona borratxa se li fa el vi agre". Ha de ser "A la bona borratxa..." és a dir, a la "botja", "botija", "borratxa", o "gat" recipient de cuir on s'hi sol portar el vi per anar a menjar o berenar al camp. Com que es consum en una menjada, no té temps d'agrir-se. Potser d'això també en vingui "agafar el gat", aplicat als borratxos.

ESTEVE BUSQUETS i MOLAS

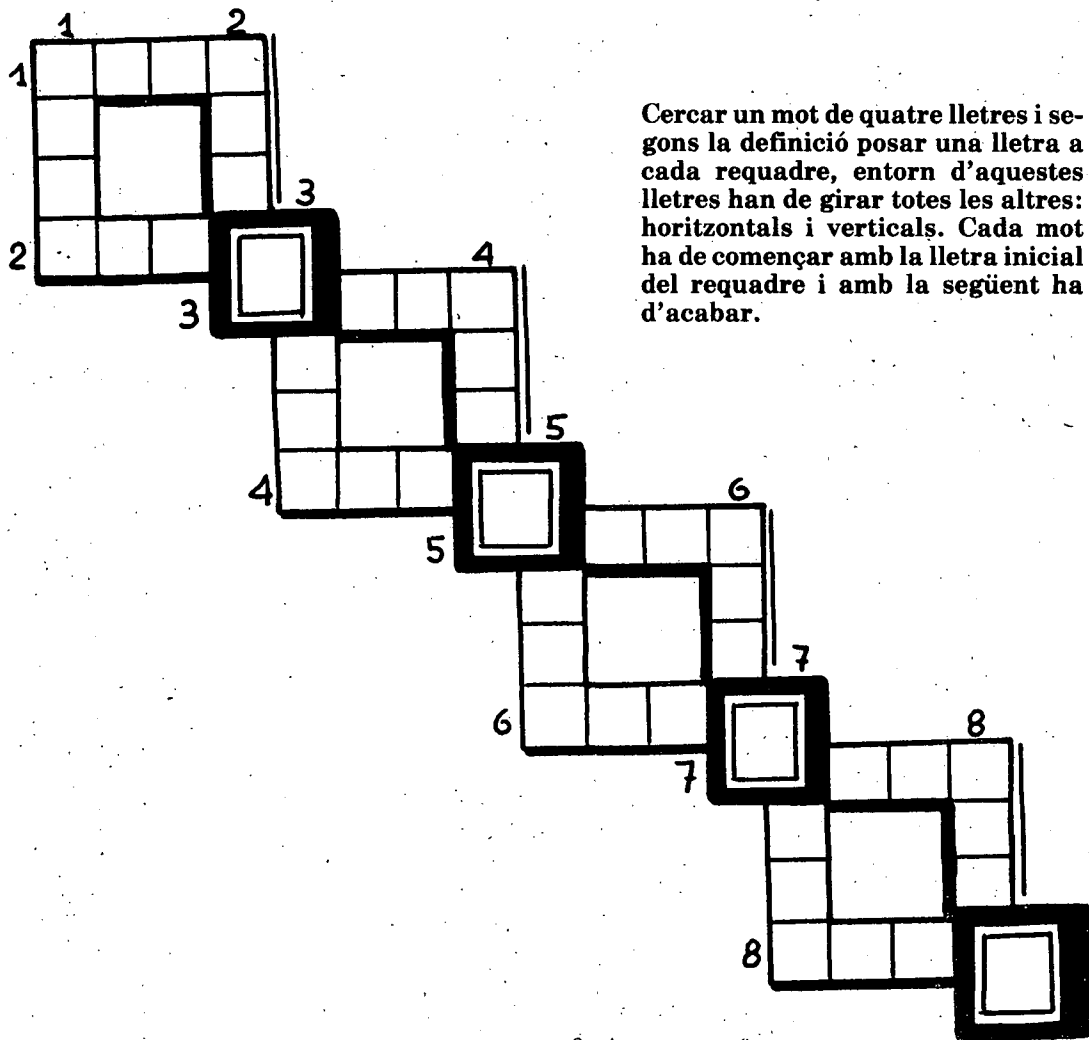

EL MIRACLE JORNADES DE REFLEXIÓ I PREGÀRIA

Últim trimestre de 1989
Del 27 al 29 d'octubre
Del 24 al 26 de novembre.-L'Advent
Del 26 al 31 de desembre
Per informació i inscripcions: Casa d'Espiritualitat
Tel. (973) 48 00 45.

ENCREUATS

per ROSA COLLELL

Cercar un mot de quatre lletres i segons la definició posar una lletra a cada requadre, entorn d'aquestes lletres han de girar totes les altres: horitzontals i verticals. Cada mot ha de començar amb la lletra inicial del requadre i amb la següent ha d'acabar.

AL MOT: Perfum, Aroma.-

HORITZONTALS

- 1- Epidermis.-
- 2- Forma prefixada del mot grec que vol dir dret.-
- 3- Província aragonesa.-
- 4- Declaració que signa una persona a favor d'altri.-
- 5- Instrument musical.-
- 6- La glàndula del creixement.-
- 7- Municipi d'Osona.-

8- Aroma, perfum.-

VERTICALS

- 1- Relatiu o referent al foc.-
- 2- Animal ferotge.-
- 3- Adorna.-
- 4- Institució on acullen pobres indigents.-
- 5- Aliment que donen les vaques, cabres...
- 6- Aquella cosa.-
- 7- Capital de Noruega.-
- 8- Transpirar.-

SOLUCIÓ

- 1- Piro.-
- 2- Lleó.-
- 3- Orna.-
- 4- Asil.-
- 5- Llet.-
- 6- Al·lo.-
- 7- Osio.-
- 8- Suar.-

VERTICALS

- 1- Pell.-
- 2- Orto.-
- 3- Osca.-
- 4- Aval.-
- 5- Lira.-
- 6- Tímo.-
- 7- Oris.-
- 8- Olor.-

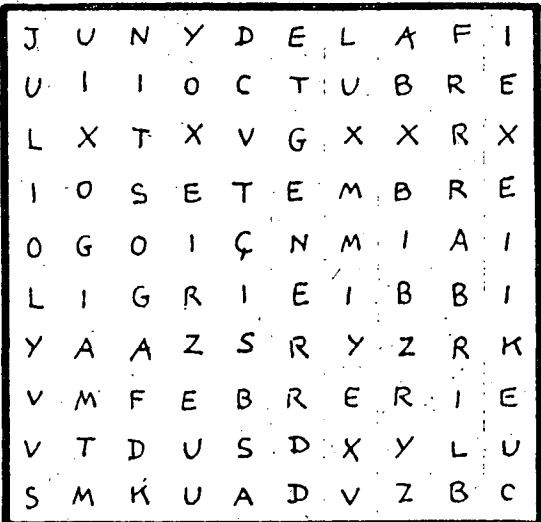
HORITZONTALS

AL MOT: Olor.-

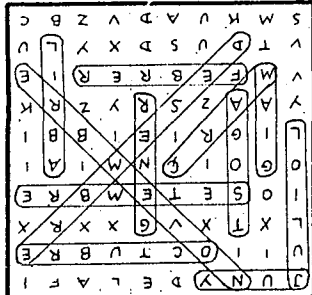
SOPA DE LLETRES

per SNOOP

CERCAR ELS 12 MESOS DE L'ANY

HORIT.: Juny, octubre, setembre, febrer.
VERT.: Juliol, maig (c.g.), agost (c.g.), gener, abril.
DIAG.: Març, novembre, desembre.

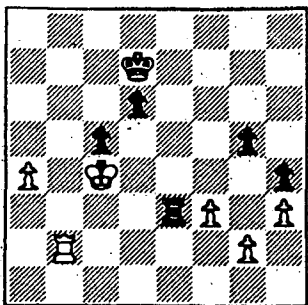
ESCACS

per JAUME MORA

DIAGRAMA 296 Negres juguen i guanyen

La primera la veu tothom; cal endevinar també la segona.

Solució al diagrama 295
1... Td7-dl + i abandonaren.

RESULTATS

BARCELONA-R. VALLECANO...	7-1
MALLORCA-R. SOCIEDAD...	0-0
CASTELLON-TENERIFE	0-0
OVIEDO-CELTA	1-0
OSASUNA-LOGROÑES	3-0
VALLADOLID-AT. MADRID	2-0
ZARAGOZA-SP. GIJON	2-0
ATH. BILBAO-VALENCIA	1-1
SEVILLA-CADIZ	1-1
R. MADRID-MALAGA	4-1

LA TRAVESSA

1. Barcelona-R. Vallecano	1
2. Mallorca-R. Sociedad	X
3. Castellón-Tenerife	X
4. Oviedo-Celta	1
5. Osasuna-Logroñes	1
6. Valladolid-At. Madrid	1
7. Zaragoza-Gijón	1
8. Ath. Bilbao-Valencia	X
9. Sevilla-Cádiz	X
10. R. Madrid-Málaga	1
11. Sestao-Betis	2
12. Levante-Salamanca	2
13. Coruña-Castilla	2
14. Sabadell-Figueres	1
Pleno al 15 (Murcia-Elche):	1

CLASIFICACIONES

1.	REAL MADRID	PJ	PTS	7	10+2
2.	SEVILLA	PJ	PTS	7	10+2
3.	AT. MADRID	PJ	PTS	7	10+4
4.	OVIEDO	PJ	PTS	7	9+1
5.	ATH. BILBAO	PJ	PTS	7	9+1
6.	OSASUNA	PJ	PTS	7	9+1
7.	F.C. BARCELONA	PJ	PTS	7	8
8.	ZARAGOZA	PJ	PTS	7	8
9.	MALLORCA	PJ	PTS	7	8
10.	LOGROÑES	PJ	PTS	7	8+2
11.	VALLADOLID	PJ	PTS	7	7-1
12.	MALAGA	PJ	PTS	7	7+1
13.	REAL SOCIEDAD	PJ	PTS	7	7+1
14.	VALENCIA	PJ	PTS	7	6
15.	TENERIFE	PJ	PTS	7	6
16.	CELTA	PJ	PTS	7	5-1
17.	CASTELLÓ	PJ	PTS	7	5-3
18.	RAYO VALLECANO	PJ	PTS	7	4-2
19.	CADIZ	PJ	PTS	7	3-3
20.	GIJON	PJ	PTS	7	1-5

AQUI
SUPER-
JORDI
EN
UNA
MISSIO
DE
SEGUIMENT

QUAN
SEGUEIXES
UNA PERSONA
HI HA UN
PROBLEMA...

SI GIRES LA CANTONADA
I HI HA DUES PORTES.
NO SAPS PER QUINA
HA ENTRAT.

VINE, KUNG-FU, CADA
UN ANIRÀ PER UNA
PORTA I AIXÍ JA NO
SE'NS ESCAPARAN MÉS
AQUESTS
MALFACTORS.

I ARA QUE
FEM? SOM DOS
I HI HA TRES
PORTES...
ANEM
A
DERENAR

GALI

Avet Set esllips per a nenes i nens

L'EIXERIT

SUPLEMENT INFANTIL DE "CATALUNYA CRISTIANA"

N.º 481

Històries d'Eixerits

Als nois i noies de tot el món

Òndia, com m'agradaria que, avui, les meves paraules arribessin fins l'últim racó de món! Arribessin a tots els nois i noies, de tots els països, de totes les races.

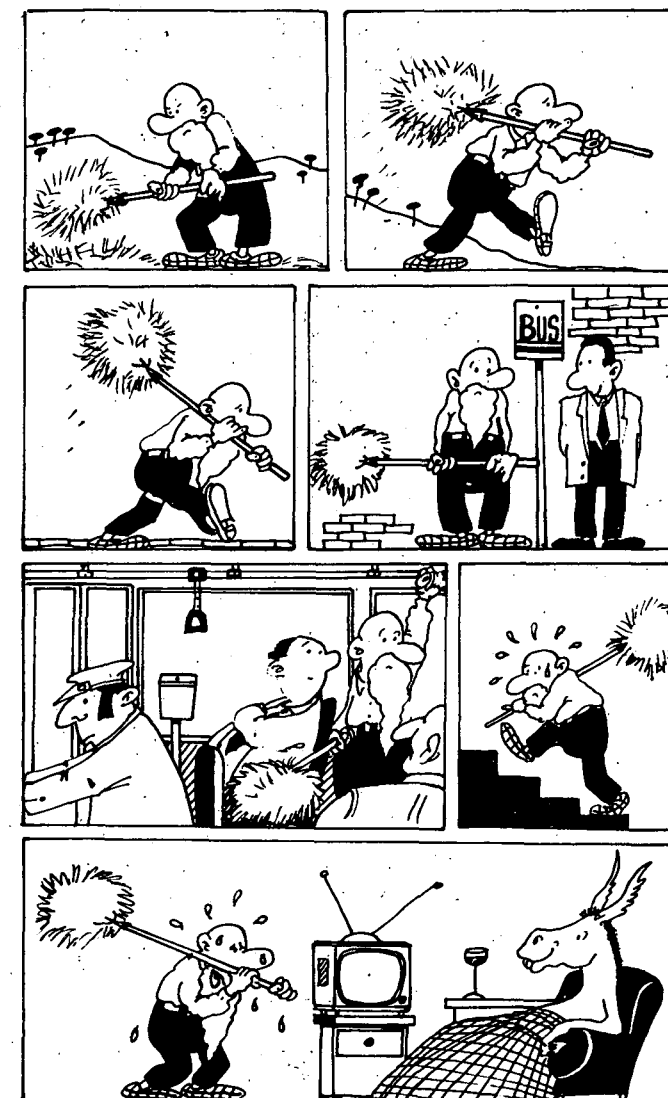
Avui, totes les comunitats cristianes celebren el diumenge MUNDIAL de la Propagació de la Fe (DOMUND). És que Déu N.S. vol que tots els homes i dones, nois i noies de tot el món, siguin feliços ara, i després, posseïxin la vida eterna. I això s'ha de dir ben alt a tot-hom i a tot arreu.

El DOMUND ens recorda que els nois i noies cristians ens sentim agermanats amb tots els nois i noies del món, i volem fer tot allò que puguem perquè tots s'assabentin de com Déu en Jesucrist, ens crida a tots a l'amistat, a la pau i a la vida.

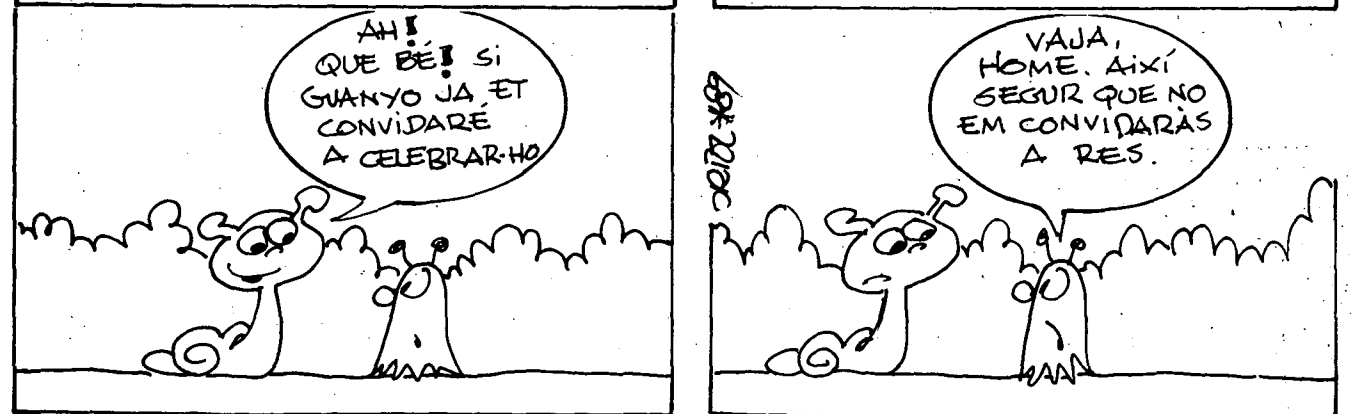
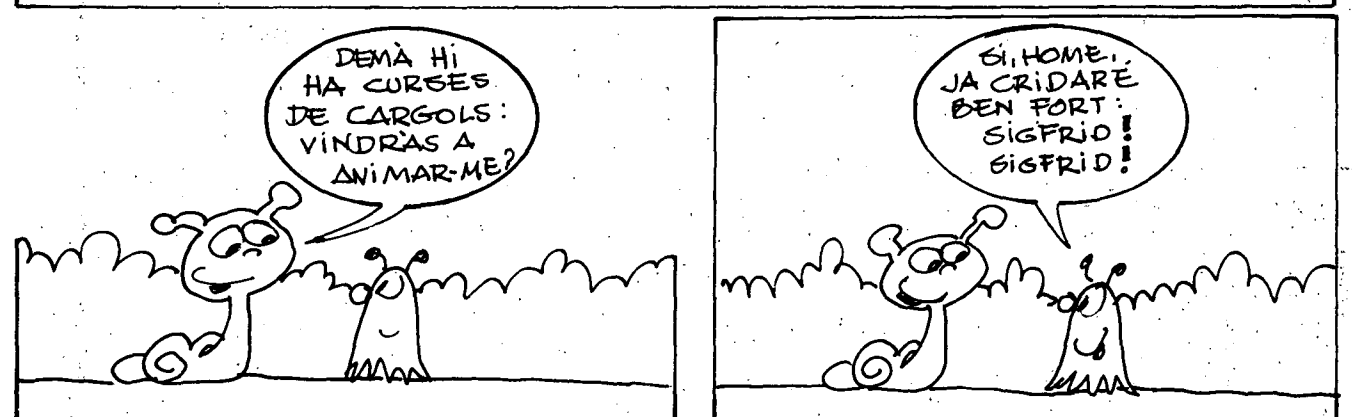
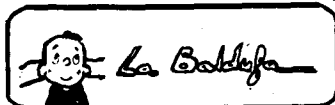
Aquesta setmana em rascaré la butxaca de debò, i el diumenge donaré la meua ofrena, i pregaré molt, com vàrem fer l'altre dia a la Catequesi, perquè els cristians de tots els continents trobem la manera de parlar de Jesucrist als altres.

Avui em sento molt content de poder dir als nois i noies de tot el món: els Eixerits i Eixerides de Catalunya us estimem molt!

L'Eixerit

Avet Set — Avet Set —

Avet Set esllips per a nenes i nens

Jesús ens parla

Busquem l'evangeli del diumenge: Evangeli segons sant Lluç, capítol 18, versets de l'1 al 8 (Lc 18:1-8).

Reflexionem: 1. Jesús s'inventa una historieta com a exemple d'allò que vol dir a la gent i que vol que la gent entengui: la força de la fe i de la pregària. Hem de tenir confiança en l'amor de Déu. Déu ens estima. Sempre. Déu ens escolta. Sempre. Déu sap allò que és millor per al nostre bé, i ens ho dona sempre si li demanem amb confiança.

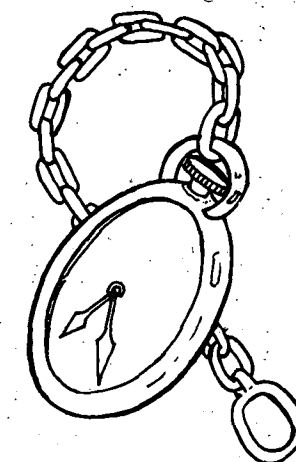
2. Aquell jutge sense entranyes acaba fent justícia a aquella pobra viuda perquè se li feia pesada. Però Déu és bo i ens estima. Si li demanem ser nois i noies cristians de debò, ser fidels seguidors de Jesucrist i participar un dia de la festa eterna del seu Regne, ens ho concedirà.

3. Com diu l'evangeli, doncs, "preguem sempre sense perdre mai l'esperança. ¿Ens complau parlar amb Déu? ¿Quan preguem? ¿Com preguem? Un noi o una noia cristiana no poden viure de debò la seva fe, senseregar.

El mossèn

EL RELLOTGE SENSE NÚMEROS

El Pere va pujar a les golfes de casa els avis buscant tresors amagats. Hi jugava sovint a les golfes. Li agradava jugar amb totes aquelles coses velles que hi havia guardades o oblidades. Aquell dia va posar-se a buscar quelcom molt especial: el vell rellotge de butxaca de l'avi. Recordava que l'havia vist alguna vegada allí dalt i ara tenia ganes de jugar-hi una mica. Quan per fi va trobar-lo va endur-se una desagradable sorpresa, el vell rellotge de l'avi tenia l'esfera completament buida, no tenia números, havien caigut o els havia perdut. Sense perdre ni un sol moment en Pere va començar a buscar els números perduts per tots els racons de les golfes. I el seu treball va obtenir aviat el fruit desitjat. De primer va trobar el número u a la caps de costura entremig de les agulles. Després va fixar-se en un petit quadre que hi havia penjat a la paret on es veia un petit llac en el qual nedaven tres ànecs blancs, un d'ells era el número dos. El següent número que el Pere va trobar fou el número tres, que estava ocupant el lloc de la lletra majúscula e a la portada d'un llibre que era sobre la taula. I al costat de la taula va trobar un altre dels números perduts, el número quatre cap per avall feia de cadira per acompanyar la taula. El número cinc no va ser difícil de trobar, de fet n'hi havia més d'un al butlletí de notes del pare. El número sis era la vella gronxada de l'àvia, i el número set era el bastó de l'avi. Prop del bastó va poder trobar el número vuit, que no era altra cosa que les velles ulleres de llegir de l'avi. El número nou va ser més difícil de trobar perquè era enganxat al sostre, ja que era un bonic globus vermell. A un racó de les golfes va aparèixer el número deu, el divertit cercol

amb el qual jugava el pare de petit. El número onze era amagat entre els llapis de colors, i el número dotze va ser el més complicat de trobar, després de buscar per tota l'habitació va sortir en un vell calendari on només quedava sense arrencar el full del mes de desembre, el mes de número dotze.

Un cop recollits tots els números, en Pere va tornar-los a posar al seu lloc, ben ordenadament, i amb molt de compte va guardar-se el rellotge a la butxaca. Sabia que ningú no creuria mai la seva història però guardaria sempre aquell rellotge com un dels seus tresors més especials.

ANNA

Avet Set — Avet Set —

DIUMENGE - 22

- 10.00 Signes del temps:
"Amb motiu de la celebració del dia del Domund, «Signes dels temps» dedica l'espai a conèixer la vida i el treball dels misioners catalans. El programa dedica una atenció especial als problemes de l'adaptació de la fe catòlica a les diferents cultures autòctones".
- 10.30 Els Picapedra 2V.
11.30 Cadència 2V.
13.00 Gol a gol: "Hoquei".
15.00 Telenotícies.
15.25 El temps.
15.35 Més enllà de la llei Cap-1.
16.20 Programa a determinar.
16.40 Gol a gol. Bàsquet
20.30 Telenotícies.
20.55 El temps.
21.00 Trenta minuts.
21.40 Dallas (D): "Epilleg".
22.25 Gol a Gol.

DILLUNS - 23

- 10.45 Universitat Oberta.
11.45 Canal 33-segona vegada:
"La caixa sàvia/Gol a Gol".
- 13.45 TN Comarques.
14.00 La senyoreta. Cap-16
14.30 Telenotícies.
15.00 El temps.
15.30 Veïns Cap. 123
15.45 Com a casa.
16.30 A cor obert.
17.20 El picapedra.
17.45 Victor.
18.00 Matracca, no.
18.45 Mikimoto Club.
19.40 Filiprim.
20.30 Telenotícies.
21.00 El temps.
21.10 Bona cuina.
21.25 Tres estrelles.
21.55 Pantalla: "L'emperador del nord".
00.10 Telenotícies.
00.30 Tot l'esport 2V

DIMARTS - 24

- 10.45 Universitat oberta.
11.15 Canal 33-segona vegada:
13.45 TN Comarques.
14.00 La senyoreta Cap. 17.
14.30 Telenotícies.
15.00 El temps.
15.10 Bona cuina.
15.15 Veïns Cap. 124
15.45 Com a casa.
16.30 A cor obert.
17.20 El picapedra.
17.45 Victor.
18.00 Matracca, no.
18.45 Mikimoto club.
19.45 Filiprim.
20.30 Telenotícies.
21.00 El temps.
21.10 Bona cuina.
21.25 La parada.
23.00 L'hora d'Alfred Hitchcock (D).
24.00 Telenotícies.
00.20 Tot l'esport.

DIMECRES - 25

- 10.45 Universitat oberta.
11.45 Segona vegada:
"La parada/Tres, catorze, setze/Thalassa".
- 13.45 TN Comarques.
14.00 La senyoreta Cap. 18
14.30 Telenotícies.
15.00 El temps.
15.05 Bona cuina.
15.15 Veïns Cap 125
15.45 Com a casa.
16.30 A cor obert (D).
17.20 Els picapedra.
17.45 Victor.
18.00 Matracca, no
18.45 Mikimoto club.
19.45 Filiprim.
20.30 Telenotícies.
21.00 El temps.
21.10 Sorteig Lotto 6/49.
21.15 Bona cuina.
21.30 Informatiu cinema (D).
22.05 Cinema-3: "Quartet".
00.55 Telenotícies.

DIJOUS - 26

- 10.10 Universitat oberta.
11.45 Segona vegada:
"30 minuts/Oscamandit/Informatiu cinema".
- 13.45 TN Comarques.
14.00 La senyoreta Cap. 19.
14.30 Telenotícies.
15.00 El temps.
15.05 Bona cuina.
15.15 Veïns Cap. 126.
15.45 Com a casa.
16.30 A cor obert.
17.20 Els picapedra.
17.45 Victor.

- 18.00 Matracca, no.
18.45 Mikimoto Club.
19.40 Filiprim.
20.30 Telenotícies.
21.00 El temps.
21.10 Bona cuina.
21.30 Tres pics i repicó.
23.00 Esports flash.
00.05 Telenotícies.
00.25 Tot l'esport 2V.

DIVENDRES - 27

- 10.45 Universitat oberta.
11.15 TV3 segona vegada: "Esports Flash/Actual/Senyals".
- 13.45 TN Comarques.
14.00 La senyoreta - Cap. 20.
14.30 Telenotícies.
15.00 El temps.
15.05 Bona cuina.
15.15 Veïns (D) - Cap. 127.
15.45 Com a casa.
16.30 A cor obert (D)
17.20 Els picapedra.
17.45 Victor.
18.00 Matracca, no.
18.45 Mikimoto Club.
19.40 Filiprim.
20.30 Telenotícies.
21.00 El temps.
21.10 Bona cuina.
21.30 La vida en un xip.
23.45 Telenotícies.
00.05 Tot l'esport 2V.
00.30 Cinema de mitjanit:

DISSABTE - 28

- 10.00 Sardanes.
10.25 Resum setmanal: "Matracca, no/Mikimoto Club".
- 15.00 Telenotícies.
15.25 El temps.
15.30 Bona cuina.
15.45 Festival Tex Avery.
17.10. L'home animal.
18.00 Esports en acció.
20.00 Vida salvatge.
20.30 Telenotícies.
21.00 El temps.
21.10 Sorteig Lotto 6/49.
21.15 Bona cuina.
21.20 Pel·lícula: "Jugant a resistir".
23.15 Cagney i Lacey. (D)
00.10 Montecarlo - Cap. 4

CANAL - 33

DIUMENGE - 22

- 16.00 Llegendaris del tennis.
16.30 Sports-Show.
17.30 Fila 33. "Malpertuis".
19.10 Curt-metratge.
19.30 Bàsquet.
21.00 Telenotícies.
21.30 El temps.
21.35 El món del cinema.
22.05 Versió original. "El jutge i l'assassí".

DILLUNS - 23

- 19.30 Universitat oberta.
20.00 Basquetmania.
21.00 Telenotícies.
21.30 El temps.
21.35 Tot l'esport.
22.00 Dimensió desconeguda.
22.30 Debat.

DIMARTS - 24

- 19.30 Universitat oberta.
20.00 Star Trek
21.00 Telenotícies.
21.30 El temps.
21.35 Tot l'esport.
22.00 Teatre: "El Knack"

DIMECRES - 25

- 19.30 Universitat oberta.
20.00 Cosmos.
21.00 Telenotícies.
21.30 El temps.
21.35 Tot l'esport.
22.00 L'avi Bernat.
22.30 Oscamandit.

DIJOUS - 26

- 19.30 Tennis.
21.00 Telenotícies.
21.30 El temps.
21.35 Tot l'esport.
22.00 L'actual.
23.00 Canal 33 presenta: "Hoodie Street".

DIVENDRES - 27

- 19.30 Tennis.
21.00 Telenotícies.
21.30 El temps.
21.35 Tot l'esport.
22.00 La bella i la bèstia.
23.00 Tres, catorze, setze.

DISSABTE - 28

- 16.00 Esports.
17.30 Cadència.
19.00 Connexions.
20.00 Uribia.
21.00 Telenotícies.
21.30 El temps.

- 21.35 La caixa sàvia.
22.50 60 minuts.

DIUMENGE - 22

- 01.10 Filmoteca TV:
"Què extraña es la vida".
- 02.40 Però... ¿això què és?
04.00 El planeta miraculós.
04.50 El fugitiu.
05.40 Alquibla.
06.10 El món del cavall.
06.35 Jazz entre àmics.
07.30 Llarg-metratge: "Impulso infernal".
- 09.00 Sopa de gansos.
09.30 Un cistell ple de llibres.
10.00 El dia del Senyor - Santa Missa.
11.00 Avanç Telediar.
11.05 Concert.
12.05 Poble de Déu.
12.35 Camp i mar.
13.05 El saler.
14.00 La nostra europa.
14.30 Diumenge revista.
15.00 Telediar cap de setmana.
15.30 El temps.
15.35 Els trotamúsics.
16.05 La Comèdia: "El irresistible Henry Orient".
- 17.55 Joc de nens.
18.20 Dibuxos animats.
18.35 El secret del Sahara - Ep. 1
19.30 Alf.
20.00 Àfrica viva.
20.30 Telediar cap de setmana.
21.05 A portada.
21.35 El temps és or.
22.40 Diumenge cinema:
"La fórmula".
- 00.50 Avanç Telediar.
00.55 Llarg-metratge:

DILLUNS - 23

- 08.00 Bon dia.
09.00 Drummonds.
10.00 El dia per endavant:
El dret d'estimar - Cap 101.
Santa Bàrbara - Ep 121.
- 13.05 El pájaro loco.
13.30 3 x 4.
14.30 L'Informatiu Migdia.
15.00 Telediar - 1.
15.35 A la meua manera.
Cheer's.
- 17.55 Avanç Telediar.
18.00 Els mons de Yupi.
18.30 La dutxa d'or.
19.00 Dona-li la volta.
19.30 De pel·lícula.
20.30 Telediar - 2.
21.00 El temps.
21.40 Tribunal popular.
23.10 Serè cel.
23.40 Documents TV.
00.40 Telediar-3
01.00 Telesport.
01.15 La Nit.
02.00 Estrenes TV: "Constantes vitales".

DIMARTS - 24

- 08.00 Bon dia.
09.00 Drummonds.
10.00 El dia per endavant:
El dret d'estimar - Ep 102.
Santa Bàrbara - Ep 122.
- 13.05 Jonny Quest.
13.30 3 x 4.
14.30 L'Informatiu migdia.
15.00 Telediar - 1.
15.30 A la meua manera.
Cheer's.
- 17.55 Avanç Telediar.
18.00 Els mons de Yupi.
18.30 Contes del bou.
19.00 Naturalesa secreta.
19.30 Entre línies.
20.00 Com en els vells temps.
20.30 Telediar - 2.
21.00 El temps.
21.40 Especial eleccions.
22.45 Sessió de nit:
"Los angeles perdidos".
- 00.35 Telediar - 3.
00.55 Telesport.
01.10 Testimoni.
01.15 La Nit.
02.00 Filmoteca del dimarts:

DIMECRES - 25

- 08.00 Bon dia.
09.00 Drummonds.
10.00 El dia per endavant:
El dret d'estimar - Ep 103.
Santa Bàrbara - Ep. 123.
- 13.05 Els ossos amorosos.
13.30 3 x 4.
14.30 L'Informatiu migdia.
15.00 Telediar - 1.
15.30 A la nieva manera.
Cheer's.
- 17.55 Avanç Telediar.
18.00 Els mons de Yupi.
18.30 El noi i l'elefant.
19.00 Un cistell ple de llibres.

- 19.30 Parlant clar.
20.00 Throb.
20.30 Telediar - 2.
21.00 El temps.
21.35 El temps és or.
22.40 Hercules Poirot.
23.40 Els fruits del Eldorado.
00.40 Telediar - 3.
01.00 Telesport.
01.15 La Nit.
02.00 Última sessió: "El ladrón de cadáveres".

DIJOUS - 26

- 08.00 Bon dia.
09.00 Drummonds.
10.00 El dia per endavant:
El dret d'estimar - 104.
Santa Bàrbara - Ep 124.
- 13.05 Scooby Doo.
13.30 3 x 4.
14.30 L'Informatiu migdia.
15.00 Telediar - 1.
15.30 A la meua manera.
Cheer's.
- 17.55 Avanç Telediar.
18.00 Els mons de Yupi.
18.30 Érase una vez... la vida.
19.00 Sopa de gansos.
19.30 Amb les mans a la massa.
20.00 Els problemes creixen.
20.30 Telediar - 2.
21.00 El temps.
22.45 Trenta i escaig.
23.45 Després de Henry
00.15 Telediar - 3.
00.35 Telesport.
00.50 La Nit.
02.00 Producció espanyola: "Los claros motivos del deseo".

DIVENDRES - 27

- 08.00 Bon dia.
09.00 Drummonds.
10.00 El dia per endavant:
El dret d'estimar - Ep 105.
Santa Bàrbara - Ep 125.
- 13.05 Els petits Picapedra.
13.30 3 x 4.
14.30 L'Informatiu migdia.
15.00 Telediar - 1.
15.30 A la meua manera.
Cheer's.
- 17.55 Avanç Telediar.
18.00 Fragüel Rock.
18.30 La llanterna màgica.
19.15 Vostès mateixos.
19.45 Tots en el nº 20.
20.30 Telediar - 2.
21.00 El temps.
21.20 Espais electorals
21.40 Però... això què és?
23.05 Partir de zero.
24.00 Telediar - 3.
00.20 Telesport.

DISSABTE - 28

- 00.35 Clàssics en Blanc i Negre:
"El tesoro de Sierra Madre".
- 02.40 La bona música.
03.40 Documents TV.
04.40 Corrupció a Miami.
05.30 El temps que vivim.
06.30 De pel·lícula.
07.30 Llarg-metratge: "Galileo"
09.10 Blake el Mag.
10.00 Calaix desastre.
13.15 Loteria.
13.30 Parlament.
14.30 Dissabte revista.
15.00 Telediar cap de setmana.
15.30 El temps.
15.35 La corana màgica.
16.05 Primera Sessió:
"El señor de Ballantrae".
- 17.50 Rockopop.
19.40 Remington Steele.
20.30 Telediar cap de setmana.
21.05 Informe setmanal.
22.20 Dissabte cinema: "El bosque animado".
- 00.20 Rokambole.
00.50 Avanç Informatiu.

DIUMENGE - 22

- 9.30 Santa Missa.
10.20 Helena
11.00 Largometraje juvenil.
12.00 Diumenge esports.
14.00 L'Informatiu Cap de Setmana.
14.10 Diumenge esports.
18.30 Sesión de tarde: "Doble triunfo".
20.00 L'Informatiu cap de setmana.
20.30 Tria el 2.
21.00 Estudio Estadio
00.00 Problemas familiares.
01.00 Objetivo 92.

DILLUNS - 23

- 12.00 Tria el 2.
12.15 La Clínica de la selva negra
13.00 Avanç de l'Informatiu Migdia.

- 13.05 Espais electorals.
13.30 Nova sèrie.
14.00 Teledues.
14.30 L'Informatiu Migdia.
15.00 Bellesa i poder - 313.
15.30 Los pueblos del Pacifico.
16.30 Doña Beja.
17.15 Sangre azul
18.15 Històries i vaixells.
19.00 Avanç de l'Informatiu
19.05 Falcon Crest
20.00 L'Informatiu Vespere.
20.30 On li fa mal?
21.00 Mundo deporte.
21.30 Panorama.
22.00 Noticias - 2.
22.30 Cine Club: "Señora de nadie".
00.00 Va de cine.
00.30 Jazz entre amigos
01.30 Últimas preguntas

DIMARTS - 24

- 13.00 Avanç de l'Informatiu Migdia.
13.05 Espais electorals.
13.30 Nova sèrie.
14.00 Teledues.
14.30 L'Informatiu Migdia.
15.00 Bellesa i poder - 314.
15.30 Los pueblos del Pacifico.
16.30 Doña Beja.
17.15 Plàstic.
18.30 Les altres barcelones.
19.00 Avanç de l'Informatiu vespere.
19.05 Falcon Crest.
20.00 L'Informatiu Vespere.
20.30 On li fa mal?
21.00 Mundo deporte.
21.30 El show de Robert Guillaume.
22.00 Noticias - 2.
22.30 Nicaragua.
23.30 Glasnost
00.30 El nuevo espectador.
01.30 Tendido cero.

DIMECRES - 25

- 13.00 Avanç de l'Informatiu Migdia.
13.05 Espais electorals
13.30 Nova sèrie.
14.00 Teledues.
14.30 L'Informatiu Migdia.
15.00 Bellesa i poder - Ep. 315.
15.30 Los pueblos del Pacifico.
16.30 Dona Beja.
17.15 Hombres de Ley
18.15 La petita polon
18.30 La petita polon.
19.00 Avanç de l'Informatiu.
19.05 Falcon Crest
20.15 L'Informatiu Vespere.
20.30 On li fa mal?
21.00 Mundo deporte.
21.00 La Catalunya Misteriosa.
22.00 Noticias - 2.
22.30 Debat-2
23.30 Loco de remate.
00.30 El poeta en su voz.
00.45 Tiempo de creer.
01.00 La buena música.

DIJOUS - 26

- 13.00 Avanç de l'Informatiu Migdia.
13.05 Espais electorals.
13.30 Nova sèrie.
14.00 Teledues.
14.30 L'Informatiu Migdia.
15.00 Bellesa i poder - 316.
15.30 Los pueblos del Pacifico.
16.30 Dona Beja.
17.15 Primera función.
19.00 Avanç l'Informatiu.
19.05 Falcon Crest.
20.00 L'Informatiu Vespere.
20.30 On li fa mal?
21.00 Mundo deporte.
21.30 Tossalónica.
22.00 Noticias - 2.
22.30 Jueves cine: "Ashanti (Ebano)"
00.30 Metrópolis.
01.00 Golf.

DIVENDRES - 27

- 13.00 Avanç de l'Informatiu Migdia.
13.05 Nova sèrie
14.00 Teledues.
14.30 L'Informatiu Migdia.
15.00 Bellesa i poder (317).
15.00 Documental.
16.15 Dona Beja.
17.15 Cine español:
"Dame un poco de amor".
- 19.00 Avanç de l'Informatiu.
19.05 Falcon Crest.
20.00 L'Informatiu Vespere.
20.30 On li fa mal?
21.00 25 anys de TV en català.
22.00 Noticias - 2.
22.30 A través del espejo.
00.30 Cerca de las estrellas.

DISSABTE - 28

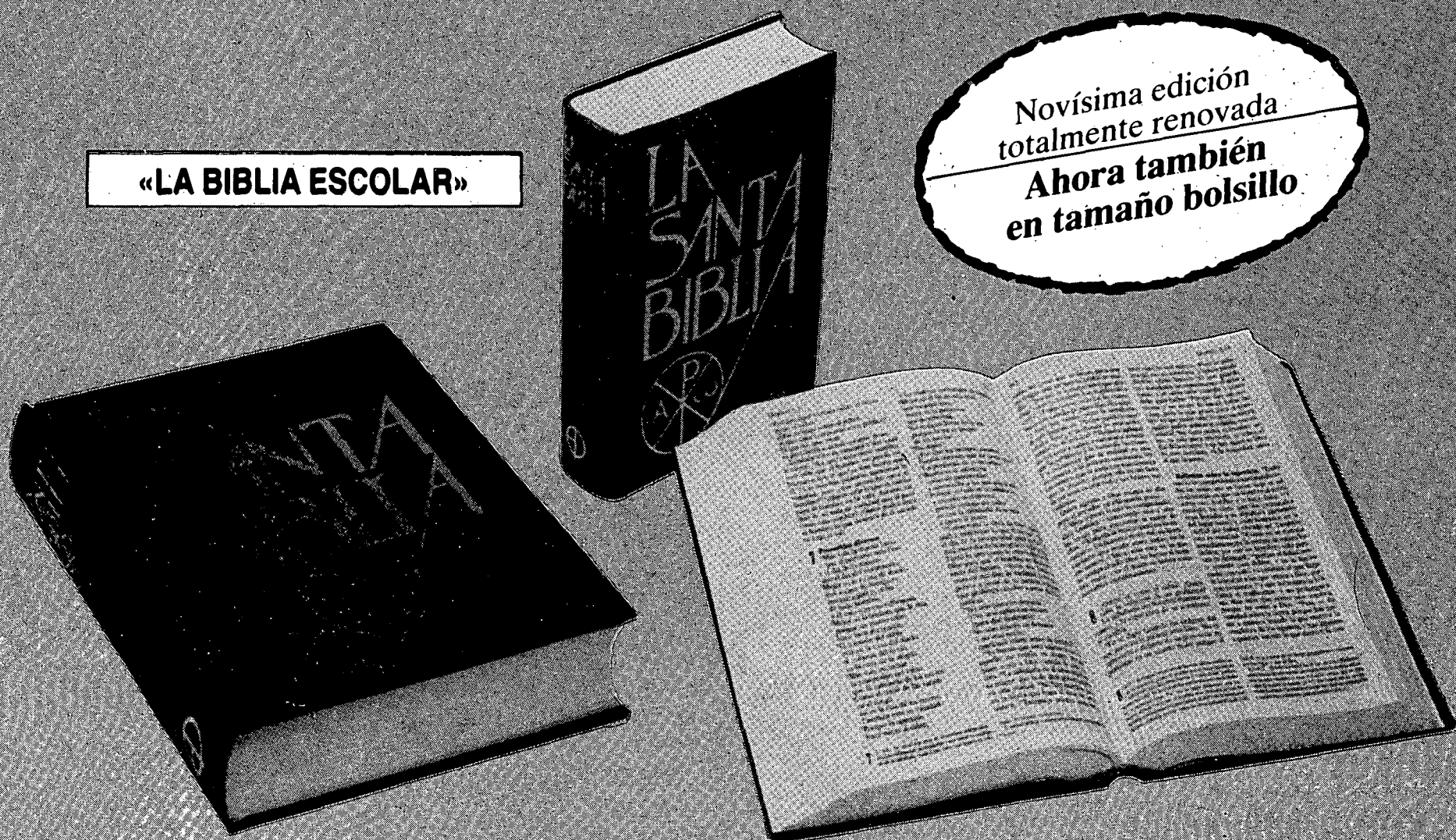
- 9.30 Domingueros
10.30 Musical.
11.30 Concierto.
13.00 25 anys de TV en català.
14.00 Pyrenees, Pirineos.
14.30 L'Informatiu Cap de Setmana.
15.00 Estadio 2.
22.00 Opera.
00.30 Estadio 2.

LA SANTA BIBLIA

Traducida en equipo de los textos originales, revisada y actualizada por 15 especialistas profesores de las Universidades Pontificias de Comillas y Salamanca y de la Escuela Bíblica de Madrid, bajo la dirección del Dr. Evaristo Martín Nieto.

«LA BIBLIA ESCOLAR»

Novísima edición
totalmente renovada
**Ahora también
en tamaño bolsillo**

Características:

- Nuevas introducciones a cada libro en base a las pautas del Vaticano II
- Citas de pasos paralelos en los márgenes
- Nuevas notas explicativas a pie de página
- Índices de nombres propios
- Índice analítico de conceptos bíblicos
- Nueva sinopsis cronológico-histórica
- Calendario y medidas de la época
- Cartografías en las guardas
- Siete claves para orientación de la lectura.

Datos técnicos:

- **Tamaño normal** (15 × 21,7 cm)
Volumen único, manejable,
con letra muy legible, texto a dos columnas,
encuadernación en cartón
con tapa guaflex. 1.696 págs. 1.800 ptas.
- **Tamaño bolsillo** (10,5 × 15,5 cm)
Volumen único, manejable,
con letra muy legible, texto a dos columnas,
encuadernación
con tapa de plástico flexible y muy resistente.
1.856 págs. 1.150 ptas.

**Necesaria para la Catequesis
Indispensable para la enseñanza de la Religión**

EDICIONES **PAULINAS**

28027 MADRID - Protasio Gómez, 15 / Tel.: (91) 742 05 50 / Fax: 742 57 23 • 08003 BARCELONA - Vía Laietana, 38 / Tel.: (93) 310 18 08